

Seen Wuutub Yàlla

Ci biir ay njangam ci wàllu tabaxu dëkk yi la Richard A. Bennett daje ak katanu Yàlla gi soppi ndundam ci lépp. Mu bayi fi liggéyam ca meri bu Londar daldi dem Amerik mu jàng fa xam-xamu Yàlla.

Donoon ku njaxlaf ci bi muy tambale Richard Bennett seddo na xebar bu baax ak nit yu bare te nu weg ko ci loolu li ko dale ci atub 1946. Dirub fukki at ak juróom ñeet ñu ngi dégg bataam ci radio bi di Trans World Radio ak Far East Broadcasting Corporation ci Tugél, Afrik, Asi ak diggu ak sowwu jentu Amerik.

Bi nu sèye ba léegi, am nañu fanweeri at, Richard ak Dorothy ñu ngi liggéy ñoom ñaar ci mbég seen Kilifa ak seen Boróom. Ci wetu Richard, waaye ak boppam, Dorothy def na liggéy bu am dole ak njarin ci jigéen ñi.

Ci at yi weesu lawal nañu ñoom ñaar ñépp seen liggéy jité ay lel ak ndaje ci ay reew ak xéet yu nu musula gane ji. Ci seen tukki ci reew yi nekk ci yoonu yokkute, feesoon nañu ak mbeggte ci mar gu nit ñu bare mar kàddug Yàlla gi wante it amoon nañu it naqar ci li nu daje ak ay nit yu tumraqe ndax ndóol ak xiif. Mbéggelu Yàlla gi Richard ak Dorothy amoon ci xeet moo taxoon ñu indil leen barke ci baatin ak ci koom ngir ndimbali leen.

Du woon rekk ci reew yi nekk ci yoonu yukkute, ci reew it yi naat te am xarala, Bennett yi amoon nañu mbéggte di daje ak ay nit yu bare yu amoon yite ci am diggènte bu xóot ak Yàlla. Nu amoon nañu ay laaj.

Ndax am na ay tontu ci laaj yu am solo yooyu te aju ci ndund gi? Richard Bennett wóor na ko ne Yàlla tontu ci laaj yooyu loolo tax mu bind tééré bi di *Seen Wuutub Yàllad*.

“Mangi diggal téere bi *Seen Wuutub Yàlla* ñépp niy wutt dégg gi ci dund gi.”

*Jëm ci Yàlla Rev. Stephen Boahye-Yiadom
Nekkoon fi kilifa áddina wéngel
Képp bu TransWorld Radio, Afrique*

CROSS CURRENTS
INTERNATIONAL MINISTRIES

Seddële bi:

Trans World Radio
06 BP 2131
Abidjan 06

ISBN 978-0-620-44824-6

CROSS CURRENTS INTERNATIONAL MINISTRIES

Bennett

Seen Wuutub Yàlla

Seen Wuutub Yàlla

*Richard
A. Bennett*

CCIM

*Seen
Wuutub
Yàlla*

Richard A. Bennett

CROSS CURRENTS
INTERNATIONAL MINISTRIES

Sedale bi waa:

Trans World Radio - Afrik Sowwu jànt
B. P 2131
Abidjan
Cote d'Ivoire

Your Quest for God: WOLOF

Copyright © 2009 Cross Currents International Ministries

Mbind mu ñu màndargaal ba noppi la te waa- Cross Currents International Ministries
moom ko ci noonu kenn mënu ko sotti ci fànn bu mu mën a donn ngir jaay ko, walla defar
ci yeneen te tàgu woo waa- Cross Currents International Ministries.

Sotti bi: Ca Chine la nu ko binde

Librarie de congress Catalog Card Number: 98-67799

ISBN: 9966 7074-2-5

Feeñalub téere bi:
Cross Currents International Ministries
www.ccim-media.com

Sedale bi waa:
Trans World Radio
06 BP 2131 Abidjan 06
Cote d'Ivoire
e-mail: twrci@aviso.ci
Tél. (225) 22-49-03-01

Bu dul woonte samay ņaaxi soxna Dorothee,
mbëgélam, farloom ak ay ņaanam tééré bi desu ko woon
na bind. Ni ko Pool waxéwoon Fëbé, man itam noonu la
koy waxalé sama soxna:...

*Ni mu nékkewoon, moom ci boppam dëfël katu ņu baré
noonu itam la nekke ndimbal lu réy ci man.*

Tomb yi tééré bi ëmb

Ubbité Gi	ix
Bala tambale bi	xi
Xaaj bu jëkk bi: <i>Ndax ci bu wóor benn Yàlla am Na?</i>	1
Ñaaréelu xaaj bi: <i>Ndax seen sërĩñ woór na?</i>	9
Ñeetéelub xaaj bi: <i>Naka la Yàlla mel?</i>	23
Ñeentéelub xaaj bi: <i>Lan moo xajalé nit ñi?</i>	33
Juróomeelu xaaj bi: <i>Lan mooy reenub jafe-jafe bi?</i>	45
Juróombennelu xaaj bi: <i>lu waral nit ñi di juum ci seen yoon?</i>	55
Juróom ñaarelu xaaj bi: <i>Ndax ci dëgg-dëggYàlla bëgg na maa?</i>	67
Juróom ñeetelu xaaj bi: <i>Fan la mēna naa gise dund gi?</i>	91
Juróom ñeentelu xaaj bi: <i>Naka lanuy bokke ci njabóotu Yàlla?</i>	105
Fukkeelu xaaj bi: <i>Gannaaw gi nag?</i>	115
Sama tàkkute ci ngëm	124

Ubbité Gi

*M*aa ngi deggtél téere bi, *Seen wuutub Yàlla* ngir ñaari dëgg. Bu njëkk bi mooy xam naa ki ko bind sama doom laa ci diine te awma mbég mu ëpp lii: ma dëgg ne samay doomi diine ñu ngiy jaar ci tànkí dëgg (ñeetteelu Yowaana 3: 4).

Naareelu dëgg gi moom jotewul dara ak xamel gi dara ki di Richard Bennett def na ligeey bu rafet ci ni mu misale mbir yi am solo ci diggante nit ak Yàlla.

Bibal xamal nanu ne Yàlla dafa *def ci xolu nit yëgg-yëgg*u abadan... (*Talifkat bi 3: 11*). Bi nga xame ne nit danu ko sàkk ngir abadan, mbir yi nekk ci jamano ji mënu ñu ko indil baaneex ci lepp ak ba faw. Dina am ci moom xuur bo xamne Yàlla rekk mo ko mëna feesal. Aji sell ji di Augustin wax na ko bu leer naan: ” Téere bi dafa nuy dimbali ci wuutub Yàlla ba nu am noflaay ci sunu walu bopp ci am diggënte kenn ku nekk ak Yàlla ju sax ji ba faw.

Sama ñaan bu tar mooy ñu bare jàng xët yi toftalu te def seen bos xeebaar bi ci nekk ngir ndamu Yàlla aji sax ji ngir it seen ngëneel.

Dr. Stephen F. Olford

“Mangi diggal téere bi *seen Wuutub Yàlla ñépp* niy wutt dëgg gi ci dund gi. Ci wallu dundub taalibé Kirist ak xam-xam biy gëstu ci wallu Yàlla tééré bi jar na jàng.”

Jëm ci Yàlla Rev. Stephen Boakye-Yiadom
Nekkoon fi kilifa àddina wërngel
Képp bu TransWorld Radio, Afrique

Bala tambale bi

*S*ama soxna Dorothee ak man am nanu ay xarit yu bare ci addina sépp *ndax* sunuy tukki ci yoon yu magg ak yu ndaw yi. Yu joggé ci coosaan ak aada yu wuté ak njàng yu wésalo.

Yaakaarunu né sunu dajé ak ñooñu néen la yaakaarunu né it né tééré bi du ci néen la nékké ci séeni loxo.

Lu at yi doon di gëna dém li gënoo na ëpp solo ci sunu waxtaan ak suñuy xarit moo doon sunu wuutub Yàlla. Te yeen ci xalaat yi nu doon waxtaane ñu ngi ci biir tééré bi.

Tééré bi njëkk ci *seen wuutub Yàlla*, té nu sukkandinku ci ngir généwaat yéesalaat bi nu gi ci jubbluwoon màggal ak sànt boroom bi nga xamné ne nu ngi doon fataliku sunu ñaar fukkeelu at ak juróom bi nu sëyée ak léegi nu ngi doon laaj Yàlla naka lanu ko mëna sànté ak sunu xol bépp ngir mbaaxam ci nun.

Yaakaaroon nanu né ni nu ko mëna defe mooy nu bind te seedële lu tolok ñaari junni ak juróomi téemeri nit benn xéebar bu léen di indil yaakaar ak jàmm ci sunu atub sëy bu nekk junni nit

Yàlla barkéel na ligéeyu mbëggeel googu bi nga xame ne sunu téere ba ngi doon xal yoonam ci addina si Ñaar fukki junni ak juróomi tééré yi nu géenéwoon

séedélé nanu ko ci réew yu bare. Amoon nanu mbéegté ci li nu doon jot bataxali ñi jotoon na jàng téere bi di wax ni seen dund amé solo léegi ginaaw bi ñu jàngte téere bi *seen wuutub Yàlla*, te ñu gis jëmu bu bees ci seen dund.

Ñaan nanu nu tekki ci yeeneni lakk téere bi ci noonu doggu nanu saytuwaat teere bi tey ñaan nit ñu bare ci tugël ci Afrik ak ci addina sépp am tontu ci “seen wuutub Yàlla.” Té léegi nu gi ñaan Yàlla tééré bi amal léen njariñ yeen ñi koy jàng. Lu weesu ñeeti miliyoŋ ci téere bi bind nanu ko ci lu weesu juróom fukki làkk te tasaree ko ci addina sépp leegi sunu ñaan mooy yeesalaat bi ci làkku Aŋalé mooy ñu bare gis ci njàriñ.

Xëyna ñaari xaaj yu njëkk yi du am solo lool ci jàngkat bu nekk. Xaaj bu njëkk bi ñi ko bind ngir ñiy laaj ndax Yàlla am na. Te ñaareelu xaaj bi moom ñi am laaj ci lépp lay soxal, am na solo it ngir jàngkat yépp ndaxte day tax ñu saytuwaat seen ngëmu bopp ak seeni jikko.

Li ko tambale ci xaaj ñeet ba fukk ay dëgg yu mënul ñakk yu leen di ndimbale ci seen wuutub Yàlla ci moom ñu ngi bayiwaat yeesalaat bi ciy loxo Yàlla ngir mu barkeel ko ni mu ko sobee.

Dorothee ak Man dañoo béggoon gërëm Yàlla ngir mbéggeel, ñaan ak leer gi yeen nit indi, ñi seddo ak nun seen seede dund ak Yàlla. Bere nañu ba nga xamne mënuñu leen a lim fii. Sunu xaarit yooyu, nu ngi leen di wax “jërëjër”.

-Richard A. Bennett

Seen
W *uutub*
Yàlla

*Xam-xam biy saytu suuf si ni
yeneen xam-xam yi, du dem
ba ci ndorteel mbir yi.*

- SIR CHARLES LYELL

Ndax ci bu wóor benn Yàlla am na?

*N*ëyna am na ay saa ci seenug dund yu ngeen weesu? Saa yu ngeen amul woon yaakaar ba am xel ñaar ci mbëgélub Yàlla teg ca weedi sax ne Yàlla ci walu boppam am na.

Ci biir Bibal bi nekkug Yàlla Ken faram facew ko walla firmdeel ko. Lu am la. Baat yi njëk ci biibal bii lañu waax: *Ca njalbeen ga Yàlla sakk na asamaan ak suuf. (Njalbeen ga 1: 1)* Waax ju neex jii dafa yomb te xoot. Day dëggël ne Yàlla *am na* te moo sakk addina si.

Am na at yu bare ci gannaaw, sama soxna jiite woon ci ben lopitalu tugel wall biy taxawu ni am jafe jafe ci seen walu xel. Ben bés Ken ku siiw ci walu faaj ñi ànd feebaru xel te gëmul ne Yàlla am na laj sama soxna ci walu ngëmam: “Mu tontu ko ne doktor am na weg wu rëy ngir yow ni kañam ci sa ligey. Naw nañu la ni jangale kat ci daara ju magg ji te saw tur weg nan ko ci biir ñi nga bokkal ligeyu faj. Laata ngay dëgël at ne Yàlla amul ndax mën na la ñaan nga jang Bibal bi ak pasteef bi nga andaloon bi ngay gestu ci walu xarala faj?”

Ginnaaw gi sama soxna fataliku turu ben ba ñaari jarag yu mënul woon weer te Yàlla weerel leen ci katanam bi mu feeñal ci seen dund ba ñu deluwat ci seeni yengu yengu. Dorothee fataliko naka la jarag yooyu daje woon ak Yàlla Ken ku nekk te muy lu dëggu ci ñoom. Te fajkat boobu ci walu boppam xamna ne jarag yoo yu xaraleb faj fajuleen woon ni ku weddi nekub Yàlla ak fajkat amulwoon ben lay bu jagg ngir firndéel coppite googu amoon ci dundu jarag yooyu.

Ci mujug waaxtaan wi fajkat boobu nga xam ne woon Dorothee ne moom gëmül ne Yàlla am na ne ko mu ñaanal ko te mu giñalko ne gullet mu jang bibal bi ci lu andul ak ben ñaaw njoort.

Ginaw juroom ñaari ayu bésu gëstu yu xoot fajkat boobu seedeel Dorothy ne moom nekatul kooku saxoon ci ne Yàlla amul wante ba leegi amoon na jafe-jafe ndaxte xamna ne su doggo topp Yàlla warna soppi lu bare ci dundam. “Sama jafe jafe ajootul ci walu lu xel mën ta nangu”, loolu la fajkat bi wax, “waaye warna wax nenoppuwu maa ngir coppite yi wara am ci sama dund suma doggo nekk aji gëm bu takku.”

Ginaw bi nu ñanale sunu xaritu fajkat boobu dirub fukki at joot nanu benn bataxaal bu nuy firndeel ne jeebal na boppam boroom bi ci ngëm ndaw bannéex. Waaye du mbéetéel ndaxte xamoon nanu ne: *Kon boog ngëm ci kaw degg lay juddoo te degg sosoo ci kaddug Yàlla. (Rom 10: 17)*

Ngir Dimbali ken ku nekk ci nun mu xam ko, Yàlla def na ci sunu biir xel ne am.

Am na ñu tann bañ ko gëm wante amul ben nit ci kaw suuf bo xam ne mu gëm Yàlla mënul nekk.

Joxe na firnde yu bare yuy wone ne Yàlla am na, ci jawu ji rek. Ni xarale tey yi di gëstoo mboti jawu ji, ñuy gëna gis ne ak ndof la su nu naan li yëpp ken saku ko. Xel mēnta woon nangu ne dara ci li nekk ci jawu ji dina joge bërēb sangam dem ci beneen bërēb ci ay waxtu yu nu ko jagleel wala mu weer sunu suuf ci ab diir bu ko boroom xam- xam yi firmdeelul woon te bind ko noonu la deme itam ci bu jant bi di fenk ak xaaji at yi, Yeneen jawu yi ak mbindef yi gëna tuti ba ci ni ñuy sedele doole yi ci jawu ji ak mbëggël gu rëy bu ko Yàlla bëggul woon walla bu ko sakkul woon.

Faw ci lu amul ben werante lu wesu ngēm ngir nangu ne addina si ak li ci birēm da tēb rek am.

Nguur sax buy weedi ne yala am na mi ngi wolu jawu ji xamne lepp teggu na ci yoon sa bo xame ne mu ngi yooni ben nit ci jawu yooyu. Kon yenuwul mana su fekke ne nit ñangi mengo ak yooni jawu yooyi te bañ nangu ne am na ko xam ne moom ken mooy Doxalkat bi ak Tëralkat bu kawe bi te ci kaw wawam le yooyu yëpp di weyee.

Xam nañu ñun ñëpp yaku yaku yi bomb bu klate mēna jur xēyna nañu ne lu yes simile bu nekk jant bi dina xëpp lu ëpp juroomi. Junni milyar ci ay toké te sunu jant bi taxu ko rëy lool bu nu ko mengēle ak yeeneni bidēw yuy xëpp Kaatan. Xamuñu ñaata bidēw ñoo am ci sunu jawu ji donte ñu ngi gis ay milyar yu tekkiwul dara ak yi ñu mēnta gis ñi seen xam xam mac ci wal woowu xamnañu ne dinañu sox la ay milyar ci jant ngir mēna yémale Kaatan ak yeenen jaawu yi. Naka la yooyu xeetu Kaatan mēna nekke su fekke ne ku ëpp Kaatan yooyule Kaatan amul te doolem amul app?

Addina si ak li ci biiram day wooneni am na benn Yàlla bi sakk lepp, Yàlla bu jaar yoon Yàlla bu am Kaatan:

Asamaan yaa ngi biral ndamul Yàlla, jawwu ji di xamle jefi loxoom. Besoo bés nu ngi jollil xebaar. Guddee guddi di sulli xam xam. Amul wax, andul ak kaddu, seen baat du degtu fenn te wër suufsépp, seeni baat dem ba si fa addina si yém fa taxawal ab xayma ngir jënt bi. (Sabuur 19: 1-4)

Ndaxte ba addina sosoo ba tey, mbiri Yàlla yu nëbbu ya, maanaam dooleem ju saxja, ak meloom wu karwe wa, feeñ nañu bu leer. Te bir ñepp ci yi mu sakk, ba tax bunti lay yëpp tej nañu. (Rom 1: 20)

Ci bu woor ñi gëmul Yàlla amuñu ben lay ak fu nu mën a nekk.

Nit ñu bare da ñuy xéeb seen bopp bu ñu xole maggayu, jaar yoonu ak kataanu lépp li Yàlla sàkk.

Daawuda, buuru Israyil yegoon na ko ba noppi waaxewoon na ko ni:

Su ma xoole asamaan, si nga mool, muy weer wi ak biddiiw yi nga teral: luy nit, ba nga di ko nemmeeku? (Sabuur 8: 3,4)

Xarala yi tax na ba sunu gis gisu jawwu ji yokku 500.000 junni yoon naatal yiy bayeko ci jawwu ji tax na ba ni ko buur bi Daawuda waaxewoon man itam ma naan “naka la Yàlla ji sàkk lépp mën di ma nemmeeku?”

Waaye xaraley jamonoy tey ji di telescope ak microscope, xam nanu it am na jawu yu tuti yu xel mënul nangu so ko xolul ak xeeti xarala yooyu te nga xamne seen njërin mooy yokk natal ba nu mën léen a saytu bu baax ngir tamit suli mboti addina si amul dara lu mën a rëcc xéeti xarala yooyu, lépp lu bët mënul gis xarala yooyu dinanu woone rafetaay, natal bu jaar yoon ak kataanu lu gëna tuti ci mbindeef.

Leeg-Leeg su ngéen naan naka la ma Yàlla mën a nemmeeku. Waxal sa bopp ne doole ji teye jawwu ji ak li kay kalate lo bo ko defe ci mbindeef yooyu ñu tudde neutron ak protons addina si tukki! Ci gëti Yàlla li ndaw ak li magg yépp a am solo fa Yàlla.

Li ci gën a neex *bu ñu de laaj naan luy nit ba nga di ko nemmeeku?* degglul rekk xalatu ku xam-xamam macc ci walu jawu yi, nekkul tolu tolu nit lay wax fii sunu solo fa Yàlla mu ngi sukkandiku ci yu wuute ak ni mu deme ci wallu xarala yi. Te Yàlla woon nañu lu tax ñu am solo fa moom te ñu jaralko lool lu bare.

Donte addina si mu ngi woone Yàlla ju jaar yoon te am kataan Yàlla jooju tann na fééñu ñu ni Yàlla ju am mbëggéel ak yërmande te bëggul lu dul sunu baneex. Waaye ngir gis Yàlla bu ni mel faww sunu sërifi doon ku nu mëna yakaar ci lépp.

Ay ponk yu ngéen mën a xalaat bu baax.

1. Bu ngéen saniwoon ci ngelaw li rusitu wéñ ndax yakaar ngéen léewu ci séeni loxo montar bu joge dëkku Suisse?
2. Addina si; li ci biiram ak ni mu bindoo ndax da jekki jekki rekk am te loxo Yàlla bi sàkk lépp amu ci yoon?
3. Donte sax addina yey nañu ne Yàlla moo ko sàkk te ne na moom mo taxawal lépp ak kiy jox addina si doléem ndax loolu lépp doy na ngir yéegalenu ci mbëggéel ak yërmande Yàlla.

*Ab xur wu lëndëm kenn ku yor
lampu torse mën na ko jall,*

PLATO

*Jawu ji ab lamp bu léerul bu
baax la waaye mbind
mu sell mi moom ab lamp la
A. H. STRONG*

Ndax seen sëriñ wóor na?

*A*moon na ab jamano, yeenekaay yi ci buy-aggul xamle nañu ne benn jumtukaay bunu dippé radar te mu mën a wax fu abiyon nekk ci jawwu ji ak naka la ko mëna aaré; bu doxul woon ni mu ware moo taxoon ba nit ñu bare dée cib aksidan te loolu day woone bu nu ko meengële ak li mën a xew su nit ñi wekke seenub yakaar ci xam-xamu baatin bu dëgguwul bo xamne du leen yobbe lu dul seen musiba.

Tey ji batt yu bare ñu ngi jib naan ñoo di yoon yi jëm fa Yàlla. Naka lañu mën a xame bi nu wara topp. Ci seenub gëstu ngir gis Yàlla; waru leen a nangu aw ci yoon wu dul dëgg ndaxte seenub laxira ngeen di tayle.

Gladston jawrin bu njëkk bu reewum Angalteer ci at yi nu weesu bind na li: “Bibal bi da am lu ko wutële ak yeeneni teeri yi ci lu bare”.

Te Abram Lincoln wax na it ne: “ci sama xalaat bibal bi mooy may bi gëna rëy bi Yàlla may nit ñi.”

Donte ay nit yu magg yu bare delo nañu njukkël bibal bi Te seede it ne li mu ëmb wute na lu bare ak yeenen teere yi te xebaar bi mu ëmb benn la wante bibal bi ci boppam mungi sukkëndiku ci seede boppam.

Buur bi Dawuda woluwoon na seriñ ñam. Bind na ne: *sa kaddu lamp la ci samay tànk te di leer ci sama yoon (Sabuur 119: 105).*

Ba tey ji nit ñi gis nañu ne mënn nanoo wolu bibal bi ngir mu yobbuleen fa Yàlla. Bibal bi benn la ci bind yi ci sunu addina si donte ñu bare ngi koy wedi ak di ko feexela sosal bibal bé ngi wey di wóor ni mu ko nekkewoon jamano yi wéesu.

Ndaxte nit ñi da ñoo bëgg mu woor leen ne bibal bi benn la te dëgg; Yàlla def na ci ay mandarga yuy firndeel ne ci dëgg kaddug Yàlla la. Bepp gëstu kat bu dëgg dina gis xëtu bibal bi ni yeneen netali yi ay firnde yu kenn mën ta weddi ne *mbind mu sell mepp ci gemminu Yàlla la joge (2 Timoté 3: 16).*

Su fekoon benn nit rekk mo ko bind du doon mbe-teel ci nun lepp lu ni ci jukki jaar na yoon te mengo. Teere bi dajale ay teere benn nit rekk bindu ko waaye ay nit yu bare yu sosoo ci ay jamono ak ay aada yu wute ci ay at yu bare moone dëgg ci mbirum Yàlla lay fesël ci benn. Fann gu jaar yoon te wer doy na waar, te keemaane sax. Weesu na Doy waar, dafa kemaane sax.

Rax ca dolli ñiy gëstu ci wallu suuf ak dojj yi bes bu nekk ñu ngi gis ay firnde yuy dëggël li ñu bind ci biir bibal bi. Yi xel mënul woon a nangu ay gëstu katu sunu jamono yuy saytu netalib addina si firndeel nañu leen. Ay gëstu kati jamanoy tey. *

* Ci misal ci atub 1868 benn tukki kat bu dëkk Almañ gane ji woon dekku Moab bi nu dippe leegi jordanie mu gis fa benn yattu xer nu bind ci kawam fanwer ak neenti rédd yu buur bi Meshah di buuru Moab bindoon te doon fatali mereyom a kwa Israyil. Di nanu ci gis turu Omri ak Akab ci 2Buur2 :1 ni si tabax boobu ne nanu naari buuri Israyil yooyu notoon nanu Moab te yeneeni mbir yu bees yu ay gëtu kat gis firndeel nanu ne bibal bi yeeyoo na kolute gu matt sëkk.

**Waaw, bibal bi ci dëgg dëgg mooy teereb Yàlla
ji yor xebara Yàlla ngir xeeti àddina sépp.**

Donte bibal mooy kàddug Yàlla am na ñu ko dum-moyu ndax xalaat bu wax ne: addina si ñaari pacc la boroom xam-xam yi ñiy gëm rekk li bët mën a gis ak aji gëm yi baññ a gis li bët rekk di gis liy tekki ne boroom xam-xam mēnul a nekk nitu ngēm te boroom xam-xam yu dëggu yi weddi nañu ko. Xēyna bibal bi wax ci mbiru addina si taxu ko jogg waaye sa bo xameni wax na ci kenn mēnu la weedi li mu ci wax du sax li xeeti xarala yi gis ba noppi. Waaye ni ñu ko binde ni ñu ko dajale, bibal bi romb na lu sore fi xarala yem tey.

Ci misal xarala mēnula wax lu waral ñu nekk ci kaw suuf si. Mēnu ñoo wax itam luy xew ginaw dund bi ci kaw suuf mēnulo wax tamit solos dund gi ak sunu njariñ fa kanam Yàlla. Moo xam ñu am xel lool walla ñu nakk xel soxla nañu Yàlla saasu nekk ngir jang xam Yàlla loolo waral ci lu woor doomu frans bi di Blaise Pascal di boroom xam-xam wax ne “titēru xel mooy wone ni am na fu xel mēna yem.” Dunu am benn tontu ci laaj yiy laal sunug laxira su dul woon teereb Yàlla bi.

**Nañu saytu ñaari dëgg yuy woone ni bibal bi ci
lu wer mooy kaddug Yàlla.**

Bu jëkk bi mooy ni waxi yonnet yi di matte bu wer. Ñaarel bi mooy ni xebara bibal bi di soppe soppeku gu rafet dundu ñi doggu woon nangu xebaraam bi.

Waaxi yonnent yi ci Bibal bi ni ñu mate.

Ni bibal bi daan yegle waxi yonnent yi dafa jubboon ñun ñëpp dañoo bëgg xam lunu ëllëg deñcal. Lu ci ëpp ci mbir yooyu bibal bi day wax naka la ak fan la: “Naka la ëllëg mën a woore ci yeen?”

Ngir tontu ci lajj bi xalaatal ne yangi ci reew bo mosuloon na dem. Naatalu reew bi nga yor ci say loxo mooy sa ndimbël te gisoon nga ne nataal boobu doyna la ndaxte bereb bu mu la tegtaloon gis nga ko, dex ak benn dëkk ak fi nga fanaan demb ci ngoon. Tey ji nga wara tann ban yoon bu bées ngeen di jël. Benn bereb Bo xamul mu ngi sa kanam wante nataalu dëkk bi nga yor woone na ne bo jare sa camon dinga romb ab bant lata ngay aksi ci ab dex gu magg. Leegi so bëgge gis dex googu lan nga wara def? Dama yakaar ne war nga top ndiggël yi nataalu dëkk bi nga xamul. Wax na la li nga waroon a gis lepp ci dëkk boobu te bi nga deme gis nga lepp ni mu la ko waxewoon te naxula benn yoon!

Ni waxi yonnent di matte ci bibal bi day woone ci bu woor ne bibal bi mooy kaddu Yàlla. Gis nanu ci ay xëtam ni li nu yeglewoon ay teemeru at lu jitu matte ni ko yeglewoon.

Mbir yooyu ñëpp lan ko jagleel ak xeeti addina si yepp joxe itam ay tegtel yu woor ci Israyil ak li ko wër lepp. Lata almasi bi di nëw bind nanu lu bare ci nëwam yooyu weesu na leegi waaye gis nanu ni nu matte ni almasi waroon a juddo, ni mu waroon a dunde ak ni mu waroon a deewe.

Bu nu sukëndikoo ci netali yu dëggu yi kon kon war na noo japp ne ëllëg di na am ni ko bibal bi yeegle.

Te at bu nekk ay firndee yu bees te woor bibal ban gi nu koy won, jàng bibal mooy yégg liy xéw suba.

Doktor bi di Wilbur Smith giiru dundam gépp bibal bi la jàng. Di wone woor gi waxi yonntent yi nekk ci bibal bi woore mooy mbeggteem. Mengale bi mu doon def ci li yonntent yi doon bind ci almasi bi ak ni doon wax naan noo yore dēgg gi, Wilbur lii la ci wax: “alx-uraan waxul dara ci muhamad lata mu doon nēw ay at ci ginawam, lata juddoom. Benn nitu diine ak ko mēn a doon mēnoo firndeel ne bindoon nanu ci say mbir lata ngay juddu.”

Warna noo xamne yeen mbir soxlawul nu joge ci Yàlla ngir nu matt walla am.

Lap tape ak yeen gēstu yi taskatu xebaar yi mēn a def bu wote jubse dina tax nu xam turu ki wara gaddu ndàm li lata wote bi di jeex. Limm yi nekk ci seeni loxo mēn a tax nu wax turu ki gaddu ndàm li lata nu koy siiwal te du nekk mbeetel.

Jemleen a lajj benn taskatu xebaar mu joxleen turu ni wara bokk ci wote fi leeg naar fukk japp juróom fukki at. Lajj leen ko kuy gaddu ndàm li, fann ak naka la wara juddo, dunde ak naka la wara deewe walla ngeen lajj leen sax fi leeg junni at lan moy xew ci diwaan yi wēr Israyil, ak yan reew lanuy far ci jamono jooju.

Dingeen gis ne nu mbir yi di gēn a sore ci jamono ji seeni tontu ci lajj yi di gēn a wooradi si kaw rekk Yàlla xamal ko li wara xew ci jamono yooyu foofu rekk la nu mēn a xare taskatu xebaar bi wax nu ci bu leer li nara xew ëllég. Mbir yu mel ni yii nu doon lajj taskatu xebaar boobu te gēn a yaatu ak sore lanu yeegle ci biir bibal bi lu yagg lata ñuy matt.

Ci misal netalib reewu Tyr bu njëkk ba firndee la ci li Yàlla yeeglewoon lu soxoloon reew moomu te mu matt.

Su ngeen ci bégge gën axam lu bare jangleen ci teereb Esekel: 26: 3-21 ba noppi ngeen ubbi teere bu magg boobu nu dippe *Encyclopedia Britanica* ak yeneeni teereb netali. Dingen jang ci biir naari teere yooyu benn netali ci Reewu Tyr googu bu njëkk mi li nu yeegle lu amagul te naareel bi lu am ba noppi lu nu mën a netali.

Waxi yonnent yi: Lu jitu xew-xew yi, Yàlla xamleewoon na ëllëg bu tiis ngir dëkku Tyr lii la wax:

Dina...yëkkati reew yu bare nu dal sa kaw, ...di nanu yaqate say tabaxi dëkk; mabbal say tabax yu kawe yonnent Yàlla. Esekel xamleewonn na it ne dojj bi nga xamne ci kawam la rew mi nekk di nanu ko far ba mu mel ni doju kase. Rax ca doli yonnent ne ma...di nanu sanni say xeer say mat ak sa rusit ci digg ndox yi. Waaye faram faceb mbir yooyu xewaguloon yamul foofu Yàlla wax ci lu jëm ci dëkku Tyr bu njëkk boobu: ...di nga nekk bereeb bu nuu sannee mbaal (Esekel 26: 3,4,12,14)

Netali bi: Ngeen gis ci teereb netali yi ne bi nga xame ne Nebukadnasar yaq na reewu Tyr bu njëkk boobu, da tas itam lépp lu fay tabax ni nu ko yonnent yi waxewoon. Ci mujj gi ni doon topato tabaxi buur bi Alesandar mu magg mi tas li desoon ci dëkku Tyr te bayiko noonu *ni dojub kase*.

Leeneen mat na ci li Yàlla xamleewoon mooy bi nu sanee xeer yi deesoon ci dëkku Tyr ci biir ndox yi ngir

sanc foofu ab pom buy dajjale naari tefesu geej gi. *Te di nanu sanni say xeer, matt ak sa rusit ci diggu ndox yi* ba fi nu nekk ni rusitu dēkku Tyr ba woon ñu ngi sulu ci sufu geej.

Donte am na ab dēkk bu siiw ci gox bi ěmb Israyil loolu nekkul dēkku Tyr bi Bibal bi doon wax te nu yaq ko ci atub 1291.

Bu ngeen ame xéwalu dem ci dalu dēkku Tyr, ba woon di ngeen gis ni waxi yonnent yooyu matte. Foofa di ngeen fa gis ay dēkkuwaayu nappkat yu toppalantoo te di ngeen gis itam ay gaal ak ay mbaal yu nu dajjale ci kaw ay dojj yu fēs! Naka la benn doomu Aadama mēnoona yeggle yaquteeg dēkku njënd ak njaay boobu te naatoon di Tyr ba woon?

Peter Stoner mingale na juroom ñaari yonnent ci lu ajju ci dēkku Tyr bu njëkk boobu ak mbir yi nu yeegleewoon. Bi mu natte ndax mbir yooyu yonnent Yàlla Esekel xamleewoon mēnoo na matte mu wax ne:

“Bu Esekel gisoon dēkku Tyr ci jamonoom, te xamle juroom naari yeene yooyu, ci sago nit mēnoo na am benn wērsëg ci 75, 000,000 nu am ni mu ko xamle woon laata nuy xew. Te matt nanu ci seen fann yēpp.”

Nanu jangat leegi juddub benn xale bu nu yeegleewoon laata mu doon judd.

Macë donoon na ab juti bu alatarete bind na neenti mbir yu kemane yu nu xamle woon laata te nu matt bi Yeesu juddo. Benn ci noom Macë a ngi wax ci yonnent Yàlla Mise bi doon ñañ ak dooleem gépp nguur yi jagul woon ci jamanom. Mise xolam dafa meti woon ci li reewam amulwoonnguur bu jagg ci jamanom; Waaye

mu am ay bésu mbegte bi ko Yàlla xamale ne benn bés ab Kilifa” ak ab Musalkat dina juddu:

Yaw Betleyem ci diwanu Yude du yaw yaa yées ci njiiti Yude; ndaxte ci yaw la njiit di Génne, kiy sàmm Israyil sama xeet te coosano fu sore ba dara amaguloon11. (Mise 5: 2)

Gisoon na ne ki nga xamne moo waroona jiite Israyil dina juddoo Betleyem Efrata.

Ni ko Mise xamle woon Yeesu juddowul ci dëkku Nasaret fi ay wajurëm dëkk, Lii la Yàlla xamle Waaye ca Betleyem Efrata; juddo na fa ndax ndiggël bi buur bu magg bu Room joxewoon. Mbindu mooma mu ngi dajjewoon ak jamonoy galag te ay wajurëm doon topp ndiggël la buur ba joxewoon. Kann moy seeti buur ca Betleyem bi doon dëkk bu ndaw ci biri yeeneni dëkk yu bare ci diwanu Yude? Wërsëg yi mu amoon ngir juddo Betleyem neewoon nanu. Waaye foofu la ame ni ko Mise xamlee woon ci dundub Yeesu.

Jàng nanu li Yàlla wax ne:

Mbind mi ne na damay xamle ca njàlbéen ga li wara xéw te lu yagg li warar am te amagul (Esayi 46: 10).

Jàng nanu ne Yàlla wax na ne ci bu yagg xamlee na mbir yi wara xéw ci njàlbéen ga. Genne na ci sama gemin te yegle na ko; ci saasi ma yengu te nu matt. Yegël na la lu jitu mbir yooyu, jotali na la ko laata nuy agsi. (Esayi 48: 3,5)

Te netali yi woone nanu ne li Yàlla xamle laata nuy agsi te nu bind léen ci bibal bi daya m ba matt sēkk te dara du ci des.

Mën mēnu kaatanu bibal bi

Benn firndee bu kenn mēnul a jalax buy woone ni bibal bi moo di Kaddug Yàlla ak san-san limu am ci dundu képp ku kooy jàng, xebaraar bibal bi day dello nit gēddam ak darajam ci fann yépp (ci wallu aada, nekknam ak neenen ni, moom ci boppam) fépp fu nu koy jàngale te nu gēm ko.

Laata ñu doon saytuwaat téere bi ak di ko bind, kenn ci samay xarit ñēw na gis ma nu jàmbarat nun ñaar tééré bi donte du nitu xol bes boobu tuur na ay rangon ci bi muy jàng naari xaaj yu mujj yi ci tééré bi. Naari yoon tawaw nanu ngir naan Yàlla aji mbēggéel gi. Nu santando Yàlla ngir muñam, yēmandéem ak cofélam ci sunu dundu bakaar kat. Sunu mbéeggte matt na sēkk bi nu nemmeko téwayu Yàlla ci sunu biir.

Bes boobu amoon na solo ci sunu xarit boobu, benn at lu jitu mungi woon ci kër gu yanjj bu wuteek fi nu nekk nun.

Waaye nataange googu mu nekkoon yēggēlu ko woon yaramam. Ci biir xolam amul woon yakaar te dund gi sofoon na ko. Te bi muy gēstu nafsom la jitielon. Alal ju bare la doon def ci sinebar, jéemoo na lépp luy dalal xel luy xabtal xel ba ci sangara. Ay at yu bare ci tugē ak fépp ci adduna si daf fa daan pukère di noos ak ni ēpp alal ci boroom alal yi. Waaye ngoon soosu, dafa wéetoon. Ci wéetange googu ak njaqare googu ci kanamu adduna gu raglu ak buy dēkkuwate mu koy nurool ne mujj ak pexe jéex na.

Mu doggu xaru, jëll fitalam tekk ci boppam fas yéene ray boppam. Ci saa si (sunu xarit bi xamul naka la ame) waaye ci télé bi mu degg xabaar buy maye yakaar donte bëgg ko woon Déglu. Xaja guddi moom rekk mu sukk ay omoom ci kanamu Yàlla ñaan ko mu yërëm ko te baal ko.

Kaatanu Yàlla soppa na sunu dundug xarit ba nga xamne nit ki togg ci sunu kanam wute na ag ki ma doon netali dundam ay waa-juram ñaanal nañu ko laata mu doon juddu, bi mu nekke xale jàngoon na bibal bi wante mosul doon lu dëggu ci moom. Ci dundug natangéem faléwul woon Yàlla te dafa daan dund ci moy Yàlla

Fukki at ak juroom naar laata ngoon soosu mu dul fateti te nga xamne ci la gisewoon ak Yàlla. Sunu xarit boobu jëndoon na benn tééré bo xamne këyit yu nu bindul dara no ci nekk. Dafa omoon yéeneb defsi mbir yi xew ci dundam te am solo ci moom. Waaye dirub fukki at ak juroom naar ci dundam bu tëridi boobu gisul lu jara bind ci tééréem boobu.

Li ko waral mooy dirub at yu bare yooyu yëpp sama xarit bi dafa dumoyuwoon Yàlla aji dundu ji ba noppi wallu baatin dafa ci tumrankeewoon. Li xéew ci dundam mooy fecc ak woy rekk noo ko soxoloon ba noppi mu sobbu ci mbirum jaxase bépp diine. Mu gis tamit njariñ ci ni indoyi di jammo séeni Yàlla ba tax mu dugg ci ak ni reew yi wër indoyi di xërëme. Benn ci mbir yooyu yéeyowul mu bind léen ci tééréem boobu ba bes bi mu dajje ak Yàlla këyit yooyu bindu ci dara.

Ngoon soosu la ci jëkk bind li mu rané. Amoon na mbéegté jàng li mu ci bindoon. Netali bu am solo. Ci nit ko xamne dafa reeroon te Yàllab mbëggeel gi musal ko. Dawoon na yaram. Ci yërmandéem bu amul

app, Yàlla wéeral na ko cib gumb xelam, musal na ko cib nakk yakaaram ak dee tabal ko ci léerug dëggam ak mbëgelam.

Nakk yakaar ci wallu baatin ni samag gumba xarit boobu moo tax ba Yàlla wone boppam ci tééré boobu nu dippé Bibal bi. Bu **ngéen dumoyo bibal bi**, moom mi matt serin, yéena ngi gëna réerël seen bopp. Waaye ci seen gëstu wëlbatiku ngéen **ci bibal bi** ak xel mu ubbeku di ngéen gis ne mo yor leer ak lépp li ngeen soxla ci wallu baatin.

Ci biir bibal bi rekk la nu mëne xam Yàlla ni mu nu féenoo. Ci biir tééré bi nu janoo bët ak bët kaddug Yàlla, léerug addina si.

Boroom bi, sa kaddu dafa sax ba faww,
Day womaat sunuy jeego,
Kepp ku ko gëm;
Dinga jot léer ak mbéegte.

Ay ponk yu ngéen mën a xalaat bu baax

1. Ndax am na ay tééré yu sell yu mën a mengële ak Bibal bi ci ni waxi yonnt di matte ci séen fann yépp?
2. Ndax am na ay nit yu ngéen xam te séen dund soppeku soppeku gu rafet te bayiwunu xel ci xebaru Bibal bi?
3. Laata ngéen di nawadi njàngale yi ci biir bibal bi ndax mos ngéen léen saytu bu baax bu dee benn yoon sax?

*Jafe-jafe yi nu am ngir xam asamaan
si ak suuf si du dara sunu ko mengale ak
jaf-jafe ji gëna am solo di,
Yàlla naka la mel ak gan taxawaay
ni ay nit yu ànd ak saago lanu wara am ci
kanamam.*

A. W. TOZER

Naka la Yàlla mel?

*N*it ku nekk benn yoon ci dundam laaj na boppam “naka la Yàlla mel?” Donte Yàlla tontu na ci laaj boobu am na noo xamne seenub xel moo leen gën a doy jàng ci bibal bi li Yàlla wax ci moom.

Nit noonu nu ngi jalgati wax ju am solo ci biir bibal bi. Yàlla ne na: *nanu sàkk nit ci sunu melokaan (Njal-been ga 1: 26)*, am, “noom nu naan nanu sàkk Yàlla ci sunu melokaan.” Ci noonu ñu soppi *ndamu Yàlla bi dul yaqu ci ay nataalu nit yuy yaqu (Rom 1: 23)*. Amul benn Yàlla bu nit sàkk bu moso am sañ-sañ donte ay ponkal lañu.

Lu nit muus- muus ba sukkëndiku ci xelam du mën a gis Yàlla... *Ganaaw addina si ci xam-amam demul ba xam Yàlla (1 Korent 1: 21)*. Bu Yàlla bëggoon Su xam-xamu nit mënoon a gis Yàlla nit ñi amul xa-xam bu bare di nañu yéesle ci séenub wuut Yàlla, wante démewul noonu.

Waaye sagoo bi ci Yàlla ñëpp la ko bëgg jagleel, domu Afrik biy for màtt bes bu nekk ba ci jàngale kat bi ci daara ju kawé ji, ndaxte xelub Yàlla boobu nekkul jàng nga kooy maye, kepp ku suufelu te nangu ab ñakk xelam te soxla ndimbalu Yàlla ci séenub gëstu.

Ku xelam des ci benn fann ci yéen nag na ko ñaan Yàlla, te dina ko ko may, ndaxte Yàlla mooy Aji yéwén, jiy may ñépp ci lu andul ak genn ñaññ (Saag 1: 5). Fasoŋu sago boobu bawowul ci addina si, waaye ci Yàlla la joge. (Manaam ñi jite àddina si) amul woon xam-xam boobu...Nun nag xel mi nu jot, jogewul ci addina, waaye Yàlla nu ko sol ci yiiwam (1 Korent 2: 8,12).

Bibal bi du xalaatu diine ba noppi da fay woone naka la Yàlla wone boppam nit ñi. Yàlla rekk moo mën a joxe xam-xam bi nu soxla ngir xam moom mooy kan ak lu muy xaar ci sunu dund.

Na nu ko ñaan rekk te dina wone boppam ci kaddom gu sell gi.

Ci sunuy tukki gis nanu yëgg-yëgg ci béreeb ak nit yu nu foogulwoon, benn bes ci misaal, daje woon nañu ak mboloom waxabane yu dëkk ci alub Keña ci Afrik bi ñu waxtaane ak ñoom ñu gis ne leen rekk lañu bëgg te mooy seedoo seen ngëm te gën a yokku ci xam Yàlla.

Si doj wu magg bi ma toogoon ci yoon bu bare pënd ngir noppalu, ma dégg ay yëngu-yëngu ci biir ay garab yu ndaw. Ma daldi géstu gis jënt bu tape ci gëti benn xale bu goor bu ñuul te mu daldi ñëw toog ci sama wet ñu daldi xaritoo yeeneen xaleyu goor degg sunuy baat ñëw ñoom itam toog di degglu li ñu doon wax. Seen xam-xam ci bibal bi yeemoo na ma.

“Lu tax Yàlla bëggulwoon Musa gis kanaman?”
La ma xale bu goor bi laaj.

Laaj boobu yeemoo na ma, noonu ma tontu Soél laaj ko ndax fataliku na ñaan bi Musa ñaanoon Yàlla laa-ta Yàlla di ko wax naan: *Sama ganaw ngay gis. Waaye sama kanaam mëneesu ko gis (Gadday ga 33: 23)*

Musa jàngulwoon rekk baneex bi am ci gis ndamu Yàlla. Yàlla dafa nekk Yàlla juy wonne boppam tey xëcc nit ci moom wante Yàlla buy feeñu nit du wéesu lu nit mënul dekku loolo waral mu feeñu yonentam Musa yem ci li Musa mëna dekku ndaxte bu Yàlla wonewoon ndamam gepp konn Musa dina tàkk jèppeet ndax ndamu Yàlla Yàlla dafa mujjé laq Musa ci benn xur wu nekkoon ciw *Benn dojj wu rey ba mu romb (Gadday ga 33: 22)*

Xaleyu goor yooyu deck ci diggu Afrik xam nañu ne mënu ñoo xool jaxran jànt bi bu ñu arulee seeni gët. Xam nañu itam lèppa-lèppu Guddi leer moo léen di xëcc. Bu ma léen laaje luy xew bu lèppa-lèpp yi jage lool lamp bi ñu tontondoo ma ñoom ñepp “dañuy dee” xam na ñu tang-tàng lamp bi bu ëppe du baax ci ñoom.

Ma jémm a wuutat beenen misaal bu leen mën a dimbali ba ñu xam li ma leen a bëgg a jàngal. Sama xarit xam nañu lakk yi seen yaay yi di lakk bu nuy yéetal séeni rakk yu goor ak yu jiguéen ngir tafleen ci seeni xol. Maa daldi leen wax it ci lack yi. (Ayuba 38: 9) Yàlla def ci kaw suuf si.

(Niti xam-xam yi ñu ngi ko tudde ngelaw gi nuy noyee te muy segg tooke yi jànt bi di xëpp ci sunu jawwu. Bu dul woon jànt bi dund du mën a nekk ci kaw suuf donte jànt bi am ay tokke yu muy xëppale wante Yàlla ci yërmandeem mi ngi séegg tokke yooyu di jur ay jàngoro yu mel ni kanséer).

Li ga xam ne moom la Yàlla jëfandiko ngir ar nu ci làkk làkk yu tar yooyu soxal sama xarit yu ndaw yooyu. Wooru ma ne li ma leen wax lépp xam nañu ko wante seen xol a ngi yéemu te fees mbëggéel ak ndam te ñu ñaanandoo te xam nañu ne ni Yàlla arewoon Musa bi mu ko bégge xam noni itam la léen Yàlla di are ci seen gëstub Yàlla. Ci sunu fexe xam naka la Yàlla mel war nañoo bayi sunu xel ci benn dëgg bu nekk ci bibal bi bu naan: “degglul Israyil! Aji sax ji, sunu Yàlla moom kenn mooy **Aji sax**” (*dětërënóom 6: 4*) lii Yàlla doon kenn dëgg la go xamne lépp ci la sukkëndiku.

Ngir ñu gën ko mën a xam Yàlla xamal nañu ay turam.

Ci biir bibal bi turi Yàlla da ñoo am sa bu neck solo, ndaxte solos tur bu neck am na ay yen fann yu muy feeñal ci kin ko dippé. Bepp turu Yàlla am na lu muy tekki lu wute ak yeneen yi te day wone benn fann ci jëmmu Yàlla.

Ci kollëre gu jëkk ga ñeeti tur lañu doon wooye Yàlla: Eloyim, Yéowa, ak Adonay benn bu neck ci tur yooyu am na lu muy tekki. Bu jëkk bi mooy Eloyim te lu ëpp ñaari junni yoon la nu Koy gis. Léer na ne Yàlla da bëgg ñu xam njëriñ ak lu turam boobu di tekki. “Eloyim.” Lan lay tekki?

Ci làkku nasaraan bi di aṅalee, bunu bégge wax ci lu ëpp benn nit am na luy wone ne lu ëpp benn nit la nuy wax su de it benn nit mba lu ko yées am na it luy wone loolu muy limmu ñu bare wala limmu ñu néew (pluriel singulier) waaye ba léegi làkku yawut yi moom ñaaroo ngir xajale ñaari nit walla ñaari yëf ak li ak li nasaraan

di mandargale lu ëpp ñaari nit. Wute gi am ci diggënte ñaari làkk yooyu ci ni nuy mandargale ci séeni limm walla wax lu ëpp ñaari nit dafa am solo ci turu Yàlla bu njëkk boobu Eloyim. Eloyim ci làkku Ibrë Yeesul benn nit walla lu ëpp benn nit liy tekki ñaar jëm kaw.

“*Ci njalbeen ga Yàlla sakk na asamaan ak suuf*” (*Njalbeen ga 1: 1*). Waaye tamit Eloyim ay tur yu bare ngi ci biiram di Yàlla El moom limmu benn la tey day firndeel bu nu ci Bibal bi: Yàlla aji sax ji sunu Yàlla kenn la. Aaya bi jëkk ci biir Bibal bi ci lu Yàlla won nit mooy ñeeti Yàlla ci kenn ak benn Yàlla ci ñeeti melokaan.

Ginaw wax jooju ñeeti Yàlla ci benn melokaan gis nanu lu sore tuti ni nu sàkke nit li gënn a firndeel ñeetub Yàlla ci benn bi mu naan ***nanu bind nit ci sunu melokaan, mu niroo ak nun*** (*Njalbeen ga 1: 26*)* kenn mënnul wéeddi ne “Nun” du limmu ñu bare waaye aaya bi ci topp lii la waxi Yàlla dafa wax ne bind nit ci melokaanam *ci melo kaanu boppam la Yàlla bind nit, goor ak jigeen la bind* (*Njalbeen ga 1: 27*) fii tamit leer na ne “moom” limu benn la. Aaya yii nu ngi wax ci benn nit ak lu epp benn nit. Waaye sa bu nekk Yàlla lan nu fiy wax ci fann Eloyim.

Jafe na ci xalaatu nit mu xam Yàlla bu ni mel. Loolo waral Yàlla jox nu “*xelam*” *ngir nu xam li mu nu may ci yiiwam* (*1Korent 2: 12*) Yàlla dafay woone sa bu nekk tuuti ci boppam ak ndamam bu amul app.

* Baax na ngeen xam ne mēnesul a mengēle ni nu sàkke nit góor ak jigéen ak ni nu sàkke gañax, walla bayima bi gën a kawe ci ni nu ko sakke, ndaxte nit ci melokanu Yàlla. Ci noonu kenn lañu ci ni nu leen sàkke ci seen melo te danuy wonne noonu ngēneel yi nekk ci li Yàlla sàkk. Bu nu sukkandiko ci li nit doon kenn, di ngeen xam, su ngeen weyee ci njàgum téere bi, ci dëgg yeen ay kan.

Bu ngeen xame fannu ñeeti Yàlla ci benn jëm te doon benn Yàlla dingeen japp tuuti ci yaatayu, xootayu ak maggayu mbeggel gi Yàlla am ci yeen bu ngeen jàngge juróom ñaareelu xaaj bi.

Ngir dimbalileen ngeen xam yaatuwayu mbegelam, Yàlla ndank ndank mi ngi woon boppam ci bibal bi. Foofu lanu xamee Yàlla baay bi miy tamit Yàlla doom ji ak Yàlla xel mu sell mi. Dafay wone boppom tamit ni benn Yàlla. Menu nu lu dul jeem xam loolu. Moom mu tann wacc ba ci nit ni te woone boppam ndax te dina jafe nit yekketiku ba ci moom ngir xam ko.

Ndamu, sellayu ak leeru Yàlla danu leen waroona nebb Musa. Waaye ci wallu Yàlla doom ji, Eloyim dafa woone ci ndamam li menule woon tall nit jeppeet.

Ci noonu jàng nanu ci kollëre gu bees gi ne:

Ndaxte Yàlla mi ne: Na leer leer ci biir lendem moo leer ci sunu xol, ngir leeral nu ak xam xamu ndamu Yàlla, biyfeen ci xar-kanamu Kirist (2 Korent 4: 6).

Xalaat leen de bi nga xamee ne yowaana xar kamamu Yeesu Kirist ma ne. *Kaddu gi ñëw, doon nit, dekk ci sunu biir. Cis nanu ndamam, mu fees akyiw ak degg, ndam li baay bi jox jenn doomam ji mu am kepp (Yowaana 1: 14).*

Ci mujantal ga wax na ndajem ak Yàlla ci jemu Yeesu Kirist te dund na ngir netali ko. Ne na daje boobu ak aji sax ji danoon degg, gis te lall. Li nu gis te degg ko, nu ngi leen koy yegal, ngir yeen itam ngeen bokk ak nun te degg-degg bokh nanu ci Baay bi ak Doomam, Yeesu Kirist.

Nu ngi leen di bind yef yii, ngir sunu mbeg mat sekk, nun nepp.

Naka la Yàlla mel?

Li nekkoon ca njalbeen ga, li nu dëgg li nu gis ak sunuy gët...ak li sunuy loxo laal (1 Yowaana 1: 1)

Netalib yowaana nekkul xalaat bu nu xamul ku ko bind ci Yàlla rekk tek waaye seede bu mu dund la:

“xëy na yeen a ngi naan naka la maa li mën a dimbalee tey” Yowaana tontu na ci laj boobu: *nu ngi leen di bind yëfyii, ngir seen mbég mat sëkk (1 Yowaana 1: 4)*. Te teere bi mu ngi ci seeni loxo ndax te seen ben xarit dafa begg lool seen mbeg itam mat sekk ci seenub ndaje ak Yàlla jiy dund.

Yowaana a ngi leeral:

Li nu gis te degg ko, nu ngi leen koy yegal ngir yéen itam bokk ak nun. Te dëgg dëgg bokk nanu ci Baay bi ak Doomam, Yeesu Kirist. Nu ngi leen di bind yëfyii, ngir sunu mbég mat sëkk, nun ñëpp. (1 Yowaana 1: 3-4)

Ni leer di xecate guddi nooni it la ndemu Yàlla di xecce nit ni ci moom. Tey ji yeen itam bu ngeen begge xam Yàlla men ngeen waxandoo ak Musa: ‘woon ma Sa ndam.’

Ay ponk ngir ngeen xalaat si bu baax

1. Seen gëstüb Yàlla ndax xalaat ngeen jàng bibal bi?
2. Bu ngeen di jàng bibal bi ndax yeena ngi ñaan Yàlla mu feeñuleen ci!

Ab ñaan bu ma leen di degtel a ngi: “Yaw Yàlla, bo dee Yàlla ji sakk addina si te fees ak mbegeel ngir man su la neexe feenu ma te nga woon ma ne Yeesu Kirist mooy sadoom bi nga begg ak almasi bi nga digge woon.”

3. Ndax nangu ngeen ne su ngeen bégge jammu Yàlla dëgg war na ci bu wóor am:

Waru leen ci yoon sukkëndiku ci seeni pexee bopp te ngeen xam ne ci seen xelu bopp du ngeen mënn xam Yàlla.

Yakkaarna ne xam na bu baax jikks nit. Te ma ngi leen di firndeel ne nit yu magg yu jamono ju jekk ja ay nit kese lanu woon le man itam nit kese la. Waaye kenn melulni moom. Yeesu Kirist epp na nit kese.

NAPOLEON

Lan moo xajale nit ñi?

*W*u ngi mengële addina si ni benn dëkk rekk. Waaye ay ndekendo yu soxar noo ci dekk. Addina soo su mungi gen di jaxaso.

Ci gis gis bu jekk danoo yakaar ne politik, koom-koom, mboot brir yi walla masin yu xarale yoo yu noo xajale nit ne. Donte li epp ci jafe jafe yiy boole nit ni yooyu la am na beneen jafe-jafe bu xoot bu nu mën a nangu te muy xajale sunu àddina si.

Nanu saytu ci lu gaaw li waral xéet yi xaajalo laata ñuy deggmal bi ëpp solo te gën a fes.

Xaajaloo yi gën a fes

Politik: Aji way politik yi ñu ngi dëkonte tey moy-tonte. Bu seeni gis-gis wutee da noo yaakaar ne mën na noo sukkendiku elleg ci seen kataanu alkati yi.

Neenen ni tit noom nu ngi xol naka lanu mena wonnee xeti ganay yu xarala yooyee di klate te am doole lool ñiy seetaan noonu di dox tanki jamm gis nañu sax ci doxalinu ñooñu ay yef yu mena sokke ay.

Koom koom: Ni musiba yu mel ni bekkor. Xiif ak yengu yengu suuf gen di soxal nit ni rawatina dekk yi feete ci wallyi nakk gena epp ci addina si te nu dippe “Tiers-monde” Musiba yooyu reew yi gena nakk lay sonal bun ko mengele ak reew yi omle. Donte nu bare a ngi def seen kem kataan ngir dimbali ñeen ñi, meti na bu nu setlo ne ñi gëna am a ngi wey di am te ñi gena ñakk di wey di ñakk.

Ci wallu kër yi: Njaboot yi itam a ngi gëna tas, seeni rangoñ a ngi tuuri. Letsoale xamalma nee “Keram tas na” dama xalaatoon ne neegu naxam mo ores, waaye, ci sutura dafma begoona wax nee soxnam wacc na ko. Ci sunu bes yi ker yu bare tas nanu. Rey moo di lu deppowul ak mbegeel gu deggu gi mena degeral ab sey tabax ko mu nekk waaye ni nu ko nara gise lu ci nu jang di gena sore ne mbegele Yàlla aji sey yi begg tabaax seenub sey ci digante bu jagg lanu ko jagleel.

Ci wallu masinn yu xarale yi: Ci ndorteel atub 1985, reeroo bi gena tar ci walla masine yu xarale yi ci at yu mujj jeexoon ca Angalteer. Donte gereew yi ak ñaxtu mbed takk nanu, goomu xol yu taar yi nu sax ba leegi ni taab yu xeeñ ci diggante, maneebar yi ak njaatige yi ba ci bliir njàbootu gaskati xur yi. Ban wuute ak safaara ci jafante yu tang yu amoon ci xur yoo yu nuy wuute kerin ca dekku Pays de Galles ni ci atub 1904! John Parry netalina ma na mu ko dunde.

Bi ma xamante ak John maneebar bu alatarete la woon mu ngi amoon juroom nent fukki at ak benn, dafa gumbewoon ti dafa amoon feebar booxamne ci

ligey boobu mu doon def la ko jelewoon. Sama sox na ak man dan nanu faral di ko seti ci keram ca dekku nu yas nii. Ak Mbeggte la nee daan neetale li Yàlla defoon ca jomono ya nit na walbatikuwoon ci Yàlla ci atub 1904 ak 1905 a noonu la maneebar yi ak seen njaatige jebbaluwoon ci Yàlla aji dund ji ci noonu nu am benoo bu deggu bu and ak koolute a weg ci seen biir noom. Gan wuute ci digante atub 1905 ba ci jamonoy tey!

John ci xol bu fes ak mbéeggte la doon waxe ci li xeewoon jamano jooju bëre bu sangara yu bare danoo tej ndaxt nu bare beggetunu woonnaan sangara te muy fataliku bu nu daan woyendoo noom ligey katyi ci berebu ligeyu kay yi di maggal Yàlla. Te muy ree naan bu “nit ñi daanuy ñëw dima laaj coppitegu jem ci Yàlla fan la amee muy fegg dennem naan, leen fii ak leegi la amee.”

Xaajalo bu dëgg bi

Ak lu wuute gi xóot, am na benn mbir bu ëpp solo te wéy di xajale nit ñi. Lu leer musiba buy yoot xeet yu bare. Nit ñi dees na leen dajale ci kaw seen ñakk xam Yàlla!

Yàlla li muy feeñu nit lépp mosula bëgg am xarma Yàlla ak dëgg ak melokaanam. Lataa juddub Yeesu Kirist Yàlla diggewoon na yonne nu leer bu magg ngir dimbali ni ko xamul: *Xeet biy dox ci lendemb dina gis leer bu mag*(*Esayi 9: 2*). Yàlla xamle ne naka lay yonne leer googu, ci wax ji ci topp: *benn xale juddul nonu, ab doom may nan nu ko*(*Esayi 9: 6*).

Wax ji du woon luy bet kenn su Yàlla yamoon rek ci yegle juddub benn xale, bis bu nekk ay xale ngi juddu. Du am benn solo su fekkoon xale bi nuy yegle du woon xale bi Yàlla digge woon. Waxu yonent boobu deggu na tey ndaxte li Yàlla yeglewoon mat na. Yàlla jixe ba diinab Yeesu Kirist te moom dund na ci kaw suuf si ci juddub benn xale ak mayug jenn doom, Yàlla yonne na leer ni nekkoon ci lendem ba tay gi leer googoo ngi daq lendem yi ak xel naar yi nu doon tere gis Yàlla.

Ngir wuutele juddub doomam ak yeneeni xale yi Yàlla yegle woona keeman ngir mandargal juddub domam: *jank bi dina emb jur doom ju goor tudde ko emmanuwel (Esayi 7: 14)*

Liy tekki Yàlla ci sunu biir lie moo nuy won li wuutele xebaa bu baax ak yangaleeb yeneen diine yi. Diine mooy pexeb nit ngir dem fa Yàlla. Bibal bi mu ngi muy woon naka la Yàlla wacee ba ci nit.

Bi Yàlla doggoo tabbal boppu poŋam ci Kaw suuf ab jank emb na. Bes bi Yàlla aji sax ji doggoo sufel boppam ba bokk ci addinasi bokk na ci netelib addina si waaye li muy xalaat ci loolu, *benn malaakam bo-room bi daldi ko feeñu ci gént ne ko: yaw yuusufa, setu daawuda, bul ragala yeggali Maryama sa jabar, ndaxte doom ji mu emb, ci xel mu sebb mi la joge (Macë 1: 20)*. Ci ginnaaw gi bi Yeesujuddo ba nekk waxamba ne mu deggal ne Yàlla la ci kanamu ni ko doon diŋaat wax li: *man ak Baay bi benn lanu (Yowaana 10: 30)*

Lii la Jim Irwin, te yeegoon ci kaw jawwu ji “li Yàlla aji sakk addina si tekk tank ma ci kaw suuf moo epp solo jeggo bi nit def ba dem ci wer wi” Ci

dëgg dëgg ci le nit def ci jawwu ji amul lu nu ci mena mengële ak keemaan gi Yàlla aji sax ji new ci biir nit ni ci jemma Yeesu Kirist.

Ganaaw ba mu yegle juddub benn xale te genn doom may nan nuko Bibal bi yok na ci nee di: “nan ko woowe nguoram dina gën a law, te jammam sax ba faww Dina toog ci jalu dawuda ak ci nguoram, di ko degeral ak a taawu, ci degg ak ci njub leegi ba faww” (Esayi 9: 6,7). Kataan ak fas yeeni gi tukke ci xel bi woone na jikko yi gen ci ki nu tayleewoon ngir addina sepp. Tey ji ba leegi, nee ngi seet ay njiit yu mena doxal njubte wante tamit nu am sans an bi. Nu ci epp xam nonu li nu waradef waaye du benn njiit ci netalib addina si sepp bu moso am san sana ak saago bo taxawal jamm ju sax.

Buuru jamm ji am na sans an gi ak saago ngir saxal ci addina si jamm ju sax. Ben bés Yeesu dina delusi ci addina si ngir nguuru ci kaw suuf. Bés boobu Kër yiy defar nganay yi dina nu tēj boom yepp dinanu leen nasaxaal ba faww; wottukatu buntu dëkk yi ak xarekat yi dina ñu dellu seeni kër ba faww!

Te niy wattu fii dekk yen dina nu dellu seeni ba muuk seeni ker nit woone na telem ngir jiite domi adama yi. Jamm ak njubte buuru jamm ji lanuy xaar bu ñëwee ngir nguuru ci nguoram gépp! Su booba *nit ñi dinañu namm seeni jasi, xeej ak seen yeeneni xetiNganaay: dina atte xeet yi, lijjant diggantegiir yu bare. Dinanu tegg ci seeni jasi illeer def seeni xeej sart (Esayi 2: 4) Ci bés boobu: adina si dina fees ak ndamu Yàlla ni dex yi feesele biir geej (Abakuk 2: 14) Amul neenen no xamne noonu la netelib nit ni di jeexe te mu neex Yàlla.*

Laata bes boobu reero bu xoot dina am ci deggante nit ni mu ngi aju ci bokk waw wala deet ci Yeesu Kirist.

Loolo waral mu am solo lool ngir ngeen xam moom mooy kan, lu waral newam ak limu def ngir yeen bi mu nekke ci kaw suuf.

Teereb njalbeen ga ak injilu yowaana noo yam tambalekaay. Ci biir njalbeen ga, nu ngi ciy njàng: ca njalbeen ga Yàlla sakk asamaan ak suuf (Njalbeen ga 1: 1). Ci biir yowaana nu ngi ciy njang lii: *Ca Njalbeen ga fekk na kaddu gi am, te kaddu gi ma nga woon ak Yàlla, te kaddu gi Yàlla la woon... cii moom lanu sakke lépp (Yowaana 1: 1,3)*. Yàlla, mi nuy weewe Eloyim ca njalbeen ga, mooy ‘kaddu’ gi ci biir injilu yowaana. Eloyim, kaddu gi, jel na jëmmu nit ngir dox ci biir li mu sakk. Ci noonu la Yàlla firndelee mbëggelam ngir nit ne. Nañu jàng wax ju dëgër gi ci biir ñanu ko jagleloon:

Ca njalbeen ga fekk na kaddu gi am. Te kaddu gi ma nga woon ak Yàlla, te kaddu gi Yàlla la woon. Moo di ki nekkoon ak Yàlla ca njalbeen ga. Ci moom lanu sakke lepp. Amul dara lu nu sakk lu jaarul ci moom. Ci moom la dund nekk, te dund googu mooy leeral nit ni. Leer gi feen na ci biir lendem, te lendem gi jappu ko...ci addina la nekkoon, addina si nu sakk kaarale ko ci moom, te addina xamu ko. New na ci reewam, te ay nonam nanguwunu ko. Teewul ni ko nangu te gem ci turam, may na leen, nu am sañ. Sañ nekk doomu Yàlla...kaddu gi new, doon nut, dekk ci sunu biir. Ais manu ndamam, mu fees ak yiw ak degg, ndam li Baay bi jox jenn doomam ji mu am kepp. (Yowaana 1: 1-3, 10-12, 14)

Ni Musa taalibe bi di Filib dafa bëgoon xam naka la Yàlla mel.

Filib ne ko: *boroom bi, won nu baay bi (Yowaana 14: 8)* waaye Yeesu tontu ko ne *ku maa gis, gis nga baay bi (Yowaana 14: 9)*. Fasonu wax ji dif rejj fenkat walla Yàlla rekk moo ko mën a wax. Te Yeesu kenn mënu ko sosal ak mbir yooyu, ne dof walla fenkat la moom ci boppam. Bu nekkulwoon Yàlla kon mooy naxkat bu réy bi àddina si moso xam. Kon war nanoo nangu ne bu nu xole Yeesu, Yàlla la nuy gis.

Ci wax yooyu la ñeen ñi sukkandiku ngir dëddu ko. Ñeen ñi jiñ nan ko naxekat bi mu waxe ne *man ak baay bi benn lanu (Yowaana 10: 30)* nekkoon nanu sax ay nonam ndaxte danoo bañoon a gëm ay waxam ñeneen gis ci moom ay tontu ci laaj yi ñu amoon. Ni Yeesu doon xëcee yenn nit noonu itam la doon soreel ñenn. Am na ñu ko doon topp, ak ñu ko doon a wuut a ray.

Giru dundam gépp ci kaw suuf, Yeesu xajalewoon na nit ñi. Yeesu wax na ne:

Noonu ku farul ak man, yaa ngi may xeex, ku dajalewul ak man, yaa ngi tasaare. (Macë 12: 30)

Waaye tontu bu jëkk mën na baña sax

Nanu xalaat ci dundu benn nit bu dundam soppiku. Noonu Yeesu gi mu donoon, nekk na tallibeem. Sool kilifa la diine Yawut la woon gu amoon dund gu neex. Ci ndawam, Sool dafa bañoon talibe Yeesu yi ba nga xamne dafa leen doon bundxatal te dafa doon and si ñu ray leen. Waaye, ginnaaw bi mu mucce, dund gépp dafa doon sargal Yeesu ni Boroomam ak

Kilifam. Sonnoon na lool ndax farloom ci Yeesu. Lan moo defoon wuute gi?

Bi, nga xame ne Sool mu ngi doon dem Damaas, mu gis benn leer bu leer naññ. Leer googu dafa amoon dole ba Sool jare fa gumba ab diir. Te xamoon na ci lu ko kenn waxul ne mu ngi woon ci jotaayu Yàlla.

Mu sukkandiku ci baatu Gerek bu Yàlla, daldi wax: *Yaay kan, Boroom bi?* Yàlla ne ko: *Maay Yeesu, mi ngay fitnaal (Jëf Ya 9: 5).* Sool xam bés boobu ne Yàlla ak Yeesu kenn lañu.

Peeñu googu soppo na Sool noonu Yàlla mu nekk Pool talibe Yeesu. Li ko tambale bés boobu, jebal na dundam gépp Boroom bi Yeesu Kirist. Ci ginnaaw gi, donte fitnaaloon nanu ko ndax ngëmam, dundam gépp dafa doon tasaare Xibaar bu Baax bi ne Yeesu ganesi-woon na Suuf si. Yeesu dëgguwoon na ci dundam ba Pool nekk ndawu Yeesu bu mag ci jamano yépp. Batax-alam yi fees nañu ay firnde yuy wone ne lépp lanu sàkk jare ak ngir Boroom bi Yeesu Kirist (Kolos 1: 16).

Gis nanu noonu ne Yeesu bu Nasaréet moo di Yàlla Doom **ji**, te du **ab** yonnent rekk ni ko Lislam di jàngale. Nekkul it **ab** benn doomu Yàlla ni ko Mormons yi xalate, waa Témoins de Jéhovah ak ñenn ñi. Ci seeni pexe ngir jàngale lu dëgguwul seeni mboolo; ñu bare tann nañu baña nangu li Yàlla wonne ci boppam. Loolu mu ngi tudd “bokkale” te tééré bi di *Webster tudde* ni: “jeema jaxase walla boole xalaatu diine yu bare yu jafe andale”.

Hindoyi ci misal, nangu nanu “Yeesu” te boole ko ci seeni limmu yeneen “Yàlla”. Ci sunu njariñ la ñu fataliku ne bi Yàllay Ilias, Yàlla ju dëggu gi tey dund,

bokke jotaay ak ay xërëmu ñi xamul Yàlla, dafa leen di daaneel. Ci noonu itam, bépp Yàlla bu loxo nit defar walla nit xalaat ko dina daanu ci kanamu Boroom bi Yeesu Kirist. Moom moy Yàlla Doom ji, ba faww di kenn ak Baay bi ak Xell mu Sell mi.

Bu nu xame rekk ne Yeesu Kirist Yàlla la, du nu am benn jafe jafe nangu juddóom ci kaw kemaan ci janq, ci ay kemaanam, ci deewam ak ndekkitéem, yéegam ci asamaan ak deluséem ci kataan ak ndamam. Yeesu Kirist jéegi na yoon yépp yi mu téral ci mbëggélam ak rammu gi mu nar, ndaxte moy Yàlla, Ki sàkk àddina si ak ay yoonam ak téralinam.

Addina si ñaari pacc la bu nu ko xole ci Yeesu bu Nasaréet. Li waral xajalo boobu nekkul mbirum ku am walla ku ñakk, sëy ak fase, gis-gisu politik. Xajalo bi feeñ bi Yàlla ganese àddina si weesu na lépp li fewale nit ñi.

Wax ji du ëppël ndaxte Boroom bi Yeesu ci bop-pam ne na:

Bu Yàlla doon seen baay, dingeen ma bëgg, ndaxte ca moom laa jóge; ñëwaluma sama bopp, waaye moo ma yónni. Lu tax dégguleen li ma leen wax? Li ko waral moo di mënuleen koo déglu. Seytaane mooy seen baay, te bëgg-bëggam ngeen di bëgg di def. Bóomkat la mas a doon, Du taxaw mukki ci dëgg, ndaxte dëgg nekkul ci moom. Buyfen, dëppoo na ak jikkoom; ndaxte fenkat la te ci moom la fenn siqikoo (Yowaana 8: 42-44).

Ndax mbéteel la ci bu ngeen xame ne ni mu ame mboolo aji ngëm te Yàlla moo di seen Baay, am na it

beneen mboolo nit yo xamne Seytaane moo di seen baay? Népp du ñu doomi Yàlla. Ku nekk ci nun ñaari taneef la am ba faww. Tann bokk ci njabootu Yàlla walla njabootu Seytaane.

Ag nu seen dëggu ci Yàlla toll. Manees nanu juum, fen la bu ne ak lu nit gëm bu dëggo li ci des amul solo. Man ngeen wann toqe te ngeen japp ne garab la te dingeen dee!

Doomi adaama yi ci ñaari njaboot lañu sedalikoo. Ku nekk ci nun a ngi bokk ci njabootu Yàlla walla ci njabootu Seytaane. Am na solo lool ngeen xam ci ban njaboot ngeen bokk. Te mbir mi ngeen wara jëkk def ngir bokk ci njabootu Yàlla mooy ngeen xam Yàlla ak li mu def ci bi mu joxe Doomam Kirist bi.

Turu “Yeesu” mu ngi tekki “Aji sax ji mucç lañ” kon malakama ne Yusufa... *na nga ko tudd Yeesu; ndaxte moo di kiy musal xeetam ci seeni bàkkaar (Macë 1: 21).*

Ay ponq ngir ngeen xalaat ci bu baax

1. Su ngeen dëggo lu ngeen xalaat ci Yàlla amul solo?
2. Lan moo xajale nit ñi? Ndax politik la, koom-kom, ci kër yi walla xarala? Walla baatin ak abadan?
3. Ban ci ñaari njaboot yooyu Boroom bi Yeesu wax ngeen bëgg a bokk?

*Xam-xam bu xóot ci lu bon, xëyna lu ëpp leneen,
moo gën xam-xamu Yàlla giy musale.*

DR. ARNOLD (NJIITU LEKKOLU RUDBI)

Lan mooy reenub jafe-jafe bi?

*C*i ndoor-teelu at yii mujj, ñi ëpp ci nit ñi amoon nañu yakaar ngir ëllëu addina si. Gëmoon nañu sax ne ñu ngi ci atub naatange ak barke at yi ngir réewi addina sépp ba sax ci réew yi nga xam ne ñakk yakaar, jàngoro ak tiis sonal na leen. Waaye ci atub 1914 xéex boobu ñu dippe “guerre mondiale” kalate ci tugël gépp.

Tey ji donte xarala yi am, nit ñi waxtanetuñu ëllëg bu yanj, waaye ay miliyoŋu nit ñu ngi am njaqare ngir xéeti nganay yu am dole yooyu te bare léegi tegsi mën a yaq Addina si. Jaxaso yi wër addina sépp tax na ba gëstu kat yu bare, wax ne ñu ngi dund at yi mujj te gën a tar ci sunub netali. Gis nañu li soxal niti jamonoy tey, ni nu wara nekke sax am na lu koy yoot. Lan moo doxul?

Ngir jéma tontu ci laj boobu, kangami addina si ñu ngi daje, tey waxtan. Bu nu de wax ci jafe-jafe addina si tey déeglu xalaati ñéen ñi, addina si moom génn ci jafe-jafe bi dugg ci beneen. Kataan, xalis, ak xam-xam gu bare googu kenn jagewul ci soppi ni addina si di doxe. Ay boroom réew, niti politik, boroom xam-xam

yu rey yi, niti tēs-tēs yi yéewu boroom bëru bu den-cukayu xaaalis yi, ay fajkat yu siiw ak nit ñi seen xam-xam macc ci wallu askaan wi ñoom ñëpp ñu ngi indi seen xam-xam ci jafe-jafe yi addina si am.

Te tamit kenn ci boroom xa-xam yooyu du wax ci jafe bu jëkk te am solo ci diggante nit ak Yàlla, ni ko Yàlla gise. Ak nit ku mu mën a doon bu am xam-xam ci bibal bi mën a wallu si kaŋam yooyu. Yàlla dafa bëgg ñu xam sunu jafe-jafe bu gën a dëggu ndaxte faww ñu xam ko lataa ñu ciy indi safara. Loolu wutële ñiy séet Yàlla dëgg ak ñi nga xamne dañoo dañ kumpë rekk. Saytu jafe-jafe bu woor boobu mën a indi mbéteel. Musiba bu musula am xew na ginaaw bi ñu sakke nit.

Yàlla ne *Nanu bind nit ci sunu melokaan mu niroo ak nun (Njalbeen ga 1: 26)*. Mën a am ngenn ne Naka lanu sakke nit ci melokaanu Yàlla? Nekkul nirowale jëmm, ndaxte Boroom bi Yeesunee na: *Yàlla xel la (Yowaana 4: 24)* Yàlla yorul loxo walla ay tànk walla it ay gët. Yàlla kenn a jagoo dund gu sax, *dëkk ci biir léer gu kenn mën ta jage moom mi nit musul a gis te nit mënu ko gis (1Timote 6: 16)*. Amul nit ku mënul gis. Kon am na ci nit dara lu am njàriñlu yaram wi solo. Nit dëgëntaan day wey di dund bu yaram bi sax noppe dund. Nit kooku lañu sàkk ci melokaanu Yàlla.

Bibal bi wone ne na ne Yàlla am na xel, yëg-yëg ak coobare. Te ci fann googu lanu sakke nit yi ci melokaanu Yàlla. Waaye ndaxte Yàlla mooy Yàlla loolo, tax xelam, ak ay yëg-yëgam ak coobaréem amul app; loolu mooy jikkom. Nit moom am na app. Wante boroom xam-xam boobu di Einstein xelam amoon na fu mu yem. Kenn mënul a xam lépp. Kenn mënul bëgg ak

mbëggeel gu amul app. Coobare nit nekkul lu ëpp solo ci addina si yorul ëllëgam te it yiliful boppam.

Mbindinu nit da ko may mu mën a xam Yàlla te am diggante ak moom. Loolo waral bibal bi ne nit *xella, ruu ak yaram* (1 Tesalonig 5: 23)

Ak xelam nit mën a duggante jokkolo ak Yàlla aji sax ji. (Ruwu nit li tax muy xalaat, di tanna k di bëgg) day duggalante ak addina si jareko ci yaramam.

Lépp ay baax sa bu nu defe ni ko coobare bibal bi waxe mi bëgg xel mi jiitoo, ru bi topp ci te yaram bi mujj!

Ñu bare tey ji jalgati nañu ni bibal bi di doxale: yaram wi jël na wàll bu njëk bi, ru bi topp ci te ci mujj gi xel mi soga ñëw. Sunu besu tey, bëgg-bëgg yaramu nit yu bare ñoo jiitu ci xel ak xolu nit yu bare ba nga xamne seen baatin dafay yandor te du dund. Yàlla moo waroona jiite te yokk jëmmu nit bi mu sàkk, amul benn jokkolo ci diggante nit ñooñu ak ki leen sax. Nit ñi danuy koy jalale ci ñaareelu wàll, te sax dem ba di ko jalax ba nga xam ne dotunu am diggante ak moom, donte danu soxla ku nu ndimbali, ak moom.

Nit ko xamne Yàlla amul, kudee la ci wallu baatin. Nit ko xamne mu ngi bannexu ci jokkolo bi mu am ak Yàlla kooku mu ngi dund dundin bu xoot.

*Waaye Yàlla mi bare yërmande, ci kaw mbëggeel gu réy, gi mu am ci nun, **nun ñi deewoon ndax sunuy bàkkaar** dundalaat na nu ak Kirist, fekk ndee lanu woon fa kanamam ci sunuy bàkkaar ci kaw yiwu Yàlla ngeen mucce. (Efes 2: 4, 5)*

Jafe-jafe addina si coobare nit moo ko waral. Yàlla sakkul nit ngir ñu doon ñoo xamne keeneen du leen jëfëndiko nu mu ko neexe. Wante Yàlla bayi na ñu doxale ni mu ñu neexe. Waaye ak mayug coobare boobu lépp lu ñu def ci sunu bopp lay këppu (lii du li ngeen di faral di dégg ci ñiy faj ñi seen xel doyadi te umpële bibal bi).

Ñaari garab ñoo amoon ci toolu ajana ba. Benn ci ñoom ñaar mu ngi tuddoon *tax a dund beeneen bi moom garab gay tax a xam lu baax ak lu bon* (*Njalbeen ga 2: 9*) te Yàlla dafa wegoon moom seen bopp gi Aadama ak Awa moomoon sen bopp, mayoon na leen ñu mën a lekk ci garb gay taxa dund. Benn garab doŋŋ la leen tere woon ñu lekk ci meñeefam te ci garab googu garb gay taxa xam lu baax ak lu bon la ñu tanoon a lekk donte mënoon a ñoo tan déggël Yàlla walla bañ ko déggël. Bu ñu lekkoon ci garab gay tax a dund dinañu jox nit ñi beeneen fanug ndund ak Yàlla. Aadama ak Awa dañoo bañoon li Yàlla jappoon ne moo gënoon ci ñoom. Yàlla xamoon na ne loolu ñu tann def muy déggëdil Yàlla dina juur ay musiba te moo nara juur jafe-jafe nit ñi. Wante ci mbëggéelam ak li mu xam lu jiitu ndam bi ñi def tannef bu baax bi ñuy am, mu bayi leen ñu tann.

Waaye Adaama ak Awa dañoo dummoyo li gënoon te Yàlla joxoon nit ñi. Yàlla xamoon na ne seen jalgati dina leen jura lak nit ñépp ay metit yu kenn dul mën a netali. Waaye, ci mbëggéelam gi mu am ci li mu sàkk, te mu xam lu jitu ndamm li nu deñcal ñi wara def taneef bu baax bi, Yàlla may nit ku nekk sañ-sañu tann.

Seytaane fenkat bi moo jañax Aadama ak Awa ñu def tannef bu bon boobu. Da muur méñeef bi te gëmlo leen

ne bu ñu koo lekke, dinañu mel ni Yàlla. (Seytaane day gëmlo nit ñi ne mën nañoo doon seen Yàlla bopp. Waaye ni Yàlla nekke Yàlla te mënul doon lu dul loolu, noonu it la nit nekke nit te du ko mën a weesu.) Seytaane da xiir Aadama ak Awa ñu def seen coobare bopp te baña def bu Yàlla. Loolu moo tax seen askaan wépp bokku ñu ci jota-yu Yàlla te amuñu diggënte ak moom *kon nag bakkaar ci kenn nit la jaar, dugg ci addina, indaale fi dee, te dee daldi law ci nit ñépp; ndaxte ñépp a bakkaar.* (Room 5: 12)

Bammél yi këru doktor yi, tàkk déer yi ak kasoo yi ñooy li tukke ci tannef bu bon bi nit defoon ca ndorteel la bi ko Yàlla sakke. Bakkaar boobu juur dee ci biir doomu Aadama yi féebar buy wale la bu japp nit ñépp. Bakkaar yaqul rekk sunu diggante ak Yàlla waaye dafa it taqale nit ak moromam.

Yeen ak nun ay bakkaar kat lañu ci sunub juddu ak ci sunuy jëf.

Lu jëm ci sunub juddu, Sabóor kat bi waxal nañu *ne ci njumte la soso te ci bakkaar la ma sama yaay juure* (Sabuur 51: 5). Waaye loolu du lay ngir bakkaar yi ñuy def. Bibal bi ne na nun ñooy *xaleyu déggëdi yi ci biir yooyu ngeen doon dund démb topp doxalinu addina, tey déggël kilifag boroom sañ-sañ yi ci jawwu ji, di xel mu bon miy jëf ci kureelu ñi deggëdil Yàlla* (Efes 2: 2,3)

Nun ñépp dee lañu Yello ci betu Yàlla ndax sunu bakkaaru bopp. Mënu nu ko jiiñ keeneen, du sax sa jabar, du sa benn Wajur du it sa xarit, mënu nu ko jiiñ sax ñi nu wër. Ku nekk mooy gaddu ay jëfam ni mu deme ngir sama bos.

Li nu boka bàkkaar loolo waral xajalo yi ak cooxorte yi ci diggënte nit ñi. Bakkaar moo bole ki gëm mul ne Yàlla am na ak ki ko gëm, ak Arab bi ak Yawut bi. Bàkkaar moo bole niti réew yi ñakk ak niti réew yi seen kom-kom yokku. Kommunist bi ak kapitalist bàkkaar moo leen bole. Tàkk déer bi ak sac bi tamit bàkkaar a leen bole. Jigéen jaay boppam ak kiy ware xabaar bu baax bàkkaar a leen bole ki am alal ak ki ñakk alal, ki jàng walla ki jàngul ...*Nëpp a bakkaar ba jotatuñu ndamu Yàlla (Room 3: 23)*. Te bakkaar moo waral jafe-jafe yi am ci diggënte nit ñi.

Waaye Yeesu mooy yakaaru bakkaar kat bi moom ne na *ñewuma ngir woo ñi jubb waaye bakkaar kat yi (Macë 9: 13)*. Baatu bakkaar mu ngi tekki nga moy jëmu bi mo xam bu jage walla bu sore, yeen ak man moy nanu jëmu bi bi nga xamne Mooy sellayu Yàlla te mënù ñu def dara ci sunu peXe bopp ngir jubbanti loolu. Yakaar gu néen la, sunu yakaarene mën nañu am jamm ak Yàlla ci kaw ñu baax walla ñu def lu baax. *Du peyu jëf ngir kenn du ci kañu (Efes 2: 9)*. Loolo tax bi muy wax ci mucc Yeesu ne: *yërmande laa bëgg, waaye du rendi saraxi mala (Macë 9: 13)*.

Bu ñu xame yërmande, Yàlla lu muy tekki ci la nit ñi seeni bàkkaar sonal ñooy mucc ci seeni jingi bàkkaar.

Waaye Yàlla *mi bare yërmande (Efes 2: 4)*, li muy laaj mooy Rekk mooy ngeen jot mucc gi ni may bu ngeen jot ci kaw yiw. *Ndaxte ci yiwu Yàlla ngenn mucce ci kaw gëm, teloolu jogewul ci yeen, loolu mayu Yàlla (Efes 2: 8)*. Yeesu ci boppam mo fey sarax su rey singir ubbil bunt bi bakkaar kat bi mu dugg ci jotayu Yàlla bu sell bi.

Lan mooy reenub jafe-jafe bi?

Yállay yërmande ji defat na meñéefi garab biy taxa dund ci bepp nit bu ko bëgg. Waaye daf ñoo jox coobare Yàlla bëggu ñoo forse ñu lekk meñéef googu, wante jot ngir ngeen tontu ci mayug mucc gi ci yiiwu Yàlla ji wax ndaxte Yàlla ne na ca jamono ja mu jekke, nangu na sa ñaan ci besu mucc gi laa la wallu *tey ji la jamono ju jekk ji tey la besub mucc gi (2 Korent 6: 2)*. Leegi te du ëllëg bu jaggé sa bu ngeen jemme jubbanti seen dund seen bopp. Fatalikuleen ne Yeesu ne na *ñëwuma ngir ñi jubb waaye bakkaar kat yi (Macë 9: 13)*.

Li ngeen wara jëkk def mooy ngeen nangu seen jaf-jafe bàkkaar loolu mooy jeego bi jëkk ci wuutub safara si. Yeesu ubbil na leen ay loxom ngir gatandu leen ak nu seen dund mel. Li mu bëgg dégg rekk ci yeen mooy yaw *Yàlla, yërëm ma man miy bakkaar kat (Luug 18: 13)*.

Bataaxalu "Kaso C Max"

Kaddu yi ci topp benn nit bu nu tēj kaso bu am karange ci Afrik du sud.

"Tééré bi di 'Seen wuutub Yàlla' ...dimbalina ma ci ma xam kaddu Yàlla. Li ma bëgg wax mooy tééré bi tek na ma ci yoonub dund bu dëgg bi. Yakkaar na ne xam ngeen li ma wax. Sama benn xarit mo ma ko may... yakkaar na ne Yàlla aji sàkk te moo sàkk addina si. Yakkar na ne Yàlla dina ma dimbali ci kaso bi..."

-Lii nu ngi ko jële ci benn jukki bu Trans World Radio

Ay ponk ngir ngeen xalaat si bu baax.

1. Ay ponk ngir ngeen xalaat si bu baax?
2. Bu ngeen feebare ndax yakkaru leen ne laata seen faj kat di leen bindal ay garab baax na mu saytuleen bu baax?
3. Ban njàngat la bibal bi def ci sunu jafe-jafe? Te ban safara la dëggteel ngir safara jafe-jafe jooju?

*Amoon na nit ku tuddoon Simoŋ bu nekkoon
luxuskat ci gox bi te jaxaloon na wa Samari dafa
teggoon boppam ku rëy te ñëpp mag ak ndaw da ñoo
doon bayi xel ci li mu doon wax te dañu doon séede
naan: “nit ki ci dëgg dëgg mooy kataanu Yàlla.”*

DR. LUUG

Lu waral nit ñi di juum ci seen yoon?

*B*i ma nekke xale ma dëkkoon ca ile britanik abiyon yi doon xeex foofa lañuy jaar. Xeex bi tambale woon na te masin yooyu di yaqate foofu lañu doon jaar ngir dâl ci dëkk yi nekk ci bë ganaar ak soowu jantu Angalteer. Samay xarit ak man, rañewoon nañu masinu noon yooyu ak ni sunuy abiyon di yuxoo. Bu làmp yi daan léeral ci jawwu ji abiyonju noon yi dañu daan bégg. Ndaxte xamoon nañu ne D. C. A walla xeex ci jawwu ji mënoon daneel masin yooyu di yaqate ci suuf.

Sa boo xame ne Abiyonju noon yi danu nañu li ëpp ci ñi nekkoon ci biir abiyon boobu dañuy tëpp ak seeni nawukaay ngir mucc. Ngir réeral leen te bañ ñu deluwaat wuuti kalate, njiit yi dindiwoon nañu poto làmp yi nekkoon ci koñ yi. Amulwoon danaka benn poto ci tàlli yi.

Waaye nun ndaw yi, xamoon nanu ci ginaaw dëkk bi ci banti Wootten, benn poto bu ndaw rekk buy tegtal mo desoon ci benn koñ bu ñakk solo te leeroon nañu ne bu ñu ko wëbaté di nañu indi su wàll ci xée bi. Ni njiit ñi nun itam dañoo bëggoon réerël bépp gan bu ñu néexul ci sunuy gox.

Waaye ci lu leer sunu gan yooyu képp ku si am nataalu dëkk bi, bu dëkk bi amul poto sax du am benn solo ci ku am nataalu dëkk bi, sunu péxe xale yooyu mënul a réerël kenn.

Yàlla dafa nuy wonn xeeti nit ñoo xam ne ci seen wuutub Yàlla danu bayi ab poto bu leen di sànk ci seen yoon.

Ñëpp ñi nanguwul ne addina su rafet ndamu ki ko sàkk lay wone di nga jaxasoo!

Ñu teg seen bopp ni boroomi xel fekk ñu ñakk xel lañu woon. Ganaaw xam Yàlla soxalu leen, Yàlla it bërggël na leen ci seen xel mu bon moomu, ñu sax ci jëfyi jékkadi. (Room 1: 22,28)

Xel mu bon rekk mooy jaamu li nu sàkk te bañña jaamu Aji sàkk ji. Nit ku yeewu, moom dina jammu Aji sàkk ji. Su ngeen bañne gëm ne Yàlla mo sàkk addina si Yàlla dina leen bërggël ci seen xel mu bon moomu ba noppi bayi leen ñu gëm xalaat yu jaxaso ci lu jëm ci addina si ak li ci biir am. Xel mu jékkadi mooy xell mu lëmbajo!

Bu nu soppiwul sunu xalaat, reer googu daf ñuy sànkba faww. Ci biir bibal bi soppite googu nu ngi ko tudde Réccu. Yàlla artu ñi bëggul a gëm kaddom ni dëgg dina ñu topp benn yoon wu leen di sànk. Ñëpp ñi tann baña bëgg kaddu Yàlla dina ñu sàнку te dina nas bépp nax buy sàнке ba yéem ñi nara alku.

Ndaxte ubbiluñu seeni xol dëgg gi leen mënoon a musël. Loolo tax Yàlla yonnee leen xelum reer, ba ñu gëm fen... (2 Tesalonig 2: 10,11).

Lu waral nit ñi di juum ci seen yoon?

Bu kenn falewule walla jalax dëgg gi day nangu ci lu yomb ludul dëgg.

Mangi fataliku besub layi boobu ma doon a jemm a ñibbi sama kër dama soxlawoon sama kataan gépp mën a gis boru torotoir bi. Mënu ma woon sax gis sama leerayu torse suma ko teye ci sama catu loxo. Yàlla ne na reer gu tar bu raw layi dina ànd ak tukkiteg sunu addina si. Ta-libe Yeesu yi lajooon nañu ko *wax ñu kañ la loolu di am, te luy tegtal ne ya ngi ñëw te addina di tukki*. Mu tontu:

Ndaxte ñi Mbubboo turu Kirist ak ñi mbubboo turu yonnent dinañu feeñ, di joxe ay firnde yu rëy ak ay kéemaan, ba ciy nax sax ñi Yàlla tann, su loolu mënoon a am (Macë 24: 24).

Mën ngeen wax ne: Man kenn naxuma. Mën a am Sax ngeen di titaru ci li ngeen xam kenn kuy mbubboo Kirist walla ñi mbubboo yonnent yi. Waaye xalaat leen bu baax ci li ngeen di mujje. Su fekke ne bëgguleen dëgg gi; Yàlla may na seytaane mu nax seen xel te du ngeen ko xam sax. Bu ngeen xamoon ne kenn kuy mbubboo yonnent moo leen di nax, du ngeen nangu ku leen nax. Bépp juumte ci seen bopp lay këppu te ñi rëy duñu ko nangu.

Ñaari fasonu nit yo xamne dina ñu bañ dëgg gi ci Bibal bi bu nu ko jàngé ba noppi li leen gënal mooy gëm fenni waa àddina si. Ku njëkk ki mooy kiy titëru ci xam-xam ak moom boppam, ñaareel bi mooy kiy déggadi ndiggël. Wante ngir ñëpp ñi bëgg def coobare Yàlla, boroom bi Yeesu am dig ngir ñoom: “*ku fas yeenee wéy ci bëgg-bëggu Yàlla, dina xam ndax sama njàngale ci Yàlla la joge, walla ci sama coobare*” (Yowaana 7: 17).

Su ngeen bëgge ak seen xol bépp def coobare Yàlla, na leen woor ne ci biir bibal bi, Yàlla dana leen wax li ngeen wara gëm ak li ngeen warul a gëm, naka ngeen doxale ak nu ngeen warul a doxale.

Waaye ñeen ñi jàngalewul kaddug Yàlla dinañu leen a jém a fabbi war nanu moytu nit ñooñu di mbubbo diine te du ñu jàngale Kàddug Yàlla, wante dañu leen di jeem a gëmlo lu dul dëgg ak di leen deflo lu bon.

Ci sunu bésu tey, Yeesu fasoñu gëm yuy tekk nit ñi ci yoon wu bon Seytaane lañuy ligeyël. Nèpp ñi tann jalax dëgg gi ci wallu Yàlla baay ji, Yàlla doom ji ak Yàlla xel mu sell mi ñeet ci kenn ak kenn ci ñeet ñiy mbubboo yonnet lañu. Mën nañu tari ay aaya ci bibal bi, wante dañu leen tibbe fi ñu leen bindee ba noppi ñuy waasare diine ju andul ak dara bibal bi. Mën ngeen sa bu nekk xame kiy mbubboo jàngalekat su ngeen ko laaje laaj bi: Kan mooy Yeesu Kirist? Loolo tax li jëkk mooy ngeen xam mooy mooy kan.

Bu ngeen xame ne mooy Yàlla doom ji ñeneen ñiy wetoo ak seeni ngëm ak lu ñu laqu-laqu di ngeen gis ni ñu nekke ay naxe kase.* Xëy na nu nga fay tudd turu Yàlla, waaye bayiwuñu xel ci li njàngaléem Yeesu bi nee:

*Frã masonneri mooy këru ngëm gi gën a rëy ci addina si te luy tollok ñaari junni nit lañu ci addina sépp donte yenn yi nuy woote lu mel ni: “coofeel ci seen biir, dimbalënte, dëgg, te nit yu bare am yite ci yooyu le. Frã maconneri du ñu ñu yaccaral donte mu ngi koy mbubboo ci gëti ñi ci faree. Ngir bokk ci seen biir danga wara nangu ne ci lëndëm nga nekk te léer ngay wuut. Talibé Yeesu, moom day gëm te nangu ne gis na ba noppi léer gi. Yeesu nee na: *Man maay léeru addina si, ku ma topp doo dox cig lëndëm, waaye dinga am léeru dund. (yowaana 8: 12).* Lin lay defat ngir nga bokk ci seen biir dafa ëmb ay nataal. Ki bëgg bokk seen biir wajaal nanu ko ci turu “Gauto” jaraleko ci ay ndiggël Mingui ci kaït bi ci tapp

Lu waral nit ñi di juum ci seen yoon?

Kenn du ñëw ci baay bi te jarul ci man(Yowaana 14: 6). Bibal bi am na kaddu yu ñaw ngir ñi gëm Yàlla ngëm bu yaatu. Gëm ng ne Yàlla kenn la ;loolu lu baax la, waaye xamal ne, jinne yi it gëm nañu loolu, ba dañoo tiit bay lox(Saag 2: 19).

Nu ngis tamit tey ji yokkute ci yëngu-yëngu yeenen diine yi jiitu te bañ Yállay bibal bi. Këri ngëm yu bare yu diine indo yi ñu ngi bari nit. Yenn réew yu doon yu doon sukkandiku ci njàngaléem bibal bi, xalaat wa indu, dañ ko jappe ne xalaat bu xoot, walla xëlwa bu baawo réew yooyu wër dëkku indo yi lu ci mel ni yoga walla ascétisme. Yeen xeetu jamu yi joge ci diine indo yi dañuy jamu Yàlla yu bare ci biir li Yàlla sàkk te baña jamu Yàlla aji sàkk ji moom mi wacce boppam ngir ganesi àddina si.

Reewu julit yi ñu ngi def lépp ngir tasaare seen ngëm. Peterol bi ak seen politik bu am dole te jëm kanaam may na leen ñu defe nu ñu ko xalaatewoon at yi weesu. Te ci lu ne weŋŋ ñu ngi weedi xolu xebaar bu baax bu Yàlla te ci seen biir nu koy yeegle ci benn ci seeni jamukaay. Mbidum làkku Arab bi nekk ci doj bi wër Magalukaay ba ca Yerusaleem lii la wax: Yàlla kenn juru ko te mënul jur kenn. Bibal bi, moom nee na:

yu baawo ci bibal bi ndaxte dañ koy gëmlo ne “turu Yàlla bu sànkul la”...te Gauto mooy ki taxawal addina si ci noonu Gauto xalaatu nit la bu sore la ci ñoonu ki tegg boppam te bibal bi wax ne mooy *léeru addina si (yowaana 1: 9)*. Féem bi mooy képp ku gëm mën a bokk ci ñoom moo xam muy buddist, indu, julit, yawuut walla kërcéen. Ginaw gi ki ñu doon taggat nekke kilifa ci tarixa boobu dinañu féeñalat beneen turu Yàlla ‘Jahbulon.’ tur woowu dajaleeb JAH miy YAWÉ, BUL, bu xetu baal ak on biy wund Yállab jant bi bu Misrë. Kon ci misal bokkale. Li la Yeesu ci boppam wax... *su fëkke ne léer gi nekk ci yaw nekk na lëndëm aka moo ngande lëndëm googu (Macë 6 :23)*.

Ndaxte Yàlla dafa bëgg addina si, ba joxe jenn doomam ji mu am képp, ngir képp ku ko gëm am dund gu dul jeex (Yowaana 3: 16).

Jumte xel nekkul rekk baxu diine. Xam-xamu addina si tamit ne na nit mo nekk ci diggu lépp te dafa wara banneexu, yokkute nit mu ngi ci daara yu kawe yi, yeene kaay yi, ci radio bi ak tele bi. Jog leen ci seen bopp mooy baat bi addina sépp di jariñoó ngir yeene bi.

Loolu nekkul lu bees nin ñu ko bëgg gëm lo. Ci jamonoy Pool Yàlla neewoon na: *Toxal nañu dëggu Yàlla, tërël fen, di magal ak a jamu mbindeef, ba faletuñu sax Aji bind gi yelloo cànt ba faww amiin (Room 1: 25).* Boroom laaj benn laaj bu suufelu ngir ñiy taxaw ngir yokkute mbindeef: *Foo nekkoon bi may sàkk addina si? Wax ko, book o xame ak sa xam-xam (Ayuba 38: 4).* Noonu la mel ba léegi bi Seytaane ñewe ci Awa gëmlo ko li mënul a woon nekk ne ko: *di ngeen mel ni ay Yàlla (Njalbeen ga 3: 5).* Tey ji Seytaane mu ngi wéy yaq ak njàngaléem naxkat boobu di yokkute mbindéef.

Xëyna xale bo xamne politik walla diine soxalu la. Way politik yi wolluwooleen, te diine tontuwul ci seeni laaj. Bëgg nekk ak seen yeneeni moroom moo leen gënël te yeen a ngi seet feneen nu seei gént ak seeni bëgg-bëgg di matte. Xëyna yakaar ngeen ne ni nuy woye dund gi léegi dina leen dimbali ngeen génn ci seen weetaay bi ngeen nekk.

Yeen a ngi dégg xalat na, wax yi, woy yi ak fecc yi. Du doon benna k man ni ma ko gise waaye, di ngeen nangu ne jaaxase mbiru seytaane lañu, ak lu bon, tàkk-

Lu waral nit ñi di juum ci seen yoon?

tàkk safara yangi ci te da mel ni ci dund ji amul solo. Ci xumb-xumb bo xamne coxoorte yewweku na raya bi ndaw yi topp mu ngi leen di xiir ñuy yaq seen bopp te di yaqante ci seen biir.

May leen ma ma wax leen ci benn bereb bu ma gis ca Los Angeles berebu néew bu ñu dippe “fili-sider.” Juroom benni téemeeri néew lañu fa denc ñeeti wér di xaar kenn ñew ngir xameku leen. Ay kayit yu limm lañu def ci seeni baramu tànk, ñi ci ëpp dina ñu leen suul te duñu xam ñooy ñaan ci pax bu yaatu. Li ëpp ci ñoom dañu daan jëfëndiko dorog ñoo xamne deglunañu xebaar bi ñu doon tasaare ci kasett ci ay miliyoŋu kër. Poto biy sàнке lañu toppoon te ci mujj yoon wi amul delu ginaaw su fekkoon rek deggoon nañu kadu Yeesu yi: *ci man dama ñew, ngir nit ñi am dund, ba nekk nataange (Yowaana 10: 10).*

Bëgg-bëgg buy gëna yokku ci luxus yokkunu ci jaxoso boobu. Firndeel nane tey ne jaxase ci wallu ngëm mu ngi gëna tar ca moyenn orient jamono ji nu waxoon ne mooy bi lëmbaje donte sax jeego yi am ci xarala.

Ay jamukatu Seytaane ñu ngi daje di gëna bare ci berëb yu kenn foggul. Ay niti yëngu-yëngu ci dëkku Londaar di daje Kensington di maggal “maggal gu ñuul gi” ay dajeb luxuskat ci Tugël ba ci béreb yu sore ni gox bi di Wankuwër. Njàmm gi nu jagleel maam yi ci Afrik ñu ngi leen di toppat ci addina sépp ci ay xew-xewu ndëp. Ay poowum askaan lu ci mel ne “Donjon ak Ninkinanka ja” ak powum “daam” te nit ñu bare ci addina si ñu naan dafa cilwise ñoy def yooyule mbir te ñu tukke ci baatin gu nafeq ci seen gëstu naxatekat

yooyu di gën a yokku ci àddina si. Bare na ñi dumooyu léeru Yàlla gi ci seen wuutub Yàlla, ñu bare, dumoyuw nu rekk leeru Yàlla gi; waaye wëllbatiku ci lëdëm gi ak jammu lu ne ci seen baatin gu amul dara te dëgguwul. Te loolu lépp mu ngi ame ci àddina si ñu dippe bu silwise.

Bu nu fatte li Yàlla wax ci jamonooy tey ji: xartu nañu ci ñiy *'mbubboo yonnent'* ak seeni *'firndee, ak keemaan'* biy gunge tukkiteb addina. Wax nanu sax ne mbindeef bu soxar dina feeñ bu nitu ñaawteef kooku feeñee dina ànd ak kataanu Seytaane ak dole ju bare. *Di wone ay firnde ak ay keemaan yu dul dëgg te dina nas bépp naxe buy sàнке, ba yéem ñi nara alku (2 Tesalonig 2: 9,10).*

Coofeel gu tar googu ci njàngale yu dëgguwul yooyu ak yëfi lëdëm yi, yomb na xam lu tax limm bi di gën a bare ci réew yi ak ci mboolo yi, yakaar gu tas xoj leen. Poto yi Seytaane sàmp dañoo bare ngir ñu limm leen, waaye na leen woor ne benn ci ñoom du wone boroom bi Yeesu Kirist ne kenn kiy musal

Ndaxte xebaraaru Yàlla du xebaraaru metit, lëmbaje walla dee. Xebaraaru yaakaar, kolluteeg dund gu bare gi ni ñuy koy gise ci Kirist. Bu ngeen jänge seen bibal ci seen wuutug Yàlla; xel mu sell mi dina leen sa bu nekk yoon wi jëm ci Yeesu Kirist mi naan *man maay yoon wi dëgg gi ak dund gi* Te kenn mënul waxe noonu Yeesu waxe, ndaxte Yeesu dolli na ci ne: *Kenn du ñëw ci Baay bi te jarul ci man (Yowaana 14: 6).*

Yàlla artu na leen ci poto yiy naxe araftu na leen itam ci lëmbajo yiy lëmbaje seen xel. Bu leen bayi dara mu fabbi leen ci seen wuutug Yàlla kon. Dig bi la leen baye:

Lu waral nit ñi di juum ci seen yoon?

Ndaxte mann boroom bi; xam na bu baax mëbbet yi ma def ci yeen; te ma ngi koy dëggël du ay mëbbet yu bon, waaye ay mëbbet yu banneex lañu. Da ma leen a bëgg may yakaar ëllëg. So ma wowe te ñaan ma di ngeen ma gis. Man boroom bi, ma leen ko wax. Bu ngeen ma wuute ak seen xol bépp dina bayi ngeen gis ma (Seremi 29: 11-14).

Ay ponk ngir ngeen xalaat ci bu baax.

1. Nan ngeen mëna jappe xel miy jàmmu li nu sàkk te bayi Aji sàkk ji? (*jàng leen Room 1: 22-28*)
2. Ci seen wuutub Yàlla lan mooy cabbi bi leen di may ngeen tontu ci lépp lu soxal xam-xam? (*jàng leen Yowaana 7: 17*)

Ndax seen sago ak seen bëgg-bëgg la?

Ndax seen coobare la ak seen takkute?

3. Ndax Yàlla jël na matukaay ngir joxleen poto bu leen di leeral ci seen wuutub Yàlla? (*jàng leen Yowaana 8: 12*)

*Am na at yu bare benn xale bu laajoon ki kooy
jàngal ca lekolu Dibeer ca Angalteer:
ndax Yàlla bëgg na xaleyi lakkale “te jàngalekat bi
tontu ko ne “ci bu woor déedéet
“ndaw tummal Yàlla naka la mën a waxe lii ab
xale. Bu Yàlla bëgguloon xale yi lakkale du ma
moso bëgg. Shakespeare wax na: “mbëggéel dotul
mbëggéel su fেকে ne dafa gaawa sppeku.”*

G. CAMPBELL MORGAN

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

*N*dax mos ngeen a am xel ñaar ci mbëggéelu ku tekki lu bare ci yeen? Ndax mos ngeen a jéem a firndeel seen mbëggéel ku ko bëggula gëm? ci fann bi walla ci fann be, dingeen xam ne saa yo xam ne ngir woone seen mbëggéel Jëf moo gën a mën a wone seen mbëggéel ka ay wax.

Dingeen xam ne saa yo xam ne ngir woone seen mbëggéel jëf mooy gënn wax yenn say. Yàlla woone na mbëggéelam ci li mu def bi Yeesu deewe ci bànt ba bu ngeen xame lu loolu di tekki, du ngeen soxla leeneen ngir xam mbëggéelu Yàlla ci yeen.

Ay at yu néew ginnaw bi ma gëmee Yeesu ni sama musalkat jàng na neetali bu dëggu bu benn xarekat ak benn tegtalkat. Noom ñaar ñépp ñoo bokkoon benn bërëbu xarekay ci jamanoy xéxu Bërr. Tegtalkat bi, Willie Holt amoon na fukki at ñaar te bokkoon benn xayma ak juróom ñaari xarekat yu gëmulwoon Yeesu kenn ci xarekat yooyu ngi tudd Bill wute ak Willie, Bill moom aji gëm bu tàkku la ci boroom bi Yeesu. Guddi gu nekk day sukk ay óomam ci wétu lalam di

ñaan ci Yàlla tey jàng kàddug Yàlla ci xelam ci waxtu yooyu muy jàng ak di ñaan yeneen xarekat yi ñu ngi koy ñawal ak di ko xarab.

Benn bés njiitu xarekat yépp woo mboolo bi Bill ak Willie bokk te ci waxtu yooyu ab sac dugg ci fi nu dëjoon Willie ak Bill. Ngir japp sac bi njiit bi artu xarekat yépp “samay dankafu yu njëkk jëriñul dara” ndaxte “guddi gi wéesu sacc bi dabalina konn bi moom yoon bi mujj may artu waat na kiy def loolu wone boppam te jott mbuggëlam ni góor. Lu ko mooy kenn ku nekk ci yeen di nañu ko dóor fukki yoon ay yar ci diggu ginnaw. Waaye bu kenn ci yeen Jagesee jot mbuggël li ñeneen ñi di nañu muc.”

Tuuti ginnaw gi xel yépp a ngi gët yépp a ngi woon ci Willie bi jagesi te ne: “sama njiit degg naa léegi nga ne su kenn nango jël mbuggël li sac bi yeloo ñi ci dés ci xarekat yi di nañu muc nangu na doon nit kooku.” Ci kaw mer njiit li ne “naka nga mënne bayi ku deful dara di jël sa mbuggël?” Kenn yënguul ci “noonu njiit li ne konn seen giru dund gépp di am gacce ci li xalebi deful dara di gaddu mbuggëlu ku def dara.”

Ginnaaw kaddu yooyu njiit li ne nanu futti Willie te yar yi tàmbale dal ci kawam bi Willie danoo xëm ndax dóor yu metti, Bill dawsu ci kannam ne “bayyi leen! Dóor yi man maay sac bi bayileen ma jot sama mbuggëlu sac” yaramu Willie daw ndax soppeku gi Bill soppeku, Willie ne ko “baax na Bill waaye njiit mënatul dellu ginnaw ci waxam dina jot mbuggël gépp.” Te noonu la amee!

Xale bi di Willie mujjul muc ci dóor yooyu waaye laata muy dem asamaan, Bill mi amoon metit ndax li

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

xewoon sukk ci lal bi Willie tēdoon di laaj lu waral li mu def: “lu waral Willie? lu waral nga Def loolu ngir man?” Yeyowuma ko” Willie ne ko yomb na “Bill ngir woon la rekk ni la Yàlla bëggee waaye mosulo ma faale ma xalaat ne su ma jotee sa mbuggël di nga gis ni la Yeesu bëgge bi mu joxe dundam ci bàntu Golgota dee ngir say bàkkaar.” Laata Willie di dee Bill nangu mucc gi Yeesu mi fées ak mbëggeel di joxe.

Ci Yeesu, asamaan si tàmbale na tēralinam ngir musal nit ñi sàнку te mbëggeelu Yàlla ci kenn ku nekk ci nun moo waral conooy Kirist ak dudam gi mu saraxe.

Nit ku amul benn sikk

Ñeet lañu wekk ci tundu Golgota. Ñaari defkati lu bon lañu dajale ci biir ñeeneen. Boroom bi daj nanu ko ci bànt ba ci seen diggante te foofu la dewe.

Waxtu yu mujj Laata muy dee Kenn ci defkati lu bon joxewoon xalatam ci ni leen waa-Room faate Xelam nekkul woon ci deewam wante ci njumte li waa-room def ci li ñu faat Yeesu mi deful dara te ñu koy mbuggël ni ñoom ñi wacc yoon lu ko jaxaloon la xamoon na it lataa muy dee laj yi soxaloon dund gi ak dee gi wuteeg ñi ëppCi ñi mu bokkaloos jamono. Mu wax ngir ñun:

Ci bu njëkk: *nun yelloo nanu sunu mbuggël*, waaye moom deful dara lu bon. Ci bu njëkk, defkati lu bon boobu nanguwoon na ne moom def na dara donte.

Ñaareel bi: *nun sunu dewe loolu lu jub la. . . léegi cacc gi ak coxorte gi bare nanu lool te sonalatul niti tey wante baaxna ñu xam mbir yooyu ni mu sonalewoon niti démb yi; nangu nanu . . . ne dee la yellool.*

Ñeteel bi: *nit ki deful dara lu bon*. Xamoon na ne nit ki di Yeesu moom deful dara bàkkarkat boobu nangu ne moom def na dara te it naka la nangoo daan gi yoon teggoon ci kawam baax nu jàng li mu xalaatoon ci Yeesu mi nekkoon ci bànt bi ci wetam. *Nit ki*—Yeesu moomu deful dara lu jar nu koy daan te du yoon nu daan ko ci bànt bi ba mu dee.

Bi mu nango ne moom def na dara, bi mu nekke ci bànt bi, Defkati lu bon boobu amulwoon beneen peXe bu dul wëlbatiku ci Yeesu daldi ne ko: *Yeesu, fataliku maa bo dellusi ci sa nguur*. Ni mu ku daan defe sa bu nit recco dëgg te nangu ku ko dimbali, boroom bi Yeesu ci saa si dig ko lii *ci dëgg maa ngi la koy wax, tey jii dinga texe ak man ca jataayu Yàlla*. (*Luug 23: 39 - 43*)

Li ko dale bés boobu, ni bépp bàkkarkat bu dëddu ay bàkkaram te xol ci boroom bi Yeesu, defkati lu bon boobu amoon na kollute ne texe na. Jebaloon na bop-pam nit ki waroon- boroom bi Yeesu Kirist- te sàkku woon na wàll ci waxtu ak bereeb bi waroon- ca bànt ba Yeesu deweewoon.

Waaw, bésu baneex boobu ci ay gëti sacc boobu doon dee ca bànt ba, Boroom bi Yeesu **defulwoon dara** Ñeeneen ñi xam bu baax boroom bi Yeesu ñëpp and nañu ci ne **deful benn bàkkaar**; ku nekk a ngi doon wax ci Yeesu ni mu ko xalaate. Moom it seede na li ci Yeesur.

PIYEER, jëfkat la woon, mi xamoon boroom bi Yeesu ni andandoo ak xaritam ci noonu bi muy indi seedam ci Yeesu mi amulwoon benn békkaar wax na nee: *Moo (boroom bi Yeesu) mosul a def bàkkaar* (*1 Piyeer 2: 22*)

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

YOWAANA moom itam mi dundoon ak boroom bi Yeesu te seetluwoon ko bu baax bi mu beroo ak mbolo ma. Seede bi la joxe ci moom: *ci moom (boroom bi Yeesu) amul benn bàkkaar. (1 Yowaana 3: 5)*

POOL, boroom xam-xam bu ñépp firndeel kon du doon mbéeteel bu waxe li ci boroom bi Yeesu ne: **ki mosul a xam bàkkaar** (2 Korent 5: 21). Mengoo gi am ci ñeeti seede yu dëgg yu ci dundu gu amul bàkkaar bu Yeesu boobu lu bare lay tekki.

Bu ñu nee defkatu lu bon boobu doon dee ci bant ba, walla taalibe yi di Piyeer, Yowaana walla Pool dañu doon farl Yeesu ndaxte ku njëkk ki mu ngi doon dee te ñi ci dés ay taalibeem lañu kon nañu déegglu atte li njit bi di ponse Pilaat bi jiiitewoon diwaanu Yude moom du woon xaritu Yeesu Kirist; wante terewul moom itam mu seede mattug Yeesu bin ko forse mu wax ci Yeesu. Mu gore lool wax ne:

Léegi nag man laaj naa ko ci seen kanam, waaye gisuma tooñ ci moom ak li ngeen koy Jiñ. (Luug 23: 14)

Waaye ban njariñ la seede nit am ci kanamu baayu Yeesu bi ci asamaan? Bu kenn ware wax ci kanamu mbooloo di na baax nu wax mboolo mi kooku mooy kan. Yàlla ci boppam moo wax ci Yeesu bi muy tambale ligeyam mu ne: *kii mooy sama doom ji ma bëgg, ci moom laa ame bannex. (Macë 3: 17)*

Yàlla baay bi xamoon na ne Yeesu ci yaramu nit di na dund ni Yàlla bëggoon nit ñi dunde ko bi mu leen sàkke. Ndare Yeesu. Ñeneen ñépp a *bàkkaar ba jotatuñu ndamu Yàlla* (Room 3: 23) Yessu dafa ma-

toon ci lépp loolo waral laata muy tàmbale liggéeyam, Baayam defal ko seede bi ci kanamu nit ñépp, te *Baay bu sell bi la* (Yowaana 17: 11) moo def seede boobu ci ni doomam ji mu bëgg dundewoon.

Ni nu ko leeralewoon, Boroom bi Yeesu moosul a yées Yàlla. Kon li ci gën a neex mooy gis ni Yàlla nangoo suufe ba nangu jël jëmmu nit te judd ci jàñq, su Yeesu nangul woon topp coobare Baayam bi ci kaw asamaan kon du woon a mën neex Yàlla ci lépp. Ci dëgg, giru dundam gépp. Ci kaw suuf Yeesu dafa dëggëloon Baayam te wekku ci moom ci lépp. Ci noonu Yeesu ci yaramu nit firnde sellayu, mbëggéelu ak cobare Baayam bi ci kaw ci àddina su soxor si te fees ak bàkkaar.

Waaw, Yeesu ci yaramu nitam dox naa ci kaw suuf si mu sàkk moom Yàlla. Donte Yàlla la nekk naa ci kaw suuf dirub fanweeri at ak ñeet ngir wonn nit naka la Yàlla Baay bi bëgg mu ndunde ko. Yeesu ci yaramu nitam waññiwul woon dara ci li Yàlla bëggoon nit nekk. Noppiwoon naa déggal Baayam bi ci kaw. Loolo tax Baayam amoon baneex ci di ko xool, doom ji mu bëgg, te dund ci **fann gu sell** ci biir nit ñi.

Deful dara! Amul bàkkaar! matt sëkk! Ci gëti defkati li bon bi nu dajjoon ci bànt ba ak ci kanamu Pilaat, Yeesu defulwoon dara. Ngir Piyeer, Yowaana ak Pool, Yeesu amulwoon bàkkaar! - Ngir Baay bu sell bi ci asamaan, Yeesu dafa mattoon sëkk! - Deful dara! Amulwoon bàkkaar! Matt sëkk! Loolu la woon. Te purtañ dee na. Dee naa ngir mbëggéel gi mu am ci kenn ku nekk ci nun!

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

Mbëggeel gu amul àpp

Xalaat leen ne ci ñi fa nekkoon bi nuy daj Yeesu yeen ci kenn bokkoon di setaan ngeen xalaat musiba yépp yi doon naatal Ajjuma ju sell jooju ñu daaje Yeesu mboloo a ngi wëroon bànt bi nu ko daajoon, bi mboloo bi du xol musiba boobu dafa mel ni ku doon setaan filmu tuur deret.

Benn defkату lu bonn a ngi feteewoon Yeesu ci wet gu nekk ci kanamu Yàlla ak ci kanamu nit ñi defkату lu bonn yooyu yelowoon nañu seen mbuggël.

Yeesu nekk ci seen diggënte ci bàntam lu dëpowul ak yoon ndaxte ci kanamu nit ñi deful dara te ci kanamu Yàlla baayam ku sell la woon waaw, Yàlla..., *ci Kirist (2 Korent 5: 19) ci kaw benn bànt... ni... mbote mu sikkul te wàññlkuwul (1 Piyeer1: 19, ci mbëggéelam Yàlla jébal na Yeesu ngir mu dee ci wàllu bàkkaarkat yi.*

Defkati lu bonn yi dañoo waroon a dee wante Yeesu moom warulwoon a dee ay waxtu laata muy dee Yeesu waxoon na ak ay noonam naan: ...*damay joxe sama bakkan ngir jëlaat ko kenn du ko jële ci man...Am naa it sañ-sañu joxe te am naa sañ-sañu jëlaat ko... (Yowaana10: 17, 18) te wax ay taalibeem ba fan la nara aag ci wone mbëggéelam: Genn mbëggeel mënul a weesu joxe sa bakkan ngir say xarit. (Yowaana 15: 13)*

Bi mu dewe ba noppi ci la Pool sax ci wax ne Yàlla mu ngi Yeesu Kirist mi musul a def bàkkaar, *Yàlla def na ko bàkkaar ci sunu wàll, ngir ci sunu bokk ci moom, nu man a doon njubteg Yàlla (2 Korent 5: 21). Ay at ci ginnaaw gi dëgg gi xel mënul daj te muy Yeesu dee na ci sunu wàll ci baat yi lañu koy firndéel:*

Yaw, ya di sama njobte,
Ma nekkoon sa bàkkaar,
Jël nga li ma momoon
Te jox ma li nga momoon
Nga nekk li nga nekkulwoon
Ngir ma nekk li ma musulwoon a nekk.

Péppu duggub

Gis bi mu gis deewam tax mu ubbi xolam te wax ay taalibéem ne:

Léegi nag damaa jàq. Lu may war a wax? Mba du dama naan: Baay, musal ma ci li nar a xew waxtu wiy ñëw? ...Baay, màggalal sa tur! (Yowaana 12:27)
Te Baayam bi mu gisee ni xolu Yeesu andee ci li wara xew mu tontu ko ak labiir... *màggal na ko te dinaa ko màggalaat. (Yowaana 12: 28)*

Waaye, xëyna yeen a ngi naan naka la musiba bu mel ni daj ci bànt te doon aaday waa-room mëna màggale Baay bi?

Laata muy ñaan Yàlla boroom bi Yeesu wax na ay taalibéem ne faw pépp mi nekk ci suuf dee ngir ñu mën ko góob.

Ci dëgg-dëgg maa ngi leen koy wax, fi ak peppu dugub ji wadd ci suuf jaarul ci dee, du man a weesu li mu doon: pepp donq. Waaye bu deeyee, dina jur pepp yu bare. (Yowaana 12: 24)

Li Yeesu matoon te ñakk bàkkaar moo tax dee menu ko woon a laaj. Moone dee na! Wonewaat mbëggéelam gu rëy

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

ci, Yàlla may nanu ci coobarem deewug Yeesu, yeen ak Man. Jàng nanu ne Yeesu Kirist mi mosul a def bàkkaar, Yàlla def na ko bàkkaar ci sunu wall, ngir ci sunu bokk ci moom, nu man a doon njubteeg Yàlla, ci noonu mu woone dig gi mu dig ñépp ñi ko gëm.

[Tërëlinam] Jóge naa ca Baay bi, ñëw àddina. Léegi maa ngi génn àddina, fekki Baay bi Te su ma leen defaralee bérab booba ba noppi, [Diggam] dinaa dellusi, yóbbaale leen, ba fu nekk, ngeen nekk fa, yéen itam. (Yowaana 16: 28, 14: 3)

Neex na lool. Waaye yeen nit di nañu wuut ay lay ngir baña nangu mbaal gi Musalkat Yeesu-Kirist bi di joxe donte mbëggel gi mu am ci ñoom. Ñeneen di fenatël ci kanumu deewam. Waaye ate biy xaar ñi ko jalax walla ñi ko fénatël- taqaliko ba faww ak aji dund ju sax ji, leer ju sax ji ak mbëggel gu sax ji. Musiba boobu ci baat yi la nu ko misale.

Di dee, dinga dee

Dinga dee dee bu kenn mënul a wax

Dinga dee ba faw

Dee nga ba faw donte deewaguloo.

Yeesu musalunu rekk ci safara ngir yobbu nu asamaan waaye dafa indi Yàlla mu dëkk ci sunu biir!

Déedéet, dund gu sax gi nekkul rekk asamaan. Bibal bi wax na itam ne ngir aji ngëm gu dëgggu gi dund gu sax ji firnde la ngir ëllëg gun dam.

Te seede si mooy lii: Yàlla jox na nu dund gu dul jeex, te dund googoo ngi ci Doomam. Ku am doom ji, am nga dund; ku amul Doomu Yàlla, amuloo dund. (1 Yowaana 5: 11, 12)

Dundu gu dul jeex gi nit la- Yeesu Kirist te sa bu sànce dëkkuwaayam ci xolu nit ci waxtu woowu la dundu gu sax ji di tambale.

Njög lu rëy

Ca bàntu Kirist, sellayu Yàlla, njubte ak mbëggéelu Yàlla ñoo fa dajje ci sarax su màtt sëkk. Ca bereeb boobu selleyam sellal na, njubtéem matt, te mbëggéelam foon si nit ñi Waaye njög li moom dafa rëy.

Benn ci téerem yi Oswald Chambers wax na ci lii “*My Utmost for His Highest*”:

Na nu mooytu xalaat bu yomb bi nu am ci Yàlla Baay bi te di nu gëmlo ne: “Yàlla dafa baax te fées ak mbëggéel ak nu mu mëna deme ak lu nu mëna def Yàlla di nanu baal” xalaat bu ni mel amul wàll ci kollëre gu bées gi. Benn berëb rekk bi Yàlla di bale te nu mën fa am ay mayu Yàlla, mooy ca bànt ba nu dajoon Kirist rekk te du feneen. Donte sax loolu wóor na nu mën ci lu deme ni baalu bàkkaar yi nanu fate léeleg njög gi Yàlla fey tollu ngir far sunuy bàkkaar te nu am mbaal gu réy googu.

Donte li nu wax ci netalib xale boobu di Willie Holt, nekkul dara bu nu ko mengëlee ak li Yàlla dajj ci tundu Golgota. Jaraleko ci bind mu sell mi Yàlla dafa

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

no bëgg woon lan mooy coono. Danuy wax tuuti rekk ndaxte li mu dajj lépp romb lu xelu nit mënul japp loolu dafa nu may nu mën a gis mbëggéelu Yàlla ci nun.

Bi Yeesu deewe ca bànt ba sonoon ngir sunu bàkkaar ci ñeeti fann.

Nit ñi amoon na nattu, waaye it Yeesu taqaliko na woon ak léer, ndam ak jàmm ji mu doon banneexo ci bennoo bi mu amoon ak Baay bi, waaw li Yeesu dajj romb na li xelu nit mën a dajj.

Waaye bu nu xalaate ci coono yi mu dajj ci yaramam rawatina ci xelam ci noonu di nanu natt tollu-wayu mbëggéelam ci bàkkaarkat yi.

Coono yi mu dajj ci yaramam: Kenn mënul a mengale yaquteeg tabax bu rey ak morsob këyit bu salte. Ci noonu it kenn mënul a mengale deewub Yeesu ak deewub benneen nit.

Ci kollëre gu njëkk gi benn waxu yonnent wone na ni Yeesu waroona soppe ko. *Wax nañu nee melokanam nekkatulwoon bu nit. (Esayi 52: 14)* Tekki bi ci làkkub nasaraan amul doole ni ci làkku yawuut fu Yàlla di waxe naan da ñu ko sonal ba nirotul nit Kirist ci bop-pam yegglewoon naa naka lanu waroon na sonnal:

Mu ne leen noo ngi dem Yerusalem, te dees na jébbal Doomu nit ki ci loxoy saraxalekat yu mag ya ak xutbakat ya. Dinañu ko àtte, teg ko dee, jébbal ko ñi dul Yawut, ÑUÑAAWAL KO, DI TIFLI ci kawam, DÓOR KO ay yar, REY KO. Waaye gannaaw ñeeti fan dina dekki. (Mark 10: 33-34)

Te noonu la ame! Gannaaw gi Mark sedee li ay gë-tam gis: *Ñu di ko dóor ci bopp ak bant, di ko tifli, daldi sukk, màggal ko. Bi ñu ko ñaawalee noonu ba noppi, ñu summi mbubb mu xonq mi, solaatal koy yéreem, yóbbu ko, ngir daaj ko ci bant.* (Mark 15: 19,20)

Yattu waa-room bi doon dóor Musalkat bi dafa amoon si catt li yax ak xéer yu sew te loolu la nu doon bête yaramam diggu ganaawam ak dënëm. Loolo tax ñu yeeglewoon ci téere Sabuur ne Almasi bi: ... *bët nanu samay loxo ak samay tank. Mën a waññi samay yax, ñoom ñu ngi gis te di ma xol* (Sabuur 22: 16,17). Waaw, boroom bi Yeesu mi defulwoon benn toñ te matt ci lépp daaj na metit wu tar ba noppi dee coono yooyu taxoon ba kenn mënu ko woon a xame.

Ndax li dimbalinaleen tuuti ngir ngeen xam naka la leen Yàlla bégge?

Coono yi mu amoon ci wax yu ñaaw ak saaga yi mu doon dégg: Donte coono yi mu dajj ci yaramam kenn mënu ko natt te moone tuti la rekk bun ko mengële ak sagayi ak wax ju ñaaw ji mu daan degg bes bu nekk mu ngi mel ni ndox ci manding mi te tuti la rekk ci metit yi ko doon xaar te tar lool.

Dafa dee ak xol bu jéex ngir nit ñi, Yeesu nit ñi mu doon woon mbëggéel gu matt ño ko jallax ci bant ba Yeesu amoon na metit ci wallu yegg-yegg ni ko ndaw bi di Yowaana di fattale waxtu yu taroon yooyu:

Waaye kenn ca xarekat ya daldi jël xeej, jam ko ko ci wet, ca saa sa deret ak ndox di tuuru.
(Yowaana 19: 33, 34)

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

Deret ak ndox bi doon genn ci wetu Yeesu fajkat yi seen xel macc ci walu xol ne nañu firnde buy wone xol bu jeex kon loolu day wone ni xolu Yeesu dafa jeexoon bi mu nekke ci kaw bànt ba noonu la nuy jàngate deret ak ndox bi doon genn ci wetam bi ko xarekat bi jame xeej bi. Ci waxi yonent yi nekk ci téere: *xolam mu ngi doon jeex ci li bésu deewam di jagase (Sabuur 69: 20)*. Waaw metit yi xel mënul nat te mu daj ko ño jexal xolu mbëggéelam googu.

Bi nga xame ne coono domi aadama yépp a ngi ci xolam te ci ruuwam bu sell boobu ruuwam bi bokkul-woon dara ak bàkkaarkat yi (Yawut ya 7: 26)- waxtu woowu lu kenn mënul xalat ci lu bon ak ci safara a ngi doon jaar ci xolam. Boroom bi Yeesu xol bu jeex a ko rey.

Ndax li ndimbali na leen ngir ngeen xam ni leen Yàlla bëggee?

Coono yi mu daj ci walu baatin: Nit ñu bare coono yi Yeesu daj ci yaramam ak saaga, tifiit la nuy gën a gis ak coono yi mu daj ci walu baatin ci dëgg coonom bi gënoon meti mooy bi mu taqaliko ak Yàlla Baay bi ak Yàlla Xel mu sell mi.

Dirub ñeeti waxtu Yeesu taqali ko na ak Yàlla Baay bi ak Yàlla Xel mu sell mi li mosul am te moom Yeesu nekk ci lëndëm bu tar lool ndaxte ci bànt bas ay bàkkaar ak samay bàkkaar la gàdduwoon te Yàlla du dëkkoo ak bàkkaar loolo tax Yàlla doom ji yoxu baat bu tar naan: *Sama Yàlla, sama Yàlla, lu tax nga dëddu ma. (Macë 27: 46)*

Ci bés boobu wuute ak yeneen bés yi benn Yàlla kenn ki te nekk ci ñeeti melokaan boobu ba léegi taqali ko na ak Yàlla doom ji ndax samay ak seeniy bàkkaar

ndaxte Yàlla du dèkoo ak bàkkaar yi mu gaddu woon ci moom: Kirist mi musul a def bàkkaar, Yàlla “*defna ko bàkkaar ci sunu wàll, ngir sunu bokk ci moom, nu man a doon njubteg Yàlla...*” (2 Korent 5: 21)

Kon du woon neen bi aadina si sépp nekke ci lëndëm dirub ñeeti waxtu kerog bi Yeesu faatoo.

Ndax jant bi da dugg ci lëndëm gi
Ngir tànc ndamu Yeesu ci biram Bi,
Kirist aji sàkk lépp deewe ngir nit,
Bàkkaaru aadina si.

Isaac Watts (1674–1748)

“*Yàlla leer la, te genn lëndëm nekkul ci moom.*”
(1 Yowaana 1: 5) Leeru Yàlla aji sell ji ak lëndëmi bàkkaar du nu mën a dèkko muk. Ni lëndëm gi di dummoyo su ngeen jobloo leer gi noonu itam la leer gi dummoyo su ngeen jubloo lëndëm gi.

Ci noonu kepp ku dummoyo leeru mbëggeelu Yàlla gi di na nu nekk ci lëndëm xel ba faw fo xamne mo gën lëndëm guddi ci boppam te gën a weet neegu kaso te jot gi gën a gudd jot ci boppam ndaxte li la nu wax: Ci nii la àtte bi ame: “*leer gi ñëw na ci àddina, waaye nit ñi lëndëm gi lañu taamu ndax seeni jëf yu bon.*” (Yowaana 3: 19) Dëddu Yeesu di na jur lëndëmu xel ak dee ba faw wëlbatiku ci Yeesu di na jur dundug xel ak dund ba faw.

Yoxu ndam gi

Xebaar bu neex bi mooy bi nuy jëm ci njeexxalu ñeeti waxtu lëndëm yooyu Yeesu waxul ci xelam jeex na ngir man wala mu ne parena ci jëfam googu doon

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

musale matoona sëkk loola waral mu yoxu baat bu kawe ne: “**Lépp mat na!**” (*Yowaana*19: 30)

Seenii bàkkaar ak samay yos fay nañu leen. Lépp jeex na!

Ginnaw loolu mu def ca bànt ba diggënte bi mu amoon ak Yàlla Baay bi nekkat na: Léegi nag Baay, ci sa teewaay, feeñalal ci man ndam, li ma amoon ci sa wet laata àddina di sosu. (*Yowaana*17: 5) Man ak yeen amatul lu nu wara def ngir far sunuy bàkkaar te seytaane it amul dara lu mu mën a def ngir neenal ligéey bi Yeesu matal ca bànt ba. Dañaru seytaane, jaan bi dañ na.

Yeesu am na ndam ci kaw buuru dee

Yàlla jëlul rekk yaram ak deret ndaxte dafa waroona dee ngir sunuy bàkkaar waaye tamit: *ngir dee ba man caa daaneel Ibliis, mi yore dooley dee.* (*Yawut Ya* 2: 14)

Ni Daawuda jëlee woon jaaseem ngir daan Goliaat mi foogoon ne du daanu noonu itam la Yeesu daane Seytaane ak ganayam biy dee ngir musul nit- Yeesu mooy kiy musul nit Góor ak Jigéen moom rekk mo mënoon musul nit ci dee ak ci dooley lëndëm buum yi nga xamne moom la Seytaane fas yeene ténke nit ñépp ñi dëddu Yàlla te mu sàkk leen ci melokaanam.

Ci yaramu nitam ni yeen ak man la Yeesu daane Seytaane, dee te dekki genn ca bammeel ba jàng nanu ci li mu yeek asamaan: *Yeesu ci boppam moo fa jëkk a dugg, muy ndaw li nu jiitu, ñu def ko saraxalekat bu mag ba fāww, mel ni Melkisedeg.* (*Yawut Ya* 6: 20). Guleet benn nit ku **deful dara, amul bàkkaar, Nit ku matt sëkk**,—dem ca Asamaan. Ngir deewam ca bànt ba ubbil na bunt Asamaan ñépp ñi doggu topp ci moom.

Ci jamanom, Charles Wesley amoon Na kolute ci mbëggéelu Yàlla ci moom bi muy bindi: “mbëggéel GU xel mënul gëm, naka yow sama Yàlla nga dee ci sama wàll?”

Waaye léegi Kirist dekki na!

“Waaye léegi Kirist dekki na, di ku jëkk a dekki, ni gub yi ñu jëkk a tannée ci ngóob mi, jagleel leen Yàlla. Gannaaw ci nit la dee jaar, dugg àddina, kon it ci nit la ndekkite jaar.” (1 Korent 15: 20,21).

Njiitu jàngu bi di Sangster nekke warekat bi gëna mën a wax bi ma xam. Neex lamiñ la daan jariño ngir wax bu baax ci boroom bi Yeesu ak musalkatam Yeesu Kirist. Te lataa muy dee mënatul won sax wax. Febaru kanser bumu amoon ci gimiñ Laata muy dem ca asaman mu liar doomam bu jigéen mu jox ko bindukaay ak kayit ci suba ci besu magalu jeggi ba, mu bind: “Am bëgg-bëgg yoxu ne: Kirist dekki na bu tar ngir yuxu mo gën baña mën a wax loolu”.

Yeesu dekki na moo gën am sa lamiñ te baña wax ci Yeesu. Bi ndaw bi di Pool taxaw na ci kanamu Buur bi Agripa ngir lay ci li nu ko doon jiiñ te du woon dëgg, mu porofito si wax ngir wax ci dee ak ndekkitezu Kirist: “*Maanaam Almasi bi dina dékku ay coono*”, ***te mooy jëkk a dekki***, bay jollil leer ci bànni Israyil ak ñi dul Yawut. (Jëf Ya 26: 23).

Moona laata Boroom bi Yeesu di dekki wax na nu ci Kóllère Gu Bees Gi ne am na ay nit yu dekkiwoon ni Lasaar doomu Jayrus ak jigéen gi jëkkëram faatu Yeesu mo leen dekkil ci kemaan nit ñooñu deewat nañu ay at

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

ci ginnaaw gi wante demewul woon noonu ak Yeesu bi mu dekke. Ba tey ji mu ngi dund ci yaram ak ci xel ba faw mo doon ki jëkkoon na dekki ci biir new yi!

Naka la bameel mën a teeye ci biiram Aji sakk dund ndaxte Boroom bi Yeesu mooy ki sàkk lépp te ci neen la sàkke lépp, ndaxte ni nit ku màtt sëkk Yeesu mooy Yàlla jiy musale te dekkil ñi deewoon te njëkk a doon kiy ubbil bunti Asamaan ñi koy gëm ñépp ci kaw ngëm:

“Waaye Yàlla mi bare yërmande, ci kaw mbëggeel gu réy, gi mu am, ci nun, dundalaat na nu ak Kirist, fekk ndee lanu woon fa kanamam ci sunuy bàkkaar ci kaw yiwu Yàlla ngeen mucce te dekkal na nu ak Kirist Yeesu, dëël nu ak moom ca bérab yu kaweya.”
(Efes 2: 4, 6).

Pool di bind aji gëm yi nekk ca Korent di leen fatali ne da noo mucc ci seeni bàkkaar ndax li nu *nangu* Yeesu: *Li ma jotoon, jottali naa leen ko, te moo jëkk ci maana yi Kirist dee na ngir dindi sunuy bàkkaar, ni ko Mbind mi tërale, suul nañu ko, te mu dekki ca ñetteelu fan ba, ni ko Mbind mi tërale.* (1 Korent 15: 3,4) Tey ji bépp aji gëm mën na wax ak kolute ne “Kirist dee ngir samay bàkkaar, dekki na ngir ma am dund gu bees.”

Bés bu njëkk bi ba ca ñetteelu fan

Xëyna léegi yeen a ngi naan lu dàll Boroom bi Yeesu Kirist ci diggënte bi nu ko daaje ak bésu ndekki-teem ci biir neew yi? Yàlla mi ci xalaatoon moom indi na ci tontu:

Su nu waxee ne yéeg na, li moo ci génn: daa jëkk a wàcc ba ca bérab ya gën a suufe. Ki wàccoon moo yéegaat, ba tiim asamaan yépp, ngir fees lépp. (Efes 4: 9, 10)

Bibal bi ne na bi mu wacce ca bérab yi gëna suufe dafa jëli ñépp ñi gëmoon ci deewam ca kollëre gu njëkk(ñi gëmoon te dee) ga yobu leen ci ndamam. Tey ji bépp aji gëm a ngi ci mbéggtee, te mën na ko wóor ne gëm ne dee buntu la rekk bu nuy duggal ci ndamu Yàlla Kirist ci boppam jël na ndam ci kaw dee ci baatin ak ci yaram.

Céy yaw dee! Ana san dam? Céy yaw dee ana sa danar ji ngayfite? Danaru dee mooy bakkaar te Dooley bakkaar mooy yoon wi. Waaye jërëjër yaw Yàlla, ji nu jox ndam li jarale ko ci sunu boroom Yeesu Kirist!(1 Korent 15: 55-57).

Ndonag mbëggeelam

Neex na lool nu xam ne Yeesu moo njëkk jël yoon wi jëm asaman te mën na noo topp ci gangooru ndamam.

Neex na it nu xam ne Yeesu laata mu doon yeeg ca ka asaman dig nanu ne bu deme asaman di na yoone Xel mu Sell mi ñi ko gëm ñépp.

Lii la wax ay talibeem:

Ku mar, na ñëw ci man; ku gëm, na naan! Ndaxte Mbind mi neena, ndox mu bare muy dundale dina xellee, ci dënnam”, Booba li ko taxoon di wax mooy Xelu Yàlla, mi ñi ko gëm naroon a jot.

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

Fekk na joxeeguñu woon Xelu Yàlla mi, ndaxte ndamu Yeesu feeñagul woon. (Yowaana 7: 38,39)

Léegi nag maa ngi dem ca ka ma yónni...Te dinaa ñaan Baay bi, mu jox leen beneen Dimbalikat... Kooku mooy Xelu Yàlla, mi yor dëgg gi...Li gën ci yeen mooy ma dem, ndaxte su dul loolu, Dimbalikat bi du ñëw ci yeen; waaye su ma demee, dinaa leen ko yónnee...Dina ma màggal. (Yowaana 16: 5; 14: 16, 17; 16: 7, 14)

Gis nanu ni dundu Doom ji wonne woon ndamu Baay bi xëyna léegi yeen a ngi laaj laaj bi: “naka laa mën a wonne ndamu Yàlla ci sunu dundu bu nu Yeesu yonne Xel mu Sell mi?”

Ab tontoo a ngi nii ci laaj bi ci ni ndamu Yàlla di feeñee ci dundu bépp talibe Kirist bo xam ne mbëggeelu Yàlla da fay baawaan jàng nanu lii: *Te yaakaar jooju du ay nax, ndax mbëggeelu Yàllaa ngi baawaan ci sunu xol, jaarale ko ci xelam mu Sell mi mu nu may. (Room 5: 5)* Mbëggeelu Yàllaa ngi dëkk ci sunu biir jare ci Xel mu Sell mi romb lu sore lool bëggu bëggu nit Bu nu doggo gëm li Yeesu def ca bant ba, Boroom bi Yeesu, dafay tambale ci jëmmu Xel mu sell mi di bëgg yeneen nit jare ci seen dund ndax du lu neex!

Gëm ne Yeesu dee na ngir seeni bákkaar te ngeen gërëm ko ak seen xol bépp ngir loolu ngeen baneexu te am kolute ci ne Yàlla baal na leen ak mbëggeelam gi leen musal.

Ginnaaw gi ngeen jox seen dund ngir mu dëkk ci seen biir te loolu yeen a ko moom ngeen doon ay jum-tukayam ci addina su ñakk si mbëggeel.

Laaj bi la nu laajoon benn boroom xam-xam bu gëstu ci xam-xamu Yàlla: “Lan mooy sa xalat bi ngën a xóot ci Yàlla?” ci lu mu xarul, mu sukkandiku ci Bibal bi ne wóor na ma ne: “Yeesu bëgg na ma ndaxte Kàd-dug Yàlla moo ko wax.”

Waaw, Yàlla bëgg na ma te noonu la ma wóore ne bëgg na leen yeen itam!

Yaw! mbëggéel bi taxawal yonnub mucc.
Yaw! yiiw mo ko indi ba ci man,
Waaw! aka réyoon pax gi nu taqalewoon ak
Yàlla,
te Yeesu-Kirist sëkk ko ca bant ba!
Waaw! Yërmande bawanoon na
Te yiiw doon ag may bu nu yelloowul
Waaw foofu ca bant ba,
Gis nanu fa mballug Yàlla gi amul àpp
Ca tundu Golgotha la sama ruu gi sonoon
am moomug boppam.

Ndax ci dëgg-dëgg Yàlla bëgg na maa?

Bataxaal bu baawo ca Irak

“Mangi doon dund ci biir këru julit, sama njaboot jàngal nañ ma naka lanuy julle ak wore. Da ma daan muur sama kanam ni julit yu jigéen ñi ak di solu bu yiiw ngir baña yobbe bakkaar benn goor bu ma xool.

“Te loolu daf ma daan tayel lo te barewoon na jot lool ca kër ga waxtu yooyu ma dawul woon def dara dama daan jàng walla di deeglu radio rawatina li nu dann wax ci biir bibal bi. Benn bes sama njëkke dugg si ci biir kër gi ak yu rafet yu nuy taf. Bindoon na benn bataxaal bu jëkk ci sama turu njëkke ngeen tontu ma defale si benn tééré bu nu dippe ‘Seen Wuutub Yàlla.’

“Mangi doon jém xam lu wuutub Yàlla di tekki? Ci juroom ñaarelu xaaju tééré bi am na benn laaj: Yàlla ci dëgg-dëgg ndax bëgg na ma? Li ma gënoon na laal mooy li may bëgg a wax: Yàlla firndeel na mbëggéelam ak yeen ci li mu def bi Yeesu deewe Ca bant. Ba bu ngeen xame li loolu di tekki soxlatu leen yeneeni leeral ci mbëggéelu Yàlla ci yeen.

“Xaaj boobu jàng na ko lu ëpp témeri yoon ci la tambale xam ci lu andul ak xel ñaar ne bànt bi moo doon benn yoon bi rekk ngir man.”

-Li nu ngi ko jële ci benn jukki bu Trans Word Radio

Ay ponk ngir ngeen xalaat ci bu baax

1. Ban fann moo gën ngir firndeel sunug mbëggéel ci keen?

Ndax ci li ngeen di wax la?

Ndax ci li ngeen di def la?

2. Naka la Yàlla firndeel mbëggéelam ci yeen?
3. Naka ngeen di tonto ci mbëggéelu Yàlla googu?

*Ci biir néeg bi nuy oppere
Doktor bu nekk yangi jàng xajale deret ak Dund gi.
Ñoom ñaar kenn mënuleen xajale:
bo ñakke benn ci ñoom ñaar ñěpp ngay ñakk.*

DOKTOR POOL BRAND

Fan la mëna naa gise dund gi?

*N*aja guddi ngi doon jaggesi. Di wajaal tukkib otoray bu fukki waxtu ak juróom ñett yu jafe, sama soxna ak man ñu ngi woon ak téemeri yenneen tukkiikat ci garu otoray bu St Lazare ca Paris. Ñu ngi doon xaar kiy jaay tiket te mën a jall ci sunu otoray.

Ñi ëppon ci ñi doon xaar ay ndaw lañuwoon. Ni Dorothe ak man nrkke ci seen biir mu nuru nu ne réewi tugël yépp amoon nañ fa ab ndaw bu leen fa tewal. Ñeen ña ngi doon fëkk nelaw, di njegenayo seeni bagas. Bi nga xame ne ñu ngi tēdd ci peronju xéer, seeni xarit ñoo doon wattu di lekkale sandiws te di naan tuuti ndox bu nekk ci benn butel.

Dirub li nuy xaar, waxtaan nanu, rewandoo nanu it ak yenn ci ndaw yi te bi ku nekk dinde ag nafeeqam, ñu ci ëpp gisu ñu dund gi nu doon wuut. Tuuti ginaw gi sunu waxtaan wēlbatiku ci nit ki doon tukkendoo ak Dorothee ak man-Boroom bi Yeesu Kirist!

Bi ñu doon waxtaan ñeen ci ndaw yi njaqlafoon te xamadi ubbil nu seen xol te bokk ak nun seenug bëgg-bëgg ngir gis dund gu dëgggu gi. Ñeen ñi yakaaroon nanu ne dinanu ko gis ci dëkk bi ci topp, ñeen ñi yakaar ne seen xarit yu bées ya leen ko di jox, ñeneen ñi yakaar ci sinebar, garb yi walla bowason yi. Neen ñi ñoon seen titaange moo doon japp febar biy raye.

Ci dëkki Afrik yi ñu ngi ko tudde febar biy jexalate, ci biir doktor yi ñu ngi koy wax V. I. H. Bu lawe bu baax ci yaramu jigéen, goor, walla ndaw ñu xamee ko ci tuuru Sida. Titaange japp febar bu bon boobu benn la fepp. Xalaat rekk febar boobu mbir mu rëy la. Ci addina sépp nit ñi xam nañu ne sida boobu febaru deret la. Fi nga xamne foofu la deret bi di jaar da wara mel ni dex buy sellal dund, nekk na dex bu dee solu.

War nanu nangu ne bu deret nekke sax mballu dund, gis ko day daw sama yaram. Ngir jéem jeegi sama jafe-jafe jooju, wuyi ji woon na benn lopere bu nu ma bolewoon ci benn lopital bu nekk Londaar. Bi paaka bi dagg deru ki febar ki, ma xawa bayiwaat sama sama xaritu doktor bi gis ne ñaq na lool mu xelal ma ma genn néeg te loolu rekk moo doon li ma soxla du leneen!

Waaye ak nu nit mën a melsu gise deret dund ak wéer gu yaram mën a dellusiwaat ci nit buy xëpp deret walla mënke deret ci bu nu ko solate deret. Tey ji xarala yi am ci wallu fajj deret bu nu jële ci nit ku wër def ko ci biir siditu nit ku febaar febaar bu meti walla nit kuy sukurat.

Laata xarala yooyu di am ci wallu fajj Yàlla ci wallu boppam wax na ne *dundu yaram mu ngi ci deret...*

(Lev.17: 11). Doktor bi Pool Brand nangu na ne deret mo yor dund: “ci biir néeg bi nuy oppere doktor bu nekk yangi jàng xajale deret ak dund. Noom ñaar kenn mënu leen a xajale: bo ñakke benn ñoom ñaar ñëpp ngay ñakk.”

Nu bare umpale nañu ne donte du ñëpp ñoo mën a japp febaru sida, am na beneen jàngoro deret bu dàll ñëpp. *Ndaxte Yàlla ci kenn nit la sakke xeeti addina yépp, nu dëkk ci ñeenti xebla yi, ... (Jëf ya 17: 26).* Musiba boobu japp ñëpp ñu ngi ko jële ci Aadama ni ko Bibal bi maamu ñëpp. Bi nit ku jëkk ka, Aadama... bakkare ñi ci topp ñëpp ak xeet bu mu mën ti doon yangi ci nootaangeeb dee.

Bi nit ku njëkk ki, Adama... (1 Koront 15: 45) askanaam gépp ak nu deram mel, fu mu mën a dëkk, ak nekk gu mu mën a nekke, nu ngi ci mbuggëlu dee: Bibal bi wax na ci bu léer: . . . *kon ni ñëpp deeye ci seen bokk ci Aadama... (1 Koront 15: 22).* Ni SIDA bi di duggële dee ci dereu ku mu dàll. Bu fekkoon ne demewul woon noonu, nit ñi dinañu dellu asamaan te du ñu jaar ci febaru yaram ak dee. Waaye demewul noonu.

Gërëm leen Yàlla ci li Yeesu judd, dund ji deretam ji mu tuur may doomu Aadama noonu la ame. Malaaka Yàlla bi di Jibril wax na Mariyama dina ëmb benn doom bu turam wara nekk Yeesu. Jibril wax itam jànk boobu amul jëkkër naka la ëmbam boobu wara ame.

Xel mu sell mi dina wacc ci yaw, te Aji kawé ji dina la yiir ci kàttanam. Moo tax xale biy juddu dinañu ko wooye ku sell ki, doomu Yàlla ji. (Luug 1: 35)

Kemaan am bi péppu Yàlla jiwwu soxna si. Ci mbiir mu kemane boobu dundu Yàlla siwal nanu ko ci biir doomi Aadama. Ni doktor Robert E. Coleman waxe “ni Yàlla sose Yeesu moo tax kenn wallu ko bakkaar” ci bu woor ni lu ndaw li tambale magg ci biiru Mariyama te deret doxna ci siditu loolu tambale nekk doom. Deretam bu am solo boobu dafa sellon te bakkaar jappu ko. Waw, deretu borom bi Yeesu moo doon dund* ci boppam.

Deretu nit mbir mu bare fann la. Ba léegi, ñiy gëstu ci wallum pajj ñu ngi wey di gis ay kumpa ci kataan gi ndox mu kamaane moomi di joxe dund. Ngir Gën a leer, yeen ci liggéeyu deret ci biir yaramu nit mooy di setal yaram wi, di jox dund tey fexe ba nit ki du febaar. Loolu mën a nuru lu neex, waaye li gënati nees mooy ngeen xam ne Yàlla jox nanu lu nu mel ci sunu biir yaram te deret boobu a ngi fii ngir képp kuy wut dund gu dëggugi. Ngir bàkkaar bi deretu Yeesu mooy li Yàlla wajal ngir sellal ko ci ay bàkkaaram. Népp ñi dee ci xel, deretam bu sell boobu day joxe dund ak “D”. Ngir képp kuy dund ci xel, deretu Yeesu la Yàlla wajal it ngir fiiri Seytaane lu jëm ci deret googu jàng nanu ci lii:

* Ci téérémbidunu deret M. R. Dehaan, M. D. feeñal ay njàngat yu bare ci mbindin ak nàmppal ba noppi mu ténk: “yaay ji day wall loolu di tambale nekk doom, li yaram soxla ngir maggayu doom jooju nekk ci sëyukay bi. Waaye deret jooju di nekk ci loolu nekkagul doom yaay ji du ko ko jox. Bes bi muy wan lor ba ni xale bi di juddo du am toq deret bo xamne yaay ji moo kooy jox doom ji. Njàngat bi doktor Coleman def ci gis-gisu doktor Dehaan ci téérémbi di mbin ci deret nee na: “iñaluma gis-gisam, (ci gis-gisam, deret ji nekk ci yaaramu nit ci wallaxnjanu ku goor ki dajje ak bu ku jigée ki, kon yaay ji amul benn wall ci deret jooju). Seetlu na ne yeeneen doktor dinañu am xel ñaar ci mën nekkam. Wante ci ni yaaramu nit di bindoo gisuma ci sama wallu bopp ci ban fann la nekke jefe-jafe soosu gi Yeesu soosu ci Yàlla lijjentina jafe-jafe gi nga xamne mooy bakkaar bi baay yi di wall seen doom bu nu ko mengale ak li bibal bi jàngale ci deretu Yeesu.

Xam ngeen ne, Yàlla jot na leen ci seen dund gu tekkiwul dara, gi maam ya nekkoon, te jotuleen ak yu deme ni xalis mba wurus yuy wéy, waaye ci deretu Kirist ju tedd ji mel ni mbote mu skkul te wañnikuwul. (1Piyeer 1: 18-19)

Deret gi: kataanu sellalkat bi mu am

Am na ay at ci ginaaw gi, èttu yene kaay yi xamlewoon nañu ne benn kër guy yengu ci wallu dem ak dikk jalgatiwoon ay sart ci wallu set. Ngir yokk seen ngañaay, këru ligeyukaay boobu jëfëndikowoon na benn defukaay ngir toxël tokke ba noppi nu jëfëndikowaat boobule jumtukaay ngir toxëlat beneen mbir bu nu mën a lekk bi nuy delusi ci seen tukki bu jëkk bi loolu yobena ñu bare feebar.

Yàlla bi muy sàkk yaramu nit defar defarale na woon pexe bu gën a baax ngir tasaare ñam yi ak li yaram soxlawul. Li Yàlla sàkk te mu màtt taxoon ba leen dawul jaar fu mu warul jaar, te benn jàngoro mënulwoon jott bay yaq ni deretu nit bi doon tasaaro ci biir yaram, li ci gën a doy war mooy benn sidit ëppulwoon karaw. Su fekke ne tokke yooyu dindiwñuleen woon ci biir yaram bi Kon ci bu leer febaar ak dee luñuy jurël nit.

Te loolu la Yàlla wone bi mu leerale naka la dinde ni bakkar doon lawe ak a wallate ci sunu dund. Boobu bale mën a nekk rekk ci deretu Yeesu bu sell bi: *waaye bu nuy dox ci léer; ni mu nekke moom ci boppam ci léer; kon bokk nanu ci sunu biir; te deretu Yeesu doomam dinanu sellal ci bépp bàkkaar (1 Yowaana 1: 7). Ci beneen wàll Yàlla nee na: ... amul beneen yoon bun nuy bale sunuy bàkkaar (Yawut ya 9: 22).*

Deret gi: kataanu dundël gi mu am

Beneen njariņu deret mooy yeggale ñam yi ak ndox fépp ci yaramu nit ngir jappandil dundu gi. Bu fekke ne deret gi mooy na ci jott sidit yi ak yi nekk ci sunu yaram yooyule. Dinaņu dee nànk-nànk ci noonu yaram wi day dee bu deret gi noppe di daw ci biir yaram wi. Ci bu léer dund nga ngi ci biir deret.

Bun ko xame, daf nuy fattali ay baati boroom bi Yeesu bi betoon ay talibéem bi mu de wax ci deretu boppam, mu nee leen:

Ci dëgg-dëgg maangi leen koy wax, bu ngeen lekkul yaramu doomu nit te naanuleen deretam, dungeen am dund ci yeen, ku lekk sama yaram te naan sama deret, am nga dund gu dul jeex, te dina a la dekkal kéroog bés bu mujj ba (Yowaana 6: 53-55).

Ci noonu Yeesu wey di léeral lu wax jooju di tekki: ... *kiy lekk sama yaram tey naan sama deret dina sax ci man, ma dëkk ci moom (Yowaana 6: 56)* ndaw mbéeggté ci xam Aji dund ju sax ji! Ngir nattu kataanu ndekkite, talibe Yeesu yi mën na ñoo seede ak ndam ne: Yeesu mi dekki mu ngi dund léegi ci man! Ngir nit yu mel ni jël mbiru ak ndoxum reseñ bi jëf ju yomb la te fees ak misaal, yiiw ak seede. Aka neex!

Ni nu mën a firndelee ndekkiteeb Yeesu ci sunu ndund ci li mu tewayam ci sunu biir, aji ngëm yi mën a na noo seede ni: Yeesu dekki na te mu ngi dund léegi ci man kon ci ñoom lekk mburu mi ak ndoxum reseñ bi du lu dul misalu jëfi yiiw ak seede.*

* Am na ay miliyonju nit yu gëm ne mburu ak doxum reseñ bi nuy joxe ci seen jàngu yi ñoo di dëggëntaan yaram ak deretu Yeesu Kirist. Njàngat bi boroom bi Yeesu bëggoon ñu am ko ci misaal googu jalgati nañu ko bu baax.

Kataanu dundël googu deretu Yeesu, ci keman la wacce ci dund aji ngë gi ci katanu xel mu seel mi bu nu ko yesalate. Nēpp ņoo soxla ņu solleen deret ngir barkelu ci dund gu sax gi.

Deret gi: kataanu kaarange gi mu doon.

Am na beneen njàriŋu keman gu deretu nit mooy sellal gi deret di sellal dund waaye it aar gim kooy aar.

Laww gi titaange laww ci addina si mi ngi am bi nu siwale febar boobu di peste bubonique foofe ca réewum Indo yi. Abiyonɓi joggewoon réew boobu danu ko Yaqate te nit ņi nekkoon ci biir abiyonɓ boobu daŋu leen ber dirub ņeent fukki fan ngir saytu seen wër gu yaram ngir ragal febar boobu di rayate tasaaro ci yeneen réew ci noonu ņu ămbargo abiyonɓ yi jogge réew moomule.

Noonu la deme ci yeneen febar yu mel ni febaru nagg bu dof bi, walla feebar biy dàll ci kaw janaw yi ak yeneen ak yeneen. Bu dul sax febar boobu di am na sa bu nekk yuy song sa bu nekk ci yaramu nit yu ko mën a rey sax. Waaye deret am na nu muy xeexe ak jàngoro yooyu, Am na ci biiram yoo xamne ņooy xeex ak jàngoro yooyu tey aar dund gi. Bu ab conɓ ame yooyu di artu tey xeex ak jàngoro yi da ņuy yokku bu bare ba noppi taxaw taxawayu alkati ngir aar dund gi ci biir deret.

Ni mu neexe nga xamne deretu boroom bi Yeesu Kirist, mi gën a nees deretu doomu Aadama, am na it taxawayu aar dund. Deretu Yeesu mooy aar dund aji ngëm gi ci conɓi seytaane yi. Di xamle lu ņëwëgul ci xeex bi dox diggënte seytaane ak doomu Yàlla yi, jàng

nanu: *fekk noot nanu ko jarale ko ci deretu mbotema ak seen seedes ngëm te soppuñu seen bakkan ba ragal a dee (Peeñu 12: 11)*. Mën ngeen yeen itam noot conji seytaane yi sukkëndiku ci kataanu aar dund gi deretu Yeesu am.

Ndamu Yeesu boobu ci kaw seytaane yonnet yi waxoon nañu ko ginaw bi seytaane naxeewoon Aadama ak Awa, boroom bi Yàlla diggewoon na ne jiwwu jigéen ji mooy toroxte seytaane. *Dina defmbañeel sa diggënte ak jigéen ji ba dëddale sa xeet ak xeetam, muy toj sa bopp nga di ko mätt ci téstën (Njálbeen ga 3: 15)*. Jiwwu jigéen ji mooy toj boppu seytaane, waaye laata loolu seytaane di na mätt téstënu almasi bi, waw, boroom bi Yeesu ci boppam, moo doon jiwwu jigéen ji mi ñakk deretam bu am njëgg googu ngir ne:

Dee, ba man caa daaneel ibliis, mi yore dooley dee (Yawut ya 2: 14).

Wute ak ndongo daara yi watoon ci seen lëmbajo ñi nu taseeloon ci garu St lazare caParis, ñeen ñi gis nañu Aji dund ju dëgg gi.

Am na at yu néew, Dorothee ak man dajewoon nanu ak témeri wa uganda ñu am kollute gis dund gi. Ci deretu deretu boroom bi Yeesu Kirist gisoon nañu seen sellayu xol. Mën nañoo dëggël ne yu yagg yi wéesu nañu te lépp beesat nañu.

Donte bayiw ñu xel ci aartu yi nu ki teewal réewum Angalteer ci musiba yi ñu doon xaar foofu ca réewum Keña man ak Dorothy bu nu demoon ci réew moomu. Yàlla tannoon na jamono ji nu waroon amal sunu lël. Aar nanu ak njiitu jangu yi bokk ci réewu

Uganda ak seeni soxna. (Yembaloon na it abiyon gi nu waroon na delosi te loolo ngi amoon benn fann laata tàkk der yi di foqati nguur gi).

Bi nu egse ci layropor bi gis nanu ab titaange ak jax-aso ci jawwu ji. Lëmbajo ak tilim gi nu fa fekk mēnesu ko wax. Am na benn woto bi nekkoon rekk ci dëkk ba bu nu waroon na yobbuu ca layropor ba mu jaare ci yoon wu am ay kamb ginaaw bi nu dawwe tuuti rekk ay way fippu yu yaradiku te yore ay fital timalenu leen yu taxawlo sunu woto xamunu woon ndax ci nguur gi lañu bokk walla def lu bon moo leen taxoon a jogg waaye fekk na ñu xame sunu dawalkatu woto ak ñoom ñoo bokk benn waaso. Ñu bayi nu nu wey ci sunub yoon donte seen xol andul woon ci loolu te jëlunu dara ci sunuy bagaas.

Bi nu egse ci bereb bi nu waroon a amale sunub lël fekk nanu man ak Dorothy bereb boobu mu doy war loolu, bereb bi amul làmp te fekk nanu fa it ay niy yu tiit. Bi njiitu jàngu egse ak seeni soxna fate nañu sax berb boobu ndax ndam ak tewayu boroom bi. Ndaje yooyu ca Uganda du ñu leen fateti mukk Ci li ñu fa dund ak sunu daje ak Yàlla jiy dund.

Dirub juróom ñeeti Waaxtu bes bu nekk jo xamne njiit yooyu ak seeni soxna ñu toog ci bang di ñu deglo man ak Dorothy di seedo ak ñoom dëggu Yàlla bi nekk ci Bibal bi. Bi may jàngale sama soxna Dorothy mungi doon bind ci tablo bi ngir misal li may wax. Ci saa si mu am xeex ci bunt bi donte japp nanu kenn ku mandi nangu ñanayam am na keneen ku rëcc dugg ci biir ba joxoñ fitalam sama soxna Dorothee.

“Moom dafa wax rekk nanu ñaanal nit ki ngir mu xan Yeesu.”

Ginnaaw ay saa yo xamne ni abadan ci samay gët, ki ma doon tekkil li nit kooku ma mënul gëm wax: ‘Dama bëgg xam Yàllay jigéen ji.’”

Bi ma baye xel ci li nu ma doon tekkil du ma fatte muk benn xool ndax selley ak kataanu Yàlla moo feeñoon ci sunu jootay yooyu ñoo amoon dole ci soldar amoon dole ci soldar bu mandiwon boobu, walla ci coobare boppam suufelu bu ko xiir ci kanamu ñëpp mu wax bëggu-bëggu xolam-duma ko xam muk. Li ma xam mooy ci saa soosu fetal bi wadde ci kaw jëm ci suuf te ñanay la ngi ci suuf, soldar bi sukk ay ómam.

Saa bu daw yaram lawoon. Te Dorothy xamoon na ko. Mu wax soldar bi: “ñaanal ñaan gi su ma noppe”. Ci noonu benn benn mu yobbu ruu boobu sàнкуwoon ci kanamu bant ba ci musalkatu nit ñi tooñ foofu mu gis aji dund gu dëgg gu jare ci deretu Yeesu.

Lu tax ma seedo xew-xew gi ak yeen léegi? Ndax li nara xew bi loolu wesoo si biir ndaje bi.

Ci sunu ndaje boobu amoon na ay nit yu bare yu mēnoon a am lay yu bare ngir raggal ak bañ nit kooku xaloon yoon ci biir mboloo moomu. Amoon na ci ñun ñu deggoon ay ray. Benn njiitu jangu bu fa nekkoon ay baramam benn soldar moo leen daggoon ci benn boom bu ñu doon jéem. Waaye ndaxta ñoom ñëpp xamnañu te bëgg nañu boroom bi Yeesu ba nga xamne ñoom ñëpp ñi fa dajewoon ñaanal nañu seen mbokk bu bées boobu ñu bokkal ngëm ci Yeesu.

Ci lu andul ak benn jumtukaay yi nuy wooye lu dul seeni baat ñu woyondo wooy yi:

Fan la mën naa gise dund gi?

O deretu Yeesu,

O deretu Yeesu,

O deretu Yeesu,

Daf may taqale ak samay bakkaar.

Bu rekk sunuy njiitu addina si mēnoon nekk ak ñun ci bés bi. Ci bu woor, dinañu mën a seede safara bi Yàlla indi ci xeex bi doxoon ci diggënte waaso yooyu, diggënte xeet yi ak adduna sépp:

Te jaar ci moom, jubale lépp ak boppam, muy ci kaw asamaan yi mba ci suuf, ba mu wacce jàmm jaaraleko ci deret ji tuuru, bi doom ji deewe ca bant ba... (Kolos 1: 20-21)

Waaw ñi am diggënte ak Yàlla rekk laa wax lii: “Gannaa Kirist tuur na deretam nag, ngir Yàlla àtte nu jub, rawatina ne dina nu musal ci merum Yàlla. Nun ay bañaaley Yàlla lanu woon, waaye Doomam dee na, ngir jubale nu ak moom. Gannaaw léegi nag xariti Yàlla lanu, rawatina ne dinanu muc ndax dundug Doomam.” (Room 5: 9, 10).

Ay ponk ngir ngeen xalaat ci bu baax

1. Ndax ci dëgg dund ak “D” moom ngeen bëgg? Mooy dundi gi boroom bi Yeesu wax na ko ni bi mu naan: *Man dama ñëw, ngir nit ñi am dund, ba nekk ci naataange (Yowaana 10: 10).*
2. Sukkëndiko ci bibal bi: Fan la dund gi nekk ci yaramu nit? (Lev. 17: 11).
3. Ban solo ngeen di jox deretu Yeesu bu am solo te ba faww?

Ndax gëm ngeen kataanu sellal bi deret bi am?

Kataanu dundël gi mu am?

Ndax am ngeen kollute ci kataanu kaarange gi mu am?

Boroom bi Yeesu ne na: *Boroom bi Yeesu nee na: Man maay ndekkite li, maay dund gi, ku ma gëm, boo deeye it, dinga dund. Rax-ca dolli kuy dund te gëm ma doo dee mukk... (Yowaana 11: 25-26).*

*Mattug nataalkat, yanjaayu xar kanamu nit,
rafetaayu dekkuwaay ci bu woor dara ci loolu lépp
xëyna mënes na ko wone jareko ci riir. Xool bi
mënul ñakk. Lépp ni ay gët di saytoo rafetaayu li
Yàlla sàkk, ni ñi gëtu baatin di nu maye ñuy raññe
tewayu yà, katanam ak mbëggéelam ci ruuwu nit.*

Naka lanuy bokke ci njabóotu Yàlla?

*C*i ndoortelub atti ñeent fukk. Wàllu kër doktor def na ay jeego yu rëy ci wallu fajj ban g xamne sax mènes na jële ay cër ci néew defal ko nit kuy dund. Doktor bi di Sangster bi nga xamne mu ngi ci asamaan netaliwoon nanu ni mu dindewoon peru bët ci gët ci gëtu nit ku dee def ko ci gëti kuy dund.

Bala jànt bi de soo, doktor Sangster gunge ñaari nit ci tundu Surrey ca Angalteer, kenn ci ñoom dafa gum-bawoon, keneen ki mooy ki loperewoon ay gëtam. Bés bi topp ci loperation wam boobu, danoo muroon ay gëtam ak bandas yu woyof ngir nebb leen léeru jànt bi. Nànk-nànk jigéen jooju ngi doo tamm léeru jànt bi te amoon na ci mbéeggte. Tuuti laata jànt bi di fënk nu dindil ko bandas bi mujj.

Bés boobu jànt bi mënulwoon a gën a rafet. Jànt bi sanni bët ci fi muy fenke lëndëm yi nasax te xobbi gancax yi gën a rafet ci suba teel si. Picc yi di tag ci kaw garab yi di wuut ndekki, lu rafet te matt ci jigéen jiy sogga gis bu njëkk. Kanam gi fées aki rangoñ mu

wax: “O! Jéem ngeen ma ko netali, waaye mosuma woon xalaat ne ni la rafate!” Mu toog noppi ci kanamu rafeta yu li Yàlla sàkk.

Naka nga mēne tekkal lu conq ku mosula gis? Walla rafetaayu jànt bi ko xamne ay gētēm dañoo tejjū? Mēnul nekk. Baat yi nuy jēfēndiko ngir wax ci lu rafet yi nu mēn a gis du ņu am benn solo ci ņi mēnul gis. Mattug benn tablo jàngalekat yanjaayu xar kanam walla rafetaatu dekkuwaay mēnesu ko wax ci ay riir. Faww nga gis leen.

Mēn naŋu wax lu ni toll ci wallu baatin. Bi may waaxtan ak benn ndongo ci wallu fajj tetey wajja noppi ci lopital bu Londaar mangi ko doon léeralal mbotti Yàllay mbāggéel gi “mosu ma si bayi xel,” la ma tontu ma xam waaye ma wey di waax ak moom, “déedéet bu dul woon loolu dina ma bett, ndaxte yeen a ngi mel ne nit kuy dund ci néeg bu lëndēm xam na lan laMan ci sama wallu bopp dund na ko, waaye genn na ci léegi te mangi gis fi jàntub mbēggéelu Yàlla di lééré. Dawuda” ma ni ko, “so bēgge xam mbēggéelu Yàlla, war nga genn néeg bu lëndēm bi ngir dund ci léer gi.” Bés boobu Dawuda sukk ay omom ngir ņaan boroom bi Yeesu mu baal ko ay bakkaaram te dugg ci dundam. Du ma fatte mukk li mu ma wax bi muy jogg: “Mēnu ma woon gēm mukk ne dina néexé ni!”

Ni xool di joxe rafetaayu li Yàlla sàkk, ngisum xel moom it noonu la joxe ruu firndeeg tewaayu ak kataanu ak mbēggéelu Yàlla.

Meti na lool sa boo seetlo ñakk baatin su kenn ku gumb ci xel di wax ci Yàlla. Bi mu yéegé asamaan boroom bi Yeesu, wax jare ko ci ndawam li Yowaana

def na saytu bu doo war ci nekkinu wa Laodise mu ne dëkk boobu: *fekk xamulo ne...gumba (Peeñu ba 3: 17)* Ndax mën ngeen xalaat benn gumba bu xamul ne dafa gumba? Bi mu defe saytu googu Yeesu safara bi la diggle: *Moo tax mangi lay xiirtël, nga jënd ci man... ak tuufaay booy diw ci say gët, ngir mana gis (Peeñu ba 3: 18)*. Te naka la diggle googu ame njeriñ. Dund baatin dafa soxla ñu opere sa xel te loolu ligeyu xel mu sell mi la.

Seen juddu gu njëkk sair la woon. Waaye ubbiwul seen xel ak seen xol. Bu ngeen bëgge genn ci lëndëmu xell ngir dugg ci *léerug xam-xamu ndamu Yàlla war ngeen judduwat bu béés. (2 Korent 4: 6)* Yeesu wax na Nikodeem:

Lu juddo ci nit, nit la, waaye lu juddoo ci xelum Yàlla, xel la, li ma ne faww ngeen judduwaat (Yowaana 3: 6,7),... Ndaxte Képp ku judduwaatul doo man a seede nguuru Yàlla kon su ngeen bëgge gis nguuru Yàlla faww ngeen judduwaat (Yowaana 3: 3)

Kon su ngenn bëgge gis nguuru Yàlla, faww ngeen judduwaat bu bees.

Ni nit ñëpp yeen a ngi judd ak neen gu yor melokaa-nu Yàlla te neen googu dafa lajj nu feesal ko. Neenug xel moomu tewaayu Kirist rekk a ko mën a feesal. Bu ngeen ko nangoo, deewam dina jur meñeef ci seen dund. Deewul rekk ngir seen baalluk bakkaar, waaye it ngir seen xol nekk bereb bu yeeyoo dalal ko. Faww seeni bakkaar ñu balleen ko laata muy nekk ci seen biir.

Bi may waaxtan ak aji ngëm mu nekk Afrik, mangi gis ne da am yeene bokk xebaar bu baax bu Yeesu ak ndawi réewam. Ni ayu bés yi weesu waroon na joxe njàngale ay njiitu jàngu, ma ñaan ko mu ñëw tewee njàng mi. Lu toolok témeri kilomet ak bereb bi ñu doon amale njàng mi donte yoon yi baaxuñu sax wax na ko mu ñëw. Wiliam ñëw na sonn lool waaye bégg na ci li mu mën a yokk xam-xamam ci Yàlla. William yeegulwoon ci woto wa Afrik bu fées bi ngir doxantu! Noonu noonu rekk la mënoon def ngir ñëw ci njàng moomu. Lenn rekk la gisoon li ko doon xaar ci tukkéem gi.

Ci noonu Yeesu xamoon na nee benn pexe gi mënoon delowaat seen diggënte ak moom, moo doon ñu sellal seen xol, donte seen mballug bàkkaar mujjëntallu tukki, ngeen am dund gu béés ci moom. Benno bi ak Yeesu mënul ñakk. Noonu lay ñu sàkke.

Mooy pexe gi waaye Yeesu dafa bëgg ci Xamne Kirist mu ngi dund ci seen xol mooy xamne dund gu sax ji tambale fii léegi. Tewaayu Kirist day indil seen dund ‘toq ajaana ngir ngeen dugg ci.’

Te seede ban gi Yàlla may na leen dund gu dul jéex te dund googu mu ngi ci doomam: ku am doom ji am na dund gi; ku amul doomu Yàlla ji amul dund gi (1 Yowaana 5: 11-12).

Du mbéeteel ginaaw bi Dawuda laaje Yeesu mu bàll ko ay bakkaaram te mu dugg ci dundam, mu wax ne “Mosuma woon xalaat ne dina neexe ni!”

Naka lanuy bokke ci njabóotu Yàlla?

Waaye naka?

Yàlla may nanu bëgg-bëggu xam ko ñi doon déegglu Piyeer muy wax ci dundu, deewu ak ndekkiteel Yeesu, xel mu sell mi def na ngir ñoom li muy def ci yeen tey ji. Déegglu nañu Piyeer mu wax leen ne Yeesu mooy ci dëgg-dëgg ki Yàlla yonni. Loolu moo leen indi ñu laaj ak seen xol gépp: *lu nu wara def. (Jëf Ya 2: 37)*

Piyeer tontu leen ne bu njëkk ñu tuub. Yoon wiy musëlate yoonu ngëm ak coppiteeg doxalin. Ndaxte bu reccu amul yoon amul; da nuy def yëfu nafeeq te du leneen.

Bu ci kaw koolute ngeen di gërëm Yeesu ngir li mu def ngir yeen ci li mu dee ca bànt ba, seen diggënte ak Yàlla ak bakkaar dafa am coppite gu kemane. Ci noonu rekk la xel mu sell mi di tambale di liggéey ci seen biir te ngeen tambale di gis mbir yi ci yeneeni Fann. Ci noonu solos baatu reccu. Mooy “soppi xalaat” te ci noonu dund gu bées day wundu soppite bu xoot ci xalaat yi ngeen amoon ci Yàlla ak bakkaar.

Jëm ci Yàlla: reccu (soppi xalaat) day daq bépp gis-gis bu dëgguwul ci Yàlla. Gis na ci Afrik ay nit yoo xamne ginaaw xéex bu tara k seeni aada yi xamul Yàlla. Làkk nañu ci kanamu ñëpp seeni xërëm bi nu jebaloo ci Yeesu. Am na it ay xarit yu déekku lu ne ba ci tayle seen dund bi ñu dummoyoo seeni aada maam walla seen diine yi dëppowulwoon ak Yállay bibal bi. Ngëm giy musël dafa wara sax ci ne Yeesu mooy Yàlla, Menn Musalkat bi.

Jëm ci bakkaar: bu ngeen ci kaw ngëm dugge ci mucci dingeen gis ci bu tiis ni ngeen nekke bakkaarkat. Seen coppiteeg xalaat (reccu) ci lu jëm ci bakkaar day tekki ne dotuleen fenëtël seeni bakkaar te bayi di leen tuub ci yakaarne seenub njubte dina leen musël. *Sunu jëfi njubte yépp dañoo mel ne yëre bu tilim (Esayi 64:6)* ci kanamu Yàlla ju sell ji, waaye bu ngeen wëlbatiko ci Yeesu, dingeen bëgg dummoyu yooyu ko doon meeti.

Xalaatal ab soldar bu am ay fan ngir noppalu. Benn bés mu jott ñaari bataxal bu jëkk bi bu xaritam, beneen bi bu kilifam. Bu jëkk bi xaritam daf koy ñaan mu ñëwe takkub jabaram, ñaarel bi di ko wax ci bu gaaw mu delusi ci kã bi. Li leen wutële yaatu na ci diggënte ñaan ak ndiggël. Mën nga gantu ab ñaan waaye ndiggël moom da nu koy deggël walla ñu bañ ko déeggël su booba dañuy doon jéengukat.

Yàlla daf nu bëgg te xamna ne bakkaar dina yaq sunu dund, ñaanu leen ngeen reccu dafnu koy sànt. Pool mu ngi jeexale wataan gi mu doon def ci injiil bi ak boroom xam-xam yooyu ak ñi ko doon déegglu ca Aten, mu ne leen: *léegi, Yàlla santaane na, nga tuub say bàkkaar* (Jëf Ya 17: 30). Yeen “ñepp” ci limm gi ngeen bokk.

Keeman gan gi ci bu ngeen dummoyoo seeni xalaat yu dëgguwul yi ngeen am ci Yàlla ak seen bakkaaru bopp te walbatiku ci Yeesu seen boroom ak musalkat, xel mu sell mi ci boppam *mooy jëf ci yeen, ngir ngeen fonk coobaréem te di ko jëfe* (Filib 2: 13) digg la ngir ñi bëgg a reccu te di def coobare Yàlla. Ci noonu rekk la seen dund di matte ni ko Yàlla bégge.

Naka lanuy bokke ci njabóotu Yàlla?

Ni xarit maa ngi leen di ñaax ngeen nangu Boroom bi Yeesu léegi. Seet leen ab bëreeb bu ngeen mën a sukk ci kanamu Boroom bi te ñaan. Ci bu leer bu ngeen bamto kàddu yi ni seku, du ñu leen amal benn njariñ waaye mbir mi ci gën a am solo mooy ngeen tontu ci kaw ngëm li Yeesu Wax: *man maay yoon wi, dëgg ak dund gi, kenn du ñëw ci Baay bi te jarul ci man (Yowaana 14: 6).*

Gëmm leen seeni gët léegi te def ñaan gi ngeen tibbe seen xol walla ngeen def ñaan gi nu leen di jox.

Ñaan

Yaw Yàlla, nangu naa ne xamuma laa woon te it bëgguma laa woon, waaye, mangi laay gërëm ci li nga ma xamoon te bëgg maa lu jitu.

Te nangu na ne mënu maa def dara ci sama wallu bopp ngir muc walbatiku naa ci yaw te di la wax nga baal maa. Donte nangu na samay bakkar, mangi reccu ci samay yoon ak jëf yu bon. Jërëjëf Boroom Yeesu ci li nga nangu dee. Ngir man te joxe sa dund ngir selal ma jaraale ko ci sa deret ju am kataan. Ci kaw ngëm, wekk na tej ji sama dund ci sa karangeeb deret bu sell jooju.

Duggal ci sama xol Boroom bi te nga yillif sama dund.

Mangi lay sànt te di la gërëm, boroom bi Yeesu, ci li nga ma def doomu Yàlla dëggëtaan, juddoo ci sa xel. Ci dëgg judduwaat na bu bées, jërëjëf boroom bi Yeesu. Ni ko talibe bi di Piyeer waxe:

Képp ku la gëm du am mbéetéeł mukk (1 Piyeer 2: 6).

Léegi, dem leen wax kenn li ngeen def ni, bu leen fatte ne mu ngi dund ci yeen te mooy kaatan gi ngeen soxla ngir wax te dund ngir moom:

... Ndaxte soo waxee ak sa gëmmiñ ne Yeesu mooy boroom bi te nga gëm ci sa xol ne Yàlla dekkal na ko dinga mucc. Ndax xol la nit di gëm, ba tax mu jub ci kanamuYàlla; làmmiñ it la nit di waxe ne mi ngi ci Kirist ba tax Yàlla musal ko (Room 10: 9-10).

Bataxal bu jogge Slovakia

“Samay xarit mangi ni jeexal tééré bi gëna neex bu ma mosul jàng ci sama dund, wuutub Yàlla. Xamne dootu ma mel ni ma meloon mukk. Boroom bi Yeesu nangu na ma te jebbal na ko sama dund. Dama bëgg sama mbéeggte nekk bosu samay xarit, loolo tax ma leen di laaj ndax dina mën a am ñaar ci tééré bi ngir may leen ñeneen...

“Jërëjéf ci li ngeen indi xebaaruu injil bi ak mayug mucc ci Kirist ci sama dund Xamuñu woon ne tééré bu ame ni solo am na”

—ab jukki ci benn ténku J. A.

Ay ponk ngir ngeen xalaat si bu baax

1. Ci yeen naka ngeen mēna fésēle seen banneex ganaaw may gu kenn mēnul a nàtt gu ngeen jott?

Ndax ci wax: “Mangi lay tinu, -jox ma ko”?

Ndax ci wax: “Jërējēf”?

2. Ndax lu ngeen yëgg la walla seen ngēm moo leen jox koolute ne doomu Yàlla nga?

Ndax ci yiiwu Yàlla ngeen mucce ci kaw ngēm, te loolu joggewul ci yeen mayu Yàlla la. (Efes 2: 8)

3. Ndax seen ngēm ci seen boroom Yeesu am na mbir yi:

Tuub?

Jēfu yiiw?

Weeku ci lépp ci moom?

4. Ndax léegi di ngeen gërēm Yàlla ci li mu leen musal te màggal ko ci seen dund ndax li mu def ngir yeen ak li mu doon?

*Amul dara, du teq-teq,
du jafe-jafe, du nàttu lu ma
mäna dàl bu jarul ci Yàlla ak Kirist Yeesu.
Bu deme noonu xëyna waru maa
xam li ko waral fi mu toll nii.
Waaye suma baññe yoxyoxi te baññ
dara tital maa, du ma bayi
dara di ma yëngël sa bu ma tegge samay
gët ci Yàlla te jappe loolu ne lu
jogge ci moom di ab bunt
ngir barkeel sama xol.
Benn njaqare, benn nàttu,
benn teq-teq du ñu ma taqalee
ak ndamu sama Musalkat ci kaw ngëm.*

ALAN REDPATH

Gannaaw gi nag?

*M*ucc gi kenn du fay dara! Amul dara lu kenn mën a def ngir yeeyo ko. Boroom bi Yeesu moo def lépp.

Bi ngeen waxe ak xol bu dëggu ñaan gi ma leen diggaloon (walla bu niroom ak moom) seen ngëm ci Kirist mo leen di def ci bu woor doomu Yàlla.

Teewul ñi ko nangu te gëm ci turam, may na leen, ñu am sañ-sañ nekk doomi Yàlla (Yowaana 1: 12).

Mën a am ngeen laaj seen bopp “kon léegi ginnaaw gi nag?”

Laate Yeesu di dem asamaan waxoon naa ay talibeem lii: *Saxleen ci man; te ma sax Man itam, ci yeen... (Yowaana 15: 4)* ci baat yooyu Boroom bi Yeesu mu ngi leeral solos dundub kërceen ci gis gisu Yàlla aji gëm bu dëggu bi dafa wara sax ci Doomam ngir karrangeem ba keroog buy dem asamaan ci gis gisu nit ñi coppite gi am ci dund talibe Kirist te ay xaritam ak waa këräm war ko gis Yeesu rekk moy ki ko waral.

Xalaat leen dara luy làkk da ngeen naan “dafa japp safara te safara sa ngi ko japp”, waaye su ngeen ko

xole bu baax di ngeen seetlu ne moom ci boppam dafa xonq ni safara si kon du jumte bu ngeen ne “safara sa ngi ko japp!” Te it dëgg la wala kaas bu nekk ci siwa ndox; kaas ba ngi ci ndox mi te ndox ma ngi ci kaas bi!

Bu ngeen nangoo Yeesu te judduwaat bu bées Xel mu Sell mi dafa leen di sóob ci yaramu Kirist.

Loolo waral Bibal bi ne: Ndaxte dee ngeen, *seen dund boole nañu ko ak Kirist, denc ca Yàlla (Kolos 3: 3)* waaw ndaxte da ngeen judduwaat bu bées te yeen a ngi ci Kirist ndax loolu du lu neex! Te ndekkiteel Kirist day doon lu dëgggu ci seen dundu ci dooley Xel mu Sell mi ci noonu ngeen baneexu ci li *Kirist dëkk ci yéen, di yaakaar ju wér ci ndamu ... (Kolos 1: 26)*. Kon Kirist dekki na te mu ngi Dund ci yeen. Aka neex!

Nanu xalaat léegi li Bibal bi wax ci dëgg yi: Kirist ci yeen ak yeen ci Kirist.

Maa ngi ci Kirist

Yàlla sóob na nu ci menn Xelam mi, ngir nu doon wenn yaram.... (1 Korent 12: 13)

Xanaa dangeen a xamul ne, képp ku ñu sóob ci ndox, ngir wone ne, mu ngi bokk ci Yeesu Kirist, ci deewu Yeesu la bokk. Bi ñu nu sóobee ci ndox moomu nag, day misaal ne, dañu noo suul ak Kirist, nu dee ni mu deeye woon; ba tax nu dekki it, ni mu dekkee woon ci dooley Yàlla Baay bi, te nu sóobu ci dund gu bees. (Room 6: 3,4)

Ndaxte dee ngeen, seen dund boole nañu ko ak Kirist, denc ca Yàlla (Kolos 3: 3)

Xamoon na bu yagg benn xale bu goor buy danu yësir. Ci jamono jooju, mu ngi amoon juroom ñaari at te ñeeti wer yu ne waroon na pikuru ci yaxu ndigg li. Benn bés fajkat bi ne ko lu tax do jooy bu puso bi dugge ci sa yaxu ndigg “xana metiwul.” La ko fajkat bi laaj. “O waaw, dafay meti!” la ko Daryl tontu, “waaye buy meti xamo ne; puso bi ci loxo Yeesu lay jaar ba noppi laata mu may laal.” Mu ngi Benn mbir bu neex woor na, kiy dund ci seen xol doyna ci dekku nattu yépp yi nekk ci seen dund! Loolu mooy ngëm!

Ni nangu ci ngëm Yeesu dingeen jàng it ne ci noonu it ngeen di dunde dund gu neex Yàlla. Ci yeeneni baat seen ngëm gu njëkk ga ubbil na leen yoonu ngëm. *bu law kon nag ni ngeen **nangoo** Kirist Yeesu ni boroom bi dund leen **noonu** ci moom(Kolos 2: 6)*

Ni mu wóore ne judduwaat ngeen bu bees, li Yàlla di xar ci yeen nekkul ngeen toppandoo dundu Kirist ay keercen yu bare amoon na mbeteel ndaxte dañoo jémoon loolu te antuwul. Waaye Yàlla jox nanu li nu soxla lépp ngir dund sunu dundug keercen. Deewandoo nanu ak Kirist te ci noonu dee nanu it ci waref ak mbugalu yoon. Kon moo xam li weesu ak liy ñëw lu nu jémal sunu bopp dina neen ak ci bépp pexe ngir dund sunu baatin nanu dello cant Yàlla ci li sunu dund gépp wekku ci ndekkiteel Yeesu-Kirist!

Di nanu am ay jafe-jafe sunu de jém faj sunu nattu ci sunuy pexe bopp aji ngëm bu bees bi sax di na xamne du lu mën nekk Mu dund dundam gu bees googu ci Kirist bu ko Yeesu jappalewul. Boroom bi Yeesu ngir artu nu i loolu wax na: ...*ndaxte bu ngeen saxul ci man, du ngeen man dara. (Yowaana 15: 5)*

Ndaw bi Pool amoon na kaddu yu ñagas ci yeen aji ngëm yu Diwanu Galasi yu doon jéem dund dund gu wute ak ni nu amewoon mucc gi. Ci dëgg ci ngëm la ñu tambalewoon seen dox ak Yàlla waaye ci mujj gi ñu ngi doon jéem wey ci ay jëf. Bu leen def ni aji ngëm yooyu dëkk Galasi waaye ci seen dox ak Yàlla, jël leen njàngat bi ëpp solo bi Pool jangal wa Galasi:

lenn rekk la bëgg ngeen wax ma ko: ndax sàmm yoon wee tax ngeen jot xelum Yàlla? Déedéet! Dangeen a dëgg xebaar bu baax bi te gëm ko. Mbaa du nii ngeen ñakke xel, ba tambale ci xelum Yàlla, ba noppi yaakaar a mate ci seen jëfi bopp?
(Galasi 3: 2-3)

Ci lu leer xam nanu jàngat gi am foofu te tàmbale seen dund gu bees ak jëfi ngëm te ci koluteeg ngëm googu lanu yàkaar: nguru ci kaw *dund jaare ci Yeesu Kirist rekk ni ko Bibal bi xamle ci (Room 5: 17)*

Ca Galasi dundu ci kaw bëgg-bëgg yaram dafa wuutu woon dund ji sukkandiku woon ci ngëm. Waaye cant ñeel ne Yàlla ci lu wéy di dund ci wekk seen ngëm ci seen Boroom kon du ngeen mosoo xam li xeewoon ca Galasi.

Kirist a ngi dund ci man

Daajale nañu ma ak Kirist ca bant ba, te noonu du man may dundti, waaye ***Kirist mooy dund ci man...***(Galasi 2: 20)

*Bu fekkee ne **Kirist dëkk na ci yéen** nag, lii moo am: seen yaram mi ngi ci dooley dee ndax bàkkaar*

Gannaaw gi nag?

bi nekk ci yéen, waaye seen xel mi ngi dund ndax njub gi leen Yàlla jox. Kon nag gannaaw Xelum Yàlla, mi dekkal Yeesu ca néew ya, dëkk na ci yéen, dina tax seen yaram wi néew doole dund ci kàttanu Xel moomu dëkk ci yéen. (Room 8: 10-11)

*...Ñoom nag la Yàlla bëgg a xamal ni ndamu kumpa googu màgge, maanaam **Kirist a ngi dëkk ci yéen**, di yaakaar ju wér ci ndamu èllëg. (Kolos 1: 27)*

...Ba Kirist dëkk ci seeni xol ci kaw ngëm. Te ngeen sax noonu te sampu ci mbëggeelu Yàlla, ... (Efes 3: 17)

Ni rekk ngeen mën a wonne seen ngëm ci Kirist mi deck ci yéen “jërëjëf Boroom bi Yeesu, yay lépp li ma nekkul. Jox naa la sañ-sañ ba li nga nekk ci man doon it ci sama dund.” Li doy waar ci seen dund keerceen, mooy ne Yàlla dafa sas keneen sa yokkuteb dund- Boroom bi Yeesu Kirist! Yeesu rekk mooy Ki man dekku fiir ak jafe-jafe yi am ci sa dund. Man nga “am xam-xamu Yàlla” te do am Kirist, man nga doon it “warekat”, te do am Kirist, man nga nekk it “ndaw bu fi togal réewam” te do am Kirist waaye man nu loo nekk taalibe Kirist bu Kirist dëkkul ci sa xol.

Yeesu rekk mooy ki man a dund dundu keerceen ci fannam gépp. Léegi ci kaw kemaan sanc na dallu-kayam ci sa biir xol jaareko ci Xel mu sell mi kon ngir yéen te jaareko ci yéen man na def lépp li ngeen manul woon a def moom mi sell doon na sama sellay ci àd-dina su bon sii; moom miy ndam doon sama ndam ci àddina su bare fiir gi; moom mi doon mbëggeel doon na sama mbëggeel ci àddina su bare titar gi ci dëgg-

dëgg mooy miy “*ndekkiteeli ak dund gi*” nekk na seenub dundu keerceen.

Kon su ngeen joxe seen dund Boroom bi Yeesu mooy mi *ñëw seet te musal ñi sanku (Luug 19: 10)* Ci jéexal ni boroom bi Yeesu di dunde léegi ci yeen te ëllëg dingeen dox ci waawam dingeen am mbéeg-gte di gis naka la Yàlla di leen jëriñoo ngir xëcc ñi leen wër ci moom.

Fateleku leen li donte Yeesu dem ca asamaan dindi-wul dallukaayam ci yeen ndaxte ni nu ko binde, laata mu doon tàggo ak ay taalibeem ci suuf, wax na lii:

Des na tuuti ci kanam, àddina du ma gisati; waaye yéen dingeen ma gis. Dinaa dund, moo tax yéen itam dingeen dund. Bu keroogee, dingeen xam nag ne, nekk naa ci sama Baay, yéen it nekk ngeen ci man, te maa ngi nekk ci yéen. (Yowaana 14: 19-20)

Xëyna yeen a ngi laaj seen bopp “naka la li Yàlla def lépp ci man ndax Kirist di ame njariñ ci sama dund?” Laaj bu ngeen wara laaj la ndaxte am na ag wute diggënte ngëm bu nekk ci lammiiñ ak ngëm booy dund. Day wone tamit seen bëgg-bëgg bu xoot ci seen ngëm guy dund. Tontu gi yomb na mooy ne dundu Kirist day féeñ ci nun ngëm gu dëggu day wax sa bu ne “Jërëjër”.

Ci misaal ni ngeen gën a mëne fësële seen ngëm ci Kirist mooy nu gërëm ci li nga xame ne ñaan nanu ko mu baal nu sunuy bakkaar xam ngeen ne baal nanu leen. Gërëm ngir seen mbaalug bakkaar, gërëm leen Yeesu boroom bi ngir seen mucc, gërëm leen boroom bi Yeesu ci li muy dund ci yeen. Bu fitnë taxawe, gërëm leen ko ci li mu am ndam gërëm leen

ko ci li mu doon lépp lu ngeen soxla, ci saa bi mu wara doon. *Waaye ku amul ngëm doo mën a néex Yàlla (Yawut Ya 11: 6)*. Kon su ngeen bëgg neex Yàlla, dund leen dundug ngëm te bañña fate di faral di gërëm Yàlla ci li Boroom bi Yeesu doyy ngir lépp.

Bi Piyeer binde taalibe Kirist yi nu doon fitnaal ngir seen takkute ci Boroom bi Yeesu-Kirist ci kàddu yi la leen: *Waaye màggal-leen Kirist Boroom bi ci seen xol... (1 Piyeer 3: 15)* kumpa gi leen di dimbali ngeen dekku fitnaa yi ngir seen ngëm. Ci li mu man a doon na leen leer na Kirist a ngi dëkk ci seen dund.

Fateliku leen ne benn ci tuuru Yàlla yi ci kollëre gu njëkk ga mooy “Adonaay.” Adonaay mu ngi tekki Boroom bi ni sama Kilifa. Mooy bu nu sukkandikoo ci baat yooyu di *Boroom bi sama Yàlla* ni sama kilifa la Piyeer doon ñaax taalibe naan leen: *...màggal-leen Kirist Boroom bi ci seeni xol... (1 Piyeer 3: 15)*

Bo boroom bi Yeesu de seen kilifag dund kon dingeen baneexu ci seen benno ak moom ci noonu rekk ngeen mën a wekk seen yàkkaar ci lépp rawatina seeni soxla bes bu neck: George Matheson bind na lii:

Jeng ma, boroom bi,
Kon dina moom sama bopp;
Sooñ ma ma dello nganaay yi,
Ngir ma am ndam.

Loolu la bindoon wuteeg xalaat ji tas, moom sa bopp gi woor nekkul nga am sañ-sañu def li nga bëgg, waaye am kaatanu def li nga wara def! mooy li ki bind woy bi doon wax. Fataliku leen baat yi Pool waxoon: *Man naa lépp ci ndimbalu Aji Dooleel ji (Filib 4: 13)*

Dirub dellu ci Yàlla googu amoon ci atub 1859 ca réewum Irlande ba fete ak sowwu jànt, ay junni nit ñew nañu ci Kirist ci noonu ñu dëggël seenub doggu topp Yeesu. Yàlla soppi na gis-gis bi nga amoon ci addina si.

Donte amul dara lunu yello bi nuy xaatim kayit boobu xëyna, loolu di na leen mën a dimbali ci seen tontu Yàlla bu ngeen xaatime kayit yi di toftalu.

Na leen Yàlla boroom jàmm mi dekkal sunu boroom Yeesu di sàmm bu magg bi, ci darajay dert ji fas kollëre gu sax, matal ci lépp lu baax ba ngeen mën a def coobaréem di jëfe ci nun li néex ci moom mu jaarale lépp ci Yeesu Kirist moom mi yello ndam ba fàww. Amiin. (Yawut Ya 13: 20-21)

Bataxal bu jogge Ōngari

Jërējēf lu bare ngir bibal bi ak tééré Richard A Bennett wuutub Yàlla li ngeen ma yone.

“Jàng na tééré bi yépp te ak sama bibal séet na aaya yépp.

*“Wuutub Yàlla” dimbali na ma lool ci li mu léeral **li ma** waroon a gëm ak **lu tax** ma waroon ko gëm Léegi nekk na ku gëm te tééré bi mo tax ba ma tàkku ci dund ngir Kirist sama giru dund gépp.”*

– Lii nu ngi ko jële ci benn jukki bu Trans Word Radio

Léegi ngir ndimbali leen ngeen jël

Benn doggal ci Ngëm

**Seet leen ay jukki aaya ci mbind mu
sell mi ci xët yi: 124 ak 125.**

Sama tàkkute ci ngëm.

Bés Ni ki tey jappe naa Yàlla baay bi Ni kiy Doon Sama Yàlla

*...Maanaam, ni ngeen dëddo xërëm yi, jublu ci Yàlla te di ko jaamu,
moom miy Yàlla Aji Dund ju dëggu ji. (1Tsalonig 1: 9)*

Yàlla Doom ji moy kiy doon sama Boroom ak sama Musalkat

*Tè Yàlla yékkati na ko ci ndeyjooram, mu nekk Buur ak Musalkat,
ngir may bànni Israyil réccu, ba mu baal leen seeni bàkkaar.
(Jëf Ya 5: 31)*

Xel mu sell mi di naa feesal ak mbëggeelu Yàlla

*Tè yaakaar jooju du ay nax, ndax mbëggeelu Yàllaa ngi baawaan ci
sunu xol, jaarale ko ci Xelam mu sell mi mu nu may. (Room 5: 5)*

Sama dund ci Kàddug Yàlla lay sukkandiku

*Mbind mu sell mépp, ci gémmiñu Yàlla la jóge, te am na njariñ ngir
jàngal nit ñi, yedd leen, jubbanti leen te yee lenn ci njub. Noonu
waayu Yàlla ji dina mat, ba jekk ci bépp jëf ju rafet.
(2 Timote 3: 16,17)*

Xeetu Yàlla mooy doon sama xeet man itam

*Sa xeet dina doon sama xeet, Sa Yàlla doon sama Yàlla
(Ruut 1: 16)*

Sama dund gépp dinaa ko jaggaleel Boroom bi Yeesu

*Kenn ci nun dundul ngir boppam, kenn deewul it ngir boppam.
Danuy dund ngir màggal Boroom bi, dee it ngir màggal ko. Kon nag
nuy dund mbaa nu dee, noo ngi ci Boroom bi.
(Room 14: 7, 8)*

Sama tàkkute ci ngëm.

Kon nag

*Tànn leen ku ngeen di jàmmu tey ji.... Man ak sama waa- kër Aji
Sax ji lanuy jàmmu
(Sosue 24: 15)*

Ak sa xol bépp

*Li nuy tiitaroo moo di sunu xel day seede ne, ci kanamu àddina si,
rawatina sax ci seen kanam, aw nanu ci tànk yu jub, ànd ak xol bu
laab fa kanam Yàlla. Jëfewunu ci pexem nit, waaye ci yiwu Yàlla lanu
jëfe.
(2 Korent 1: 12)*

Ak ci lu àndul ag benn notaange

*Sa xeet noppi nanu ngir bés bi ngay dajale say xarekat.
(Sabuur 110: 3)*

Te ba faww

*Kan moo nu man a tàggaleek mbëggeelu Kirist? Xanaa duy nattu, te
du njàqare, du it fitna, du xiif walla rafle, du it ay ngaañ walla jaasi
sax.
(Room 8: 35)*

Sa tur, sant: _____

Ban Bés: _____

www.ccim-media.com